

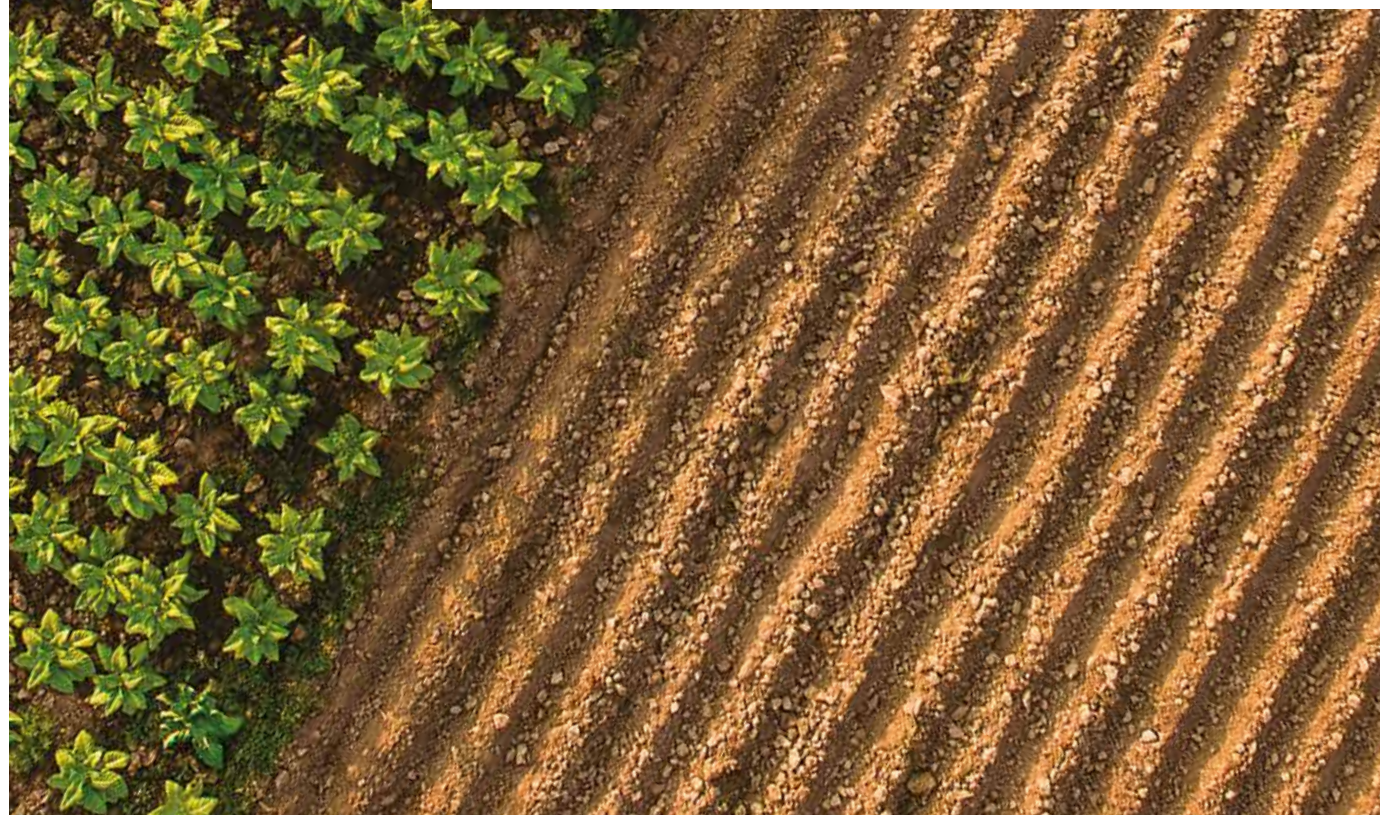

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (Κ.Ο.Α.Π.)
CYPRUS AGRICULTURAL PAYMENTS ORGANISATION (C.A.P.O.)

2018 |

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (ΚΟΑΠ)

ΤΙΜΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

ΒΟΗΘΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΓΙΟΥΛΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ ΑΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΑΓΟΡΑΣ

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ μέχρι 31/10/2018

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ από 1/11/2018

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΑΓΓΑΡΙΔΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΛΗΝΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ ΠΥΡΚΩΤΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΩΝ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΜΑΛΕΚΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΕΛΠΙΔΑ Α. ΣΟΛΩΝΟΣ μέχρι 1/11/2018

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ από 22/11/2018

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΜΑΡΙΝΑ ΠΕΤΡΙΔΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΜΑΡΙΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΑΝΑΔΟΧΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ:

ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗΣ:

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΔΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗΣ:

ΣΤΑΥΡΗ ΤΤΟΦΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑ

ΜΕΛΟΣ

ΠΡΩΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΛΟΥΗΣ ΤΣΑΓΓΑΡΙΔΗΣ

ΜΕΛΟΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΛΕΓΚΤΕΣ:

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ

GRANT THORNTON (CYPRUS) LTD

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	9
2. ΑΠΟΣΤΟΛΗ-ΟΡΑΜΑ	11
3. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	11
4. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΑΠ	12
5. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	24
6. ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	25
7. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	50
8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	55
Πίνακας 1: Πληρωμές Επιδοτήσεων για την περίοδο 1/7/2004 – 31/12/2018	56
Πίνακας 2: Πληρωμές Επιδοτήσεων για το 2018	58
Πίνακας 3: Πληρωμές των Μέτρων των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς για το 2018	59
Πίνακας 4: Πληρωμές του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020 για το 2018	60
9. ΕΛΕΓΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	63

1. Μήνυμα Επιτρόπου Αγροτικών Πληρωμών κ. Τίμη Ευθυμίου

Τίμη Ευθυμίου
Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) έχει συμπληρώσει το 15ο έτος λειτουργίας του. Σκοπός του είναι να υπηρετεί τον αγροτικό τομέα της οικονομίας και συνάμα να παρέχει ένα σωστό τομέα ενισχύσεων που να αφορά τον αγροτικό κόσμο και παράλληλα την εκταμίευση από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

Ο Οργανισμός φέρει ευθύνη ως προς την προστασία των Ευρωπαϊκών και Εθνικών Κονδυλίων, για τις έγκυρες και έγκαιρες πληρωμές, για την μεγιστοποίηση της εξυπηρέτησης του αγροτικού μας κόσμου και για την ποικιλόμορφη στήριξη του ευρύτερου συνόλου της κυπριακής υπαίθρου.

Κατά το υπό αναφορά έτος, ο ΚΟΑΠ παρέλαβε γύρω στις 34.000 αιτήσεις, εκ των οποίων οι 33.000 περίπου αφορούσαν συμμετοχή στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων και επιδότησε τον αγροτικό τομέα με €92 εκ. περίπου, από τα οποία, γύρω στα €75 εκ. (82%) εκταμιεύθηκαν από ευρωπαϊκά κονδύλια, ενώ τα €17 εκ. (18%) από κρατικά κονδύλια. Συγκεκριμένα, κατά το 2018 ο ΚΟΑΠ διαχειρίστηκε και χορήγησε €9 εκ. για τα Μέτρα των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς, €50 εκ. για τα Μέτρα των Άμεσων Πληρωμών και €33 εκ. για τα Μέτρα της Αγροτικής Ανάπτυξης.

Στις σελίδες που ακολουθούν καταγράφεται επιγραμματικά το έργο του ΚΟΑΠ για το 2018.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες απευθύνω προς τη Διευθυντική Ομάδα, το προσωπικό του ΚΟΑΠ, καθώς και τις διευθύνσεις και το προσωπικό των Ανάδοχων Οργανισμών, οι οποίοι συμβάλλουν συλλογικά και υπεύθυνα στην επίτευξη των στόχων του Οργανισμού και κυρίως στην βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών του.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους αγρότες και τις αγροτικές οργανώσεις για τη στενότερη συνεργασία που έχουν αναπτύξει με τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών. Υποσχόμενος ότι Οργανισμός, αξιωματούχοι και προσωπικό θα συνεχίσουν με ζήλο και αποφασιστικότητα να εξυπηρετούν τους οραματισμούς μας, για όφελος των αγροτών και της κοινωνίας γενικότερα.

2. Αποστολή – Όραμα

Η αποστολή του ΚΟΑΠ είναι οι έγκυρες και έγκαιρες πληρωμές στον αγροτικό μας κόσμο. Το όραμά του, είναι να έχει σοβαρό εκτόπισμα στην Κύπρο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

3. Ταυτότητα του Οργανισμού

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) ιδρύθηκε με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1258/99 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, περί χρηματοδότησεως της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Ο συγκεκριμένος κανονισμός τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2005, για τη χρηματοδότηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), ο οποίος ακολούθως αντικαταστάθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013.

Στις 27 Ιουνίου 2003, ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, στα πλαίσια της προετοιμασίας της Κύπρου για την ένταξή της στην ΕΕ, ο Νόμος 64(Ι)/2003 με τίτλο «Ο Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος». Ο νόμος αυτός, έθεσε θεσμικά τα θεμέλια για την ίδρυση του ΚΟΑΠ.

Ο ΚΟΑΠ, με βάση τον πιο πάνω νόμο, αποτελεί ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο που δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο ή Τμήμα της Κυβέρνησης. Συστάθηκε και λειτουργεί ως αυτόνομος δημόσιος Οργανισμός, με τη νομοθεσία του να του παρέχει σημαντική ευελιξία για να μπορεί να εργάζεται γρήγορα και αποτελεσματικά, ανταποκρινόμενος στις αυστηρές προδιαγραφές και χρονικά πλαίσια που θέτει η ΕΕ.

Στις 27 Φεβρουαρίου 2005 ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (τίτλος ο οποίος μετέπειτα μετονομάστηκε), ως Αρμόδια Αρχή Διαπίστευσης, διαπίστευσε τον Οργανισμό χωρίς όρους. Η Διαπίστευση είναι στην ουσία η «άδεια λειτουργίας» του Οργανισμού. Την ευθύνη για την παρακολούθηση της τήρησης των προϋποθέσεων Διαπίστευσης από μέρους του Οργανισμού έχει η Αρμόδια Αρχή Διαπίστευσης. Η Συμβουλευτική Επιτροπή Διαπίστευσης συμβουλευεί την Αρμόδια Αρχή για θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του ΚΟΑΠ και παρέχει συμβουλές, υποστήριξη και βοήθεια στον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών, εάν αυτός το ζητήσει.

Σύμφωνα με τους Ευρωπαϊκούς κανονισμούς και το νόμο του, τα κύρια καθήκοντα του ΚΟΑΠ είναι η διαχείριση και ο έλεγχος των κονδυλίων που καταβάλλονται στους δικαιούχους, καθώς και η πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών και η ανάκτηση ποσών που απωλέσθηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας. Τα κονδύλια αυτά προέρχονται τόσο από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, όσο και από εθνικούς πόρους.

Οι σημερινές μεταβαλλόμενες συνθήκες στον τομέα της γεωργίας στην ΕΕ, περιλαμβανομένης της αναθεώρησης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, οι τρέχουσες δημοσιονομικές δυσκολίες και η μεταρρύθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας, η αυξανόμενη πολυπλοκότητα και η επιτάχυνση της τεχνολογικής εξέλιξης, συνθέτουν το νέο περιβάλλον μέσα στο οποίο καλείται να λειτουργήσει ο Οργανισμός.

Για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις αυτές, ο ΚΟΑΠ καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για αποδοτικότερη διοίκηση και οργάνωση, μέσω της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών, της απλοποίησης των διαδικασιών του και της αναβάθμισης των υπηρεσιών που προσφέρει στον αγρότη, περιορίζοντας παράλληλα και κατά το δυνατόν το απαιτούμενο κόστος.

4. Διοίκηση και Οργάνωση του ΚΟΑΠ

Όπως απορρέει από το νόμο του και αποτυπώνεται στο οργανόγραμμα του ΚΟΑΠ, ο Επίτροπος προϊστάται του Οργανισμού, βοηθούμενος στο έργο του από τον Βοηθό Επίτροπο.

Ο ΚΟΑΠ αποτελείται από οκτώ (8) Τμήματα:

Τμήμα Διοίκησης και Ανθρώπινου Δυναμικού:

Το Τμήμα Διοίκησης και Ανθρώπινου Δυναμικού στοχεύει στη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του Οργανισμού. Για να επιτύχει τα πιο πάνω, διαμορφώνει και εφαρμόζει κατάλληλες διαδικασίες, διαχειρίζεται ορθολογικά το ανθρώπινο δυναμικό του Οργανισμού και υποστηρίζει διοικητικά τα υπόλοιπα Τμήματα, Υπηρεσίες και Επαρχιακά Γραφεία του Οργανισμού.

Κατά το 2018, το Τμήμα Διοίκησης ήταν υπεύθυνο για την οργάνωση, διεύθυνση και επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και για τις εργασιακές σχέσεις. Επίσης, είχε την ευθύνη για όλα τα διοικητικά θέματα που αφορούν κτήρια, οχήματα, εξοπλισμό, αγορές και προμήθειες, την ασφάλεια των πληροφοριών, τη φυσική ασφάλεια, την ασφάλεια και υγεία του ανθρώπινου δυναμικού, το αρχείο και τη βιβλιοθήκη του Οργανισμού.

Το Τμήμα Διοίκησης και Ανθρώπινου Δυναμικού παρέχει υποστήριξη στον Επίτροπο και στον Βοηθό Επίτροπο για τον προγραμματισμό των εργασιών και παρακολουθεί την εφαρμογή των αποφάσεων μέσω της Γραμματείας της Διευθυντικής Ομάδας.

Τμήμα Άμεσων Πληρωμών:

Το Τμήμα Άμεσων Πληρωμών αποτελείται από τη Μονάδα Εκταρικών Μέτρων και Διαδικασιών και τη Μονάδα Μέτρων Στήριξης για Ζώα.

Η Μονάδα Εκταρικών Μέτρων και Διαδικασιών έχει την ευθύνη για το συντονισμό των εργασιών και διαδικασιών που σχετίζονται με την προκήρυξη και τη διαχείριση των Μέτρων, Καθεστώτων και Σχεδίων Επιδότησης που περιλαμβάνονται στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδότησεων.

Η Μονάδα Μέτρων Στήριξης για Ζώα έχει την ευθύνη για το συντονισμό των εργασιών και διαδικασιών που σχετίζονται με την προκήρυξη και τη διαχείριση των Μέτρων και Καθεστώτων που αφορούν τα Ζώα.

Η διαχείριση των Μέτρων περιλαμβάνει εκτός από τον προγραμματισμό για την προκήρυξη και εφαρμογή τους, την έκδοση των εγχειριδίων εφαρμογής (ενημέρωσης αιτητών και διαδικασιών), τον καθορισμό των κριτηρίων επιλεξιμότητας, το σχεδιασμό των αιτήσεων, την έκδοση ενημερωτικών εντύπων για το κοινό, τον καθορισμό των καταλόγων ελέγχου, το συντονισμό για την επεξεργασία και έγκριση των αιτήσεων για πληρωμή καθώς και την έγκριση των πληρωμών και προώθησή τους στο λογιστήριο.

Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Κοινών Οργανώσεων Αγοράς:

Το Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Κοινών Οργανώσεων Αγοράς αποτελείται από δύο Μονάδες, τη Μονάδα Αγροτικής Ανάπτυξης και τη Μονάδα Κοινών Οργανώσεων Αγοράς. Το Τμήμα διαχειρίζεται Μέτρα που προνοούν ενισχύσεις από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και έχει την τελική ευθύνη για την έγκριση των αιτημάτων πληρωμής και την παροχή των ενισχύσεων προς τους δικαιούχους.

Περίληπτικά, η διαχείριση των Μέτρων περιλαμβάνει τον προγραμματισμό τους, την έκδοση των εγχειριδίων εφαρμογής διαδικασιών και των εγχειριδίων εφαρμογής - ενημέρωσης αιτητών, καθώς και τη διενέργεια διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων. Στα εγχειρίδια εφαρμογής διαδικασιών γίνεται λεπτομερής ανάλυση των διαδικασιών που πρέπει να ακολουθούν όλοι όσοι εμπλέκονται στην εφαρμογή των συγκεκριμένων Μέτρων. Στα εγχειρίδια εφαρμογής - ενημέρωσης αιτητών δίνονται σαφείς οδηγίες προς τους αιτητές σχετικά με τα κριτήρια συμμετοχής στα διάφορα Μέτρα, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους, εφόσον ενταχθούν στα Μέτρα αυτά.

Οι διοικητικοί και επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της αίτησης με τις υποχρεώσεις που προνοούνται στην Ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Επίσης, η διαχείριση των Μέτρων περιλαμβάνει την παρακολούθηση και έλεγχο της εργασίας των Ανάδοχων Οργανισμών, για όσα Μέτρα βρίσκονται σε Αναδοχή. Για αρκετά Μέτρα τόσο των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς αλλά και της Αγροτικής Ανάπτυξης έχει γίνει άρση της Αναδοχής και πλέον εφαρμόζονται αποκλειστικά από τον ΚΟΑΠ. Αυτό συνέβαλε στη μεγάλη αύξηση του φόρτου εργασίας και ευθύνης που αντιστοιχεί στο Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Κοινών Οργανώσεων Αγοράς.

Τμήμα Πληροφορικής:

Το Τμήμα έχει την ευθύνη του σχεδιασμού, ανάπτυξης και υποστήριξης των απαραίτητων συστημάτων πληροφορικής για τη διαχείριση, έλεγχο, έγκριση και πληρωμή των επιδοτήσεων του Οργανισμού, είτε με διαδικασία εσωτερικής ανάπτυξης, είτε με αγορά υπηρεσιών. Έχει επίσης την αρμοδιότητα τήρησης ολοκληρωμένων και ορθών βάσεων δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων γεωγραφικών πληροφοριών και δορυφορικών εικόνων, για χρήση από τα συστήματα πληροφορικής του Οργανισμού, καθώς και λήψης και τήρησης αντιγράφων ασφαλείας των ηλεκτρονικών δεδομένων και πληροφοριών, με στόχο την ανάκτηση από πιθανή καταστροφή και την επιτυχημένη επιχειρησιακή συνέχεια.

Επιπρόσθετα, στις αρμοδιότητες του Τμήματος εμπίπτει και η παροχή τεχνολογικής υποστήριξης προς το προσωπικό του Οργανισμού και τους Αναδόχους για την ομαλή διεκπεραίωση των καθηκόντων τους, όπως συντήρησης και υποστήριξης μηχανογραφικού εξοπλισμού (εξυπηρετητών, ηλεκτρονικών υπολογιστών, εκτυπωτών, κλπ), τηλεφωνικών συνδέσεων, καθώς και εξοπλισμού και συσκευών δικτύου.

Τμήμα Τήρησης και Εκκαθάρισης Λογαριασμών:

Οι κυριότερες αρμοδιότητες του Τμήματος περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

Ταμείο Λειτουργίας - την ετοιμασία του ετήσιου προϋπολογισμού του Οργανισμού, την παρακολούθηση και έλεγχο της υλοποίησης του, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, καθώς και την ετοιμασία των σχετικών αναφορών. Έχει επίσης την ευθύνη για τον υπολογισμό και την έγκαιρη καταβολή των απολαβών, ωφελημάτων και συντάξεων του προσωπικού στη βάση των εν ισχύ νόμων, κανονισμών και εγκυκλίων, την ετοιμασία, έλεγχο και εκτέλεση πληρωμών για κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες καθώς επίσης την εκτέλεση των σχετικών λογιστικών εγγραφών. Επιπλέον, το τμήμα έχει την αρμοδιότητα για την τήρηση του μητρώου πάγιων περιουσιακών στοιχείων του Οργανισμού, τη διεξαγωγή οικονομικών και άλλων μελετών για σκοπούς βελτίωσης της εφαρμογής, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υφιστάμενων διαδικασιών και την ετοιμασία των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, στη βάση των διεθνών λογιστικών προτύπων.

Ταμείο Πληρωμών - τη διενέργεια διοικητικών ελέγχων σχετικά με την ορθότητα των αιτημάτων πληρωμών που προωθούνται από το Τμήμα Εκτέλεσης Πληρωμών, την εκτέλεση των σχετικών λογιστικών εγγραφών, τον έλεγχο, φύλαξη και τήρηση μητρώου για τις εγγυήσεις και προκαταβολές καθώς και την προώθηση των σχετικών ενεργειών για την αποδέσμευση ή κατάπτωσή τους. Επίσης, έχει την ευθύνη για την έγκαιρη ετοιμασία και υποβολή των περιοδικών αναφορών και αιτημάτων εκταμίευσης κονδυλίων από τα Ευρωπαϊκά Γεωργικά Ταμεία, την τήρηση του μητρώου χρεωστών και την κίνηση των προβλεπόμενων διαδικασιών για την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και, τέλος, την ορθολογική διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων.

Τμήμα Εκτέλεσης Πληρωμών:

Οι αρμοδιότητες του περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τη διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε δέσμες αιτημάτων πληρωμής που προωθούνται από το Τμήμα Άμεσων Πληρωμών και το Τμήμα Κοινών Οργανώσεων Αγοράς & Αγροτικής Ανάπτυξης, τον τελικό έλεγχο του ηλεκτρονικού αρχείου για τη διενέργεια όλων των εμβασμάτων σε τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων, την έκδοση εντολής προς την τράπεζα, το χειρισμό των επιστρεφόμενων, ως ανεκτέλεστων, εμβασμάτων, καθώς και την ετοιμασία βεβαιώσεων πληρωμών προς τους αιτητές.

Στις αρμοδιότητες του Τμήματος Εκτέλεσης Πληρωμών περιλαμβάνονται επίσης ο συντονισμός της διαδικασίας ετοιμασίας των προβλέψεων των πληρωμών του Ταμείου Πληρωμών, η έγκαιρη εξασφάλιση των εθνικών κονδυλίων που απαιτούνται για τη διενέργεια των πληρωμών, η διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων του Οργανισμού, καθώς και ο έλεγχος της ορθής εφαρμογής της συμφωνίας με το χρηματοοικονομικό ίδρυμα που συνεργάζεται ο Οργανισμός. Τέλος, το Τμήμα Εκτέλεσης Πληρωμών είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση των εξόδων δημόσιας αποθεματοποίησης και την κοινοποίηση των σχετικών πληροφοριών προς τη Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής (P-STO).

Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών και Ελέγχων:

Αποστολή του Τμήματος είναι η διασφάλιση ακρίβειας, ποιότητας και αξιοπιστίας των δεδομένων στα οποία βασίζονται οι πληρωμές. Αυτό επιτυγχάνεται με τον τεχνικό έλεγχο των αιτήσεων πριν την προώθησή τους για έγκριση της πληρωμής.

Το Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών και Ελέγχων υποδιαιρείται στους ακόλουθους τέσσερις Τομείς δραστηριότητας και ευθύνης:

- Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών
- Έλεγχος Τηλεπισκόπησης
- Κλασικοί Επιτόπιοι Έλεγχοι-Αγροτικής Ανάπτυξης και άλλοι
- Πολλαπλή Συμμόρφωση

Μέσω του Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών γίνεται οργάνωση, επεξεργασία, ψηφιοποίηση και παρουσίαση δεδομένων που διαθέτουν γεωγραφική υπόσταση (αγροτεμάχια, χαρακτηριστικά τοπίου, κλπ). Χρησιμοποιούνται οι κτηματολογικοί χάρτες και δορυφορικές εικόνες οι οποίες έχουν υποστεί επεξεργασία (ορθό-διόρθωση). Υπάρχει συνεχής ροή δεδομένων από νέες δορυφορικές εικόνες και επιτόπιους ελέγχους με την οποία ενημερώνονται οι εκτάσεις αγροτεμαχίων και προκύπτει η έκταση, βάσει της οποίας υπολογίζεται η πληρωμή. Η τηλεπισκόπηση είναι μέθοδος επιτόπιου ελέγχου, με την οποία αναγνωρίζονται οι καλλιέργειες, μετράται η επιλέξιμη έκταση και ελέγχεται η τήρηση των καλών και περιβαλλοντικών συνθηκών. Αυτό γίνεται με συνδυασμό της χρήσης δορυφορικών εικόνων της τρέχουσας περιόδου και επιτόπιων επισκέψεων. Οι κλασικοί επιτόπιοι έλεγχοι γίνονται για τη διαπίστωση της ορθότητας των στοιχείων που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις και της τήρησης των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν με την υποβολή της αίτησης, όπως οι συμμετοχές στα Αγροπεριβαλλοντικά Μέτρα. Ελέγχεται επίσης η πολλαπλή συμμόρφωση. Όσο αφορά τους Έλεγχους Αγροτικής Ανάπτυξης, το τμήμα αναλαμβάνει οιοδήποτε έλεγχο του ανατεθεί στα πλαίσια του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης 2014-2020. Όσον αφορά την Πολλαπλή Συμμόρφωση, ο Τομέας αναλαμβάνει την εφαρμογή της Νομοθεσίας της Πολλαπλής Συμμόρφωσης στον Οργανισμό και στα σώματα Ελέγχου.

Τμήμα Συντονισμού Επαρχιακών Γραφείων:

Το Τμήμα Συντονισμού Επαρχιακών Γραφείων είναι υπεύθυνο για την ομαλή διαχείριση των Επαρχιακών Γραφείων. Τα Επαρχιακά Γραφεία παραλαμβάνουν, καταχωρούν, επεξεργάζονται και εγκρίνουν αιτήσεις για όλα τα Μέτρα / Καθεστώτα και Σχέδια επιδοτήσεων που εφαρμόζει ο Οργανισμός. Επίσης, στα Επαρχιακά Γραφεία γίνεται εξυπηρέτηση και καθοδήγηση των αιτητών για όλα τα Σχέδια και Μέτρα που εφαρμόζει ο Οργανισμός. Τα Επαρχιακά Γραφεία, επενεργούν ως ο συνδετικός κρίκος του Οργανισμού με τον αγροτικό κόσμο, συλλέγουν και αντιμετωπίζουν τα προβλήματα του και γνωρίζουν καλύτερα τις δυσκολίες της υπαίθρου. Ο ΚΟΑΠ λειτουργεί Επαρχιακά Γραφεία στη Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα, Αμμόχωστο και Πάφο.

Επιπρόσθετα, λειτουργούν τέσσερις (4) ανεξάρτητες Υπηρεσίες:

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου:

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) είναι οργανικά ανεξάρτητη από τα υπόλοιπα τμήματα του Οργανισμού καθώς υπάγεται και αναφέρεται κατευθείαν στον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών, όπως αυτό προβλέπεται από τα Κριτήρια Διαπίστευσης που διέπουν τη λειτουργία των Οργανισμών Πληρωμών (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 907/2014 της Επιτροπής). Ο Προϊστάμενος της ΥΕΕ είναι μέλος της Διευθυντικής Ομάδας του Οργανισμού χωρίς όμως να λαμβάνει μέρος σε οποιαδήποτε διοικητικές αποφάσεις, τηρώντας έτσι τα προβλεπόμενα Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου.

Η αποστολή της ΥΕΕ είναι να συμβουλευεί τον Επίτροπο και τη Διευθυντική Ομάδα και να βοηθά τον Οργανισμό να επιτύχει τους σκοπούς και τους στόχους του μέσω μίας αντικειμενικής, διαβεβαιωτικής και συμβουλευτικής δραστηριότητας, σχεδιασμένης να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες του Οργανισμού. Συγκεκριμένα, κατά την εκτέλεση του ετήσιου προγράμματος της, η ΥΕΕ διαπιστώνει κατά πόσο τα δίκτυα διαχείρισης κινδύνου, ελέγχου και διοικητικών διαδικασιών του Οργανισμού, όπως αυτά σχεδιάστηκαν από τη Διεύθυνση, είναι επαρκή και λειτουργούν με τρόπο που να επιβεβαιώνεται ότι ο Οργανισμός λειτουργεί σύμφωνα με τους κοινοτικούς και εθνικούς κανονισμούς. Η ΥΕΕ ακολουθεί και εφαρμόζει τα διεθνή πρότυπα και τις συμβουλευτικές οδηγίες του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών της Αμερικής (ΙΕΕΑ) και έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει τον Κώδικα Δεοντολογίας του ΙΕΕΑ.

Η συνεχόμενη αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρονται από τον Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου είναι ύψιστης σημασίας για τον ΚΟΑΠ, αφού μέσα από το έργο της στοχεύει στην περαιτέρω ενδυνάμωση των εσωτερικών διαδικασιών του ΚΟΑΠ και στην καλύτερη διαχείριση των κινδύνων που δύναται να επηρεάσουν αρνητικά την επίτευξη των στόχων που έχουμε θέσει, όπως επίσης και στη διακυβέρνησή του.

Η ΥΕΕ έχει επιφορτιστεί και με τα καθήκοντα της Ειδικής Υπηρεσίας που προβλέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 86, σχετικά με τους εκ των υστέρων ελέγχους συναλλαγών και εκτελεί τους ελέγχους που προβλέπονται βάσει του Κεφ. III του Τίτλου V του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 1306/2013 σε δείγμα δικαιούχων οι οποίοι επιλέγονται με βάση ανάλυση κινδύνου ή/και τυχαία. Σκοπός των ελέγχων αυτών είναι να επιβεβαιωθεί η γνησιότητα και νομιμότητα των χρηματοδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) πληρωμών.

Υπηρεσία Καταπολέμησης Απάτης και Νομικών Θεμάτων:

Η Ένωση και τα κράτη μέλη έχουν υποχρέωση, βάσει της Συνθήκης, να καταπολεμούν την απάτη και οιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, λαμβάνοντας μέτρα τα οποία θα έχουν αποτρεπτικό χαρακτήρα και θα προσφέρουν αποτελεσματική προστασία στα κράτη μέλη. Η Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης και Νομικών Θεμάτων, του ΚΟΑΠ, έχει γενική αρμοδιότητα και ενεργεί ως σύμβουλος του Επιτρόπου Αγροτικών Πληρωμών επί της διαμόρφωσης πολιτικής και παροχής συμβουλής επί των σχετικών θεμάτων και γενικά για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε.. Ο ΚΟΑΠ μέσω της αρμόδιας Υπηρεσίας του, της Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης και Νομικών Θεμάτων, συμβάλλει σημαντικά σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο στους σχετικούς στόχους της Συνθήκης. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο εκπροσωπεί τον ΚΟΑΠ και την Κυπριακή Δημοκρατία στις συναντήσεις της OLAF (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης) και σε εθνικό επίπεδο εκπροσωπεί τον ΚΟΑΠ στις συνεδριάσεις του εθνικού συντονιστικού φορέα για την καταπολέμηση της απάτης, AFCOS (AntiFraud Co-ordinating Structure). Η Υπηρεσία συμβάλλει ουσιαστικά σε όλα τα σημαντικά θέματα που συζητούνται, στη νομοθεσία όπως αυτή εξελίσσεται στον σχετικό τομέα και στις σχετικές πρωτοβουλίες που προωθούνται από τα κράτη μέλη και από τα αρμόδια Όργανα της Ε.Ε.. Περαιτέρω, η Υπηρεσία έχει αρμοδιότητα επί του θέματος των παρατυπιών στον γεωργικό τομέα και είναι ένας εκ των συνδέσμων (liaison-officer) μεταξύ Κύπρου και OLAF για σκοπούς κοινοποίησης των σχετικών παρατυπιών στην Επιτροπή. Ο τομέας Νομικών Θεμάτων χειρίζεται νομικά θέματα του Οργανισμού. Επίσης, η Υπεύθυνη της Υπηρεσίας είναι ορισμένη ως Υπεύθυνη Προστασίας Δεδομένων του ΚΟΑΠ με βάση τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα 679/2016.

Υπηρεσία Δημοσιών και Διεθνών Σχέσεων:

Η Υπηρεσία Δημοσιών και Διεθνών Σχέσεων φροντίζει για την επαρκή και έγκαιρη ενημέρωση του κοινού για κάθε Μέτρο που επιδοτεί ο Οργανισμός. Είναι υπεύθυνη για την ολοκληρωμένη και αποτελεσματική εσωτερική και εξωτερική επικοινωνία και τις δημόσιες σχέσεις του Οργανισμού προς υποστήριξη των στρατηγικών του στόχων. Προωθεί την εικόνα του Οργανισμού με συγκροτημένο και συνεπή τρόπο, προωθεί και ενδυναμώνει τις σχέσεις συνεργασίας με τα ΜΜΕ, συνθέτει, διαμορφώνει και διαχειρίζεται τη ροή των πληροφοριών που διοχετεύονται στα ΜΜΕ, παρακολουθεί και αναλύει τη προβολή του Οργανισμού στα ΜΜΕ και λειτουργεί σαν σημείο επικοινωνίας με τα ΜΜΕ. Επίσης η Υπηρεσία επιβλέπει τη γενική λειτουργία της ιστοσελίδας και τον ιστοχώρο κοινωνικής δικτύωσης (facebook) του Οργανισμού, διοργανώνει δημοσιογραφικές συσκέψεις και μεριμνά για τη συμμετοχή του Οργανισμού σε εκθέσεις και άλλα γεγονότα με στόχο την προβολή του έργου του Οργανισμού και την ενημέρωση των αγροτών. Διοργανώνει συνέδρια και το ετήσιο αγροτικό φεστιβάλ του Οργανισμού.

Έχει επίσης την ευθύνη για τη σύνταξη και την επιμέλεια της Ετήσιας Έκθεσης του Οργανισμού που διεκπεραιώνεται κάθε χρόνο και παραδίδεται στον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Υπηρεσία Διαπίστευσης και Οριζόντιων Θεμάτων:

Η Υπηρεσία Διαπίστευσης και Οριζόντιων Θεμάτων είναι ανεξάρτητη και υπάγεται απευθείας στον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών. Αποτελεί τον σύνδεσμο επικοινωνίας μεταξύ ΚΟΑΠ και Ευρωπαϊκής Επιτροπής και συγκεκριμένα της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔΓΑΑ). Επιπλέον, συντονίζει θέματα που αφορούν εξωτερικούς ελέγχους που διενεργούνται στον ΚΟΑΠ από διάφορα ελεγκτικά σώματα όπως τη ΓΔΓΑΑ, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, τον Οργανισμό Πιστοποίησης και το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Έχει την ευθύνη παρακολούθησης του βαθμού συμμόρφωσης του Οργανισμού με τις διαπιστώσεις των εξωτερικών ελεγκτών και ενημερώνει σχετικά τον Επίτροπο σύμφωνα με ενημέρωση που λαμβάνει από τα Τμήματα / Υπηρεσίες του Οργανισμού. Επίσης, διαχειρίζεται τις Συμφωνίες Αναδοχής που έχει συνάψει ο ΚΟΑΠ με διάφορους Ανάδοχους. Η ευθύνη για τον καταρτισμό αλλά και αναθεώρηση των Συμφωνιών Αναδοχής όποτε αυτό κρίνεται απαραίτητο, αποτελεί αρμοδιότητα της Υπηρεσίας. Λαμβάνει μέρος στις συνεδριάσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής Διαπίστευσης του Οργανισμού η οποία συμβουλεύει την Αρμόδια Αρχή Διαπίστευσης και παρακολουθεί και συντονίζει θέματα που αφορούν τη διαπίστευση του ΚΟΑΠ. Έχει την ευθύνη για την ετήσια δημοσιοποίηση στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ, των στοιχείων των δικαιούχων που έχουν λάβει επιδοτήσεις κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος. Επίσης, υποβάλλει κάθε έτος, στη ΓΔΓΑΑ όλα τα απαραίτητα έγγραφα για την εκκαθάριση των ετήσιων λογαριασμών του ΚΟΑΠ, συμπεριλαμβανομένης και της Δήλωσης Διαχείρισης του Επιτρόπου, στη σύνταξη της οποίας συμβουλεύει τον Επίτροπο. Επιπλέον, σε συνεργασία με το Τμήμα Τήρησης και Εκκαθάρισης Λογαριασμών, παρακολουθεί τις συναντήσεις της Διαχειριστικής Επιτροπής Γεωργικών Ταμείων και ενημερώνει για διάφορα οριζόντια θέματα τα υπόλοιπα Τμήματα / Υπηρεσίες του ΚΟΑΠ καθώς και τον Οργανισμό Πιστοποίησης σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδει η ΓΔΓΑΑ και θα πρέπει να ακολουθούνται κατά τον έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών των οργανισμών πληρωμών. Καταρτίζει και επικαιροποιεί συστηματικά (σύμφωνα με έγγραφα που εκδίδει τακτικά η ΓΔΓΑΑ) τη μορφή του Πίνακα Προβλέψεων Δαπανών. Ο εν λόγω Πίνακας επικαιροποιείται από την Υπεύθυνη της Υπηρεσίας σε μηνιαία βάση σύμφωνα με ενημέρωση που λαμβάνει από τα αρμόδια Τμήματα του Οργανισμού και κοινοποιείται στο Τμήμα Τήρησης και Εκκαθάρισης Λογαριασμών για σκοπούς αντίστοιχης ενημέρωσης της ΓΔΓΑΑ που αφορά τις προβλέψεις δαπανών για τα Μέτρα που εφαρμόζει ο Οργανισμός.

Ανάδοχοι Οργανισμοί και Συμφωνίες Συνεργασίας:

Σύμφωνα με το Νόμο 64(Ι)/2003, ο Οργανισμός δύναται να αναθέτει μέρος ή όλες τις αρμοδιότητες έγκρισης πληρωμών καθώς επίσης και εργασίες που αφορούν την τεχνική υπηρεσία και το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ). Η ανάθεση αυτή γίνεται σε άλλα όργανα όπως σε Τμήματα της Κυβέρνησης ή σε άλλους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου ή Ιδιωτικού Δικαίου ή Εταιρείες Ιδιωτικού Δικαίου που ο Επίτροπος κρίνει ότι διαθέτουν τα μέσα και τις γνώσεις στους τομείς που θα τους ανατεθούν.

Ο ΚΟΑΠ διατηρεί πέντε (5) συμφωνίες Αναδοχής και μία (1) συμφωνία Συνεργασίας με τους πιο κάτω Οργανισμούς:

- Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Τμήμα Δασών του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
- Υπουργείο Εσωτερικών
- Κτηνιατρικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Τμήμα Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών (συμφωνία συνεργασίας)

Οι πέντε (5) συμφωνίες που ισχύουν, προνοούν διάφορους μηχανισμούς ελέγχου και αλληλο-ενημέρωσης από και προς τον ΚΟΑΠ. Οι μηχανισμοί αυτοί είναι σύμφωνοι πάντα με τις κοινοτικές οδηγίες και κανονισμούς αλλά και με τον κώδικα αποτελεσματικής επικοινωνίας με τους Αναδόχους που εφαρμόζεται από το 2005. Οι συμφωνίες Αναδοχής αξιολογούνται σε συνεχή βάση και προωθούνται αναθεωρήσεις όποτε αυτό κριθεί αναγκαίο.

Με βάση τις συμφωνίες Αναδοχής, η μεταφορά αρμοδιοτήτων στους Αναδόχους αφορά κυρίως την έγκριση πληρωμών για τα Μέτρα που τους έχουν ανατεθεί. Στην περίπτωση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών η συμφωνία αναδοχής αφορά τη διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων για το Καθεστώς Προαιρετικής Συνδεδεμένης Στήριξης Αιγοπροβάτων. Οι αρμοδιότητες που έχουν μεταφερθεί στους Αναδόχους Οργανισμούς εκτελούνται υπό την εποπτεία του ΚΟΑΠ ο οποίος εξακολουθεί να φέρει την ευθύνη για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πληρωμών.

Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, ο Οργανισμός, στα πλαίσια εφαρμογής του Συστήματος Πολλαπλής Συμμόρφωσης, συνεργάζεται με τους ακόλουθους αρμόδιους φορείς, που αναλαμβάνουν την εκτέλεση και διαχείριση ελέγχων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες τους:

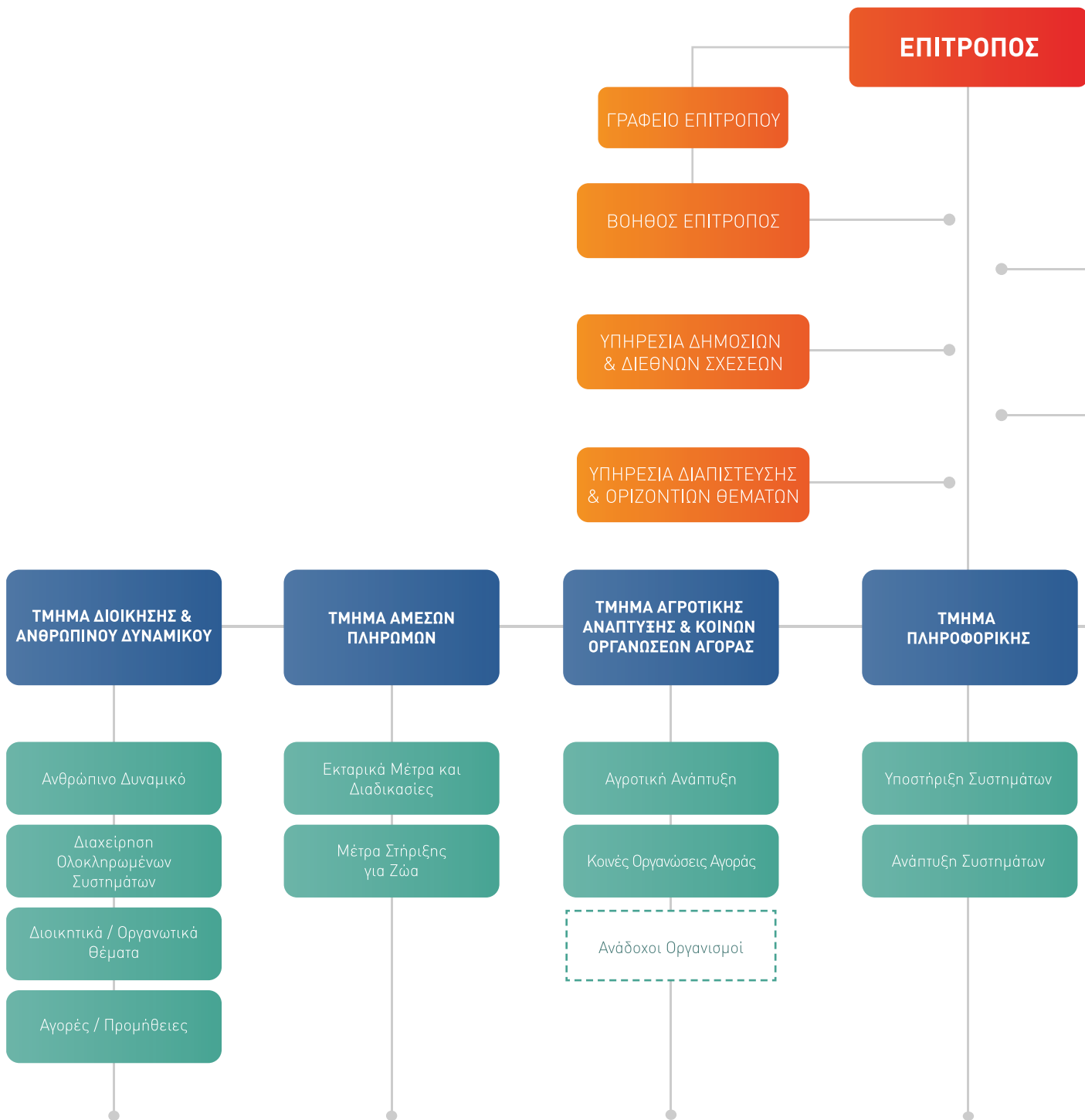
- Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Ταμείο Θήρας του Υπουργείου Εσωτερικών

Η πρακτική της ανάθεσης εργασιών μέσω συμφωνιών Αναδοχής στους Εξουσιοδοτημένους Οργανισμούς συζητείται ευρέως τα τελευταία χρόνια. Στην Ετήσια Έκθεση της Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας για το 2012 αναφέρεται η εισήγησή της για ανάκληση των Αναδοχών και εκτέλεση του συνόλου των εργασιών από τον ΚΟΑΠ και ότι κάτι τέτοιο «...θα επιφέρει απλοποίηση του σημερινού συστήματος, που θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του Οργανισμού, με συνεπαγόμενη μείωση του διοικητικού κόστους και βελτίωση στην εξυπηρέτηση των γεωργών». Η εισήγηση αυτή υιοθετήθηκε και από τον σημερινό Γενικό Ελεγκτή στην Ετήσια Έκθεση του για το 2013 και για το 2014, αλλά και από τους εμπειρογνώμονες της Διεθνούς Τράπεζας, που κλήθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία να μελετήσουν τη λειτουργία του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και των Οργανισμών που έχουν αρμοδιότητες σχετικές με τον αγροτικό τομέα. Η Διεθνής Τράπεζα ενστερνίζεται την άποψη του Γενικού Ελεγκτή και τονίζει ότι η ανάκληση των Αναδοχών και η εκτέλεση του συνόλου των εργασιών από τον ΚΟΑΠ, θα οδηγήσει σε πολλές συνέργειες, όπως για παράδειγμα τη χρήση μιας ενιαίας βάσης δεδομένων, την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της μηχανογραφικής υποδομής του ΚΟΑΠ, καθώς και την απόληψη της επικάλυψης εργασιών.

Ήδη ο Οργανισμός έχει ανακαλέσει την Αναδοχή για 6 Μέτρα των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς από 1/1/2015 και από 1/1/2016 για Μέτρα του Νέου Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020, το οποίο εγκρίθηκε στις 3/12/2015 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σημειώνεται ότι τα αντίστοιχα με αυτά Μέτρα στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 - 2013, περιλαμβάνονταν στη συμφωνία Αναδοχής με το Τμήμα Γεωργίας.

Ο Οργανισμός προχωρεί με τη διεξαγωγή μελέτης για τις ανάγκες του σε προσωπικό και τον τρόπο διάρθρωσής του, λαμβάνοντας υπόψη τα οποιαδήποτε νέα δεδομένα έχουν δημιουργηθεί ή αναμένονται να δημιουργηθούν σε βάθος χρόνου, σε σχέση με τις αναδοχές. Με την ολοκλήρωση της εν λόγω μελέτης ο Οργανισμός θα ενεργήσει ανάλογα.

Οργανόγραμμα

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ
ΑΠΑΤΗΣ & ΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΤΗΡΗΣΗΣ &
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Ταμείο Πληρωμών

Ταμείο Λειτουργίας

ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ
ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Εκτέλεση Πληρωμών

Δημόσια
Αποθεματοποίηση

ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ & ΕΛΕΓΧΩΝ

Γεωγραφικό Σύστημα
Πληροφοριών

Έλεγχοι
Τηλεπισκόπησης

Κλασικοί Επιτόπιοι
Έλεγχοι - Αγροτικής
Ανάπτυξης και άλλοι

Πολλαπλή
Συμμόρφωση

ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Επαρχιακό Γραφείο
Λευκωσίας

Επαρχιακό Γραφείο
Λεμεσού

Επαρχιακό Γραφείο
Λάρνακας / Αμμοχώστου

Επαρχιακό Γραφείο
Πάφου

5. Ανθρώπινο Δυναμικό

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Το προσωπικό του Οργανισμού το 2018 παρέμεινε στα ίδια επίπεδα με το έτος 2017. Την 31η Δεκεμβρίου 2018, ο Οργανισμός απασχολούσε 228 άτομα, από τα οποία τα 97 άτομα είναι έκτακτο προσωπικό που υπηρετεί με συμβόλαια αορίστου χρόνου.

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ / ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Η επιμόρφωση/κατάρτιση του Ανθρώπινου Δυναμικού αποτελεί σημαντικό παράγοντα στη λειτουργία του Οργανισμού και συγκαταλέγεται ανάμεσα στα κριτήρια Διαπίστευσης για τον Οργανισμό. Επιπρόσθετα, η επιμόρφωση / κατάρτιση του Ανθρώπινου Δυναμικού ενισχύει την ικανότητα του Οργανισμού να λειτουργεί εύρυθμα και στη βάση των τελευταίων εξελίξεων της τεχνολογίας και του σχετικού θεσμικού πλαισίου με το οποίο χρειάζεται να συμμορφώνεται κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

Κατά τη διάρκεια του 2018, διοργανώθηκαν 17 ενδοϋπηρεσιακά προγράμματα και πραγματοποιήθηκαν 100 συμμετοχές από το ανθρώπινο δυναμικό του ΚΟΑΠ σε 47 εξωτερικά σεμινάρια.

Η ποιότητα, επάρκεια και χρησιμότητα της εκπαίδευσης αξιολογείται σε ετήσια βάση. Η αξιολόγηση αυτή οδηγεί σε συμπεράσματα που είναι βοηθητικά στην ετοιμασία του εκπαιδευτικού προγράμματος του επόμενου έτους.

Σύμφωνα με το ετήσιο πρόγραμμα εκπαίδευσης του Οργανισμού για το 2018 μεταξύ άλλων υλοποιήθηκαν τα πιο κάτω:

- Εκπαίδευση μελών του προσωπικού με σκοπό την καλλιέργεια της Ομαδικότητας
- Εκπαίδευση όλου του προσωπικού στη χρήση του Ηλεκτρονικού Συστήματος Αρχειοθέτησης και Διαχείρισης εγγράφων e-OASIS (ενδοϋπηρεσιακή εκπαίδευση)
- Εκπαίδευση προσωπικού της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου στην εφαρμογή των Προτύπων του Εσωτερικού Ελέγχου
- Εκπαίδευση ομάδων προσωπικού σε θέματα Ασφάλειας και Υγείας (οδική ασφάλεια, χρήση αυτόματου εξωτερικού απινιδωτή)
- Εκπαίδευση μελών των Τοπικών Επιτροπών Ασφάλειας και Υγείας του Οργανισμού σε θέματα της αρμοδιότητας τους
- Εξειδικευμένες εκπαιδεύσεις για επιτόπιους ελεγκτές (ενδοϋπηρεσιακή εκπαίδευση από συναδέλφους)

6. Τακτικές Δραστηριότητες

ΜΕΤΡΑ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΚΑΠ)

Κατά το 2018 ο ΚΟΑΠ χειρίστηκε Μέτρα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής που διαχωρίζονται στις πιο κάτω κατηγορίες:

- Μέτρα Άμεσων Πληρωμών
- Μέτρα Κοινών Οργανώσεων Αγοράς (ΚΟΑ)
- Μέτρα Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007 - 2013 και 2014 - 2020

Πιο συγκεκριμένα εφαρμόστηκαν τα πιο κάτω Μέτρα:

ΑΜΕΣΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Οι Άμεσες Πληρωμές έχουν στόχο την εισοδηματική στήριξη στους δικαιούχους αιτητές, από Ευρωπαϊκά Ταμεία, με απλοποιημένο τρόπο. Οι ενισχύσεις αυτές διέπονται από τις πρόνοιες των διαφόρων Σχεδίων και Μέτρων / Καθεστώτων στήριξης και προνοούνται στη βάση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και στη Συνθήκη Προσχώρησης της Κύπρου στην ΕΕ. Με αυτό τον τρόπο οι γεωργοί ενθαρρύνονται για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων τους και κυρίως για τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος στις αγροτικές περιοχές.

ΜΕΤΡΑ ΑΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ, ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΑ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΖΩΑ ΤΟΥ ΠΑΑ (2014-2020)

Το Τμήμα Άμεσων Πληρωμών εφαρμόζει τα Εκταρικά Μέτρα Άμεσων Πληρωμών και τα Μέτρα με βάση την έκταση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020 που προκηρύσσονται στα πλαίσια της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων, καθώς και τα Μέτρα Στήριξης για τα Ζώα.

Οι πληρωμές για τα εν λόγω Μέτρα παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 2 των Παραρτημάτων.

Εκταρικά Μέτρα Άμεσων Πληρωμών και Μέτρα με βάση την έκταση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020

Η περίοδος υποβολής της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων 2018 ήταν από τις 19 Μαρτίου μέχρι τις 19 Απριλίου 2018. Τα Μέτρα που περιλαμβάνονται στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων ήταν τα πιο κάτω:

- Το Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης (ΚΕΣΕ). (Μέτρα Άμεσων Πληρωμών)
- Το Καθεστώς Ενίσχυσης για Γεωργικές Πρακτικές Επωφελείς για το Κλίμα και το Περιβάλλον (Καθεστώς Πράσινης Ενίσχυσης). (Μέτρα Άμεσων Πληρωμών)
- Το Καθεστώς Προαιρετικής Συνδεδεμένης Στήριξης Εσπεριδοειδών. (Μέτρα Άμεσων Πληρωμών)
- Το Καθεστώς Ενίσχυσης για Γεωργούς Νεαρής Ηλικίας (Μέτρα Άμεσων Πληρωμών)
- Το Μέτρο 10 – Γεωργοπεριβαλλοντικά και Κλιματικά Μέτρα (Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020), εκτός του Καθεστώτος 10.1.9
- Το Μέτρο 11 – Βιολογικές Καλλιέργειες (Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020)
- Το Μέτρο 12 – Ενισχύσεις στο πλαίσιο του Natura 2000 και της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα (Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020)
- Το Μέτρο 13 – Στήριξη Περιοχών με Φυσικά ή άλλα Μειονεκτήματα. (Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020)

• Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Επιδότησης (ΚΕΣΕ)

Το Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Επιδότησης, αφορά ενίσχυση που καταβάλλεται ετησίως για κάθε εκτάριο στο οποίο ασκείται γεωργική δραστηριότητα και το οποίο δηλώνεται στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδότησεων. Το ποσό ανά εκτάριο υπολογίζεται κάθε έτος, διαιρώντας την ετήσια συνολική χρηματοδότηση του έτους για το συγκεκριμένο Καθεστώς διά του συνολικού αριθμού επιλέξιμων εκταρίων που δηλώνεται το αντίστοιχο έτος από τους αιτητές. Το Καθεστώς αυτό χρηματοδοτείται εξ' ολοκλήρου από την ΕΕ και αποτελεί το Καθεστώς με τη μεγαλύτερη συμμετοχή αιτητών. Το 2018 υποβλήθηκαν 32.621 αιτήσεις.

Ο αριθμός των αιτήσεων που έτυχαν επεξεργασίας και επιδοτήθηκαν κατά το έτος 2018, (ανά έτος υποβολής), καθώς και τα αντίστοιχα καταβληθέντα ποσά παρουσιάζονται αναλυτικά στον πιο κάτω πίνακα.

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ €
2013 και προηγούμενα έτη	9	9.167
2014	1	7.281
2015	19	26.178
2016	321	29.560
2017	1.129	1.589.695
2018	31.670	28.395.559
Σύνολο	33.149	30.057.440

• Καθεστώς Ενίσχυσης για Γεωργικές Πρακτικές Επωφελείς για το Κλίμα και το Περιβάλλον (Καθεστώς Πράσινης Ενίσχυσης)

Η ενίσχυση αυτή χορηγείται στους αιτητές που δικαιούνται ενίσχυση στα πλαίσια του ΚΕΣΕ και νοουμένου ότι τηρούν συγκεκριμένες γεωργικές πρακτικές που περιγράφονται πιο κάτω:

- Διαφοροποίηση Καλλιεργειών (όταν η αρόσιμη γη είναι ίση ή μεγαλύτερη από 100 δεκάρια).
- Διατήρηση Περιοχής Οικολογικής Εστίασης (όταν η αρόσιμη γη υπερβαίνει τα 150 δεκάρια).
- Διατήρηση Μονίμων Βοσκοτόπων (όταν υπάρχουν τέτοιες εκτάσεις στην εκμετάλλευση).

Το ποσό ανά εκτάριο υπολογίζεται κάθε έτος, διαιρώντας την ετήσια συνολική χρηματοδότηση του έτους για το συγκεκριμένο Καθεστώς δια του συνολικού αριθμού επιλέξιμων εκταρίων που δηλώνεται το αντίστοιχο έτος, από τους αιτητές. Το Καθεστώς αυτό χρηματοδοτείται εξ' ολοκλήρου από την ΕΕ. Για το έτος 2018 υποβλήθηκαν 32.621 αιτήσεις.

Στα πλαίσια του Καθεστώτος, ο αριθμός των αιτήσεων που έτυχαν επεξεργασίας και επιδοτήθηκαν κατά το έτος 2018 (ανά έτος υποβολής), καθώς και τα αντίστοιχα καταβληθέντα ποσά παρουσιάζονται αναλυτικά στον πιο κάτω πίνακα.

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ €
2015	19	9.663
2016	435	9.388
2017	1.256	742.538
2018	31.667	13.965.125
Σύνολο	33.377	14.726.714

• Καθεστώς Προαιρετικής Συνδεδεμένης Στήριξης Εσπεριδοειδών

Η ενίσχυση χορηγείται για την καλλιέργεια εσπεριδοειδών σε κοινότητες που επηρεάζονται από τη Νεκρή Ζώνη. Το ποσό ανά εκτάριο υπολογίζεται κάθε έτος, διαιρώντας την ετήσια συνολική χρηματοδότηση του έτους για το συγκεκριμένο Καθεστώς δια του συνολικού αριθμού επιλέξιμων εκταρίων που δηλώνεται το αντίστοιχο έτος, για το συγκεκριμένο Καθεστώς, από τους αιτητές. Το Καθεστώς αυτό χρηματοδοτείται εξ' ολοκλήρου από την ΕΕ. Για το έτος 2018 υποβλήθηκαν 783 αιτήσεις.

Στα πλαίσια του Καθεστώτος, ο αριθμός των αιτήσεων που έτυχαν επεξεργασίας και επιδοτήθηκαν κατά το έτος 2018 (ανά έτος υποβολής), καθώς και τα αντίστοιχα καταβληθέντα ποσά παρουσιάζονται αναλυτικά στον πιο κάτω πίνακα.

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ €
2016	20	348
2017	49	13.475
2018	752	244.257
Σύνολο	821	258.080

• Καθεστώς Ενίσχυσης για Γεωργούς Νεαρής Ηλικίας

Το Καθεστώς αφορά ετήσια ενίσχυση που χορηγείται σε «Γεωργούς Νεαρής Ηλικίας», όπως αυτοί ορίζονται στο αντίστοιχο Εγχειρίδιο - Εφαρμογής της Ενιαίας Αίτησης και οι οποίοι δικαιούνται ενίσχυση στα πλαίσια του ΚΕΣΕ. Η ενίσχυση χορηγείται ανά γεωργό για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη.

Στα πλαίσια του Καθεστώτος, ο αριθμός των αιτήσεων που έτυχαν επεξεργασίας και επιδοτήθηκαν κατά το έτος 2018 (ανά έτος υποβολής), καθώς και τα αντίστοιχα καταβληθέντα ποσά παρουσιάζονται αναλυτικά στον πιο κάτω πίνακα.

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ €
2016	18	506
2017	72	54.024
2018	621	468.365
Σύνολο	711	522.895

Κατανομή Χρηματοδοτικού Φακέλου Εκταρικών Μέτρων

Για το έτος 2018, ο χρηματοδοτικός φάκελος των Άμεσων Πληρωμών για την Κύπρο ανέρχεται στα 49,2 εκατομμύρια ευρώ. Η χρηματοδότηση είναι 100% από ευρωπαϊκά κονδύλια.

Η ποσοστιαία κατανομή του χρηματοδοτικού φακέλου είναι η ακόλουθη:

Καθεστώς Ενίσχυσης / Στήριξης	Ποσοστό Χρηματοδότησης επί του Εθνικού Ανώτατου Ορίου
Καθεστώς Ενισίας Στρεμματικής Ενίσχυσης	61,0%
Καθεστώς Ενίσχυσης για Γεωργικές Πρακτικές Επωφελείς για το Κλίμα και το Περιβάλλον (Καθεστώς Πράσινης Ενίσχυσης)	30,0%
Καθεστώς Προαιρετικής Συνδεδεμένης Στήριξης (Αιγοπρόβατα και Εσπεριδοειδή)	8,0%
Καθεστώς Ενίσχυσης για Γεωργούς Νεαρής Ηλικίας	1,0%

Στην Ενισία Αίτηση του 2018 έγινε προκήρυξη για νέους αιτητές για όλα τα Καθεστώτα του Μέτρου 10 και για το Μέτρο 11 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020. Επίσης ήταν δυνατή η αύξηση εκτάσεων και η ένταξη νέων τεμαχίων για αιτητές που εντάχθηκαν σε Καθεστώτα που προκηρύχθηκαν το 2017.

• Μέτρο 10 – Γεωργοπεριβαλλοντικά και Κλιματικά Μέτρα

Οι βασικοί στόχοι του Μέτρου 10 συντελούν στην ικανοποίηση των αναγκών που έχουν καταδειχθεί και εξ ορισμού εξυπηρετούν τους εγκάρσιους στόχους της Αγροτικής Ανάπτυξης για διαφύλαξη του περιβάλλοντος και μετριασμό των φαινομένων που προκαλούν τις κλιματικές αλλαγές. Συγκεκριμένα συμβάλλουν στην αποτροπή της υποβάθμισης της ποιότητας των υδάτων και του εδάφους και στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (NO₂, CH₄) και εκπομπών CO₂, μέσω του πλήρους αποκλεισμού της χημικής ζιζανιοκτονίας.

Μέσω του Μέτρου παρέχεται οικονομική ενίσχυση στους παραγωγούς που εφαρμόζουν την υπό αναφορά δράση, ως αντιστάθμισμα του οικονομικού κόστους με το οποίο θα επιφορτίζονται για να την εφαρμόζουν.

Κατά το 2018 έγιναν πληρωμές ύψους €5.854.495 για 6.689 αιτήσεις για τα πιο κάτω Καθεστώτα του Μέτρου 10.

Οι πληρωμές αφορούσαν τα έτη 2015, 2016 και 2017.

- Καθεστώς 10.1.1 – Αποκλεισμός της Χρήσης Χημικών Ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες. Εφαρμόζεται σε καλλιέργειες με φυλλοβόλα (με εξαίρεση αμυγδαλιές και φουντουκίες), ελιές εσπεριδοειδή, καλλιέργειες παραδοσιακού τοπίου (αμυγδαλιές, χαρουπιές, φουντουκίες, αγριοτριανταφυλλίες -Rosa damaskina) και αμπέλια .
- Καθεστώς 10.1.2 – Εφαρμογή Αμειψισποράς - Εφαρμόζεται στις καλλιέργειες με Πατάτες και Σιτηρά.
- Καθεστώς 10.1.3 – Στοχευμένες Αγροπεριβαλλοντικές Δράσεις στην καλλιέργεια της Πατάτας και των Εσπεριδοειδών.
- Καθεστώς 10.1.4 – Διατήρηση Περιβαλλοντικά Φιλικών Γεωργικών Πρακτικών στην καλλιέργεια της Μπανάνας.
- Καθεστώς 10.1.7 – Συντήρηση Υφιστάμενων Ξερολιθιών εντός Αγροτεμαχίων.

- Καθεστώς 10.1.8 – Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις για τη Διατήρηση και Βιώσιμη Χρήση σε παραδοσιακές ποικιλίες Αμπέλου.
- Καθεστώς 10.1.10 – Διαχείριση Μελισσοσμηνών με σκοπό τη διατήρηση Αρμονικής Συνύπαρξης με Εντομοφάγα Πτηνά.

• **Μέτρο 11 – Βιολογικές Καλλιέργειες**

- Υπομέτρο 11.1: Μετατροπή από τη Συμβατική στη Βιολογική Γεωργία
- Υπομέτρο 11.2: Ανάπτυξη της Βιολογικής Γεωργίας

Το εν λόγω Μέτρο αποσκοπεί στην ενθάρρυνση για μετατροπή και διατήρηση των πρακτικών της βιολογικής γεωργίας. Η στήριξη παρέχεται με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να στραφούν από τις συμβατικές μεθόδους καλλιέργειας σε μεθόδους βιολογικής καλλιέργειας, Οι γεωργικές πρακτικές που προωθεί η βιολογική γεωργία, συμβάλλουν, στη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των υδάτων, στο μετριασμό και την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος καθώς και στην αύξηση της βιοποικιλότητας. Αυτό επιτυγχάνεται με την απαγόρευση χρήσης συνθετικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων και συνθετικών λιπασμάτων, εφαρμόζοντας τεχνικές αμειψισποράς και επιτρέποντας τη χρήση οργανικών λιπασμάτων (π.χ. κοπριάς ζώων εκτατικής εκτροφής και φυτικές κομπόστες) που βελτιώνουν τη δομή του εδάφους και αυξάνουν τη περιεκτικότητα του σε οργανική ύλη. Στα πλαίσια του Μέρου 11, το 2018 πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ύψους €1.595.162 για 567 αιτήσεις και αφορούσαν αιτήσεις των ετών 2015, 2016 και 2017.

• **Μέτρο 12 – Ενισχύσεις στο Πλαίσιο του Natura 2000 και της Οδηγίας Πλαισίου για τα Ύδατα**

Η Κύπρος, λόγω του νησιώτικου χαρακτήρα της, της γεωγραφικής της θέσης, του πολυποίκιλου ανάγλυφου, των κλιματικών συνθηκών και των παραδοσιακών γεωργικών δραστηριοτήτων, έχει πλούσια βιοποικιλότητα. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας των οικοτόπων και των ειδών συμβάλλει τα μέγιστα στην οικολογική ισορροπία αλλά και τη σταθερότητα και λειτουργία των δομών ενός οικοσυστήματος. Τα κυριότερα άμεσα αίτια απώλειας της βιοποικιλότητας και αλλαγών στις λειτουργίες των οικοσυστημάτων εντοπίζονται στην αλλαγή των χρήσεων γης, τη μη αειφόρο άσκηση παραγωγικών δραστηριοτήτων, την αύξηση της ρύπανσης, την εισβολή των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών, την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων και την κλιματική αλλαγή.

Στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), εμπίπτουν και γεωργικά συστήματα, τα οποία χαρακτηρίζονται από ψηλή βιοποικιλότητα λόγω της μωσαϊκότητας που παρουσιάζουν στους τύπους καλλιεργειών και στις πρακτικές που ακολουθούνται από τα παλιά χρόνια. Η ορθολογιστική διαχείριση της γεωργίας στην Κύπρο και οι πρακτικές που ακολουθούνται μπορούν να συμβάλουν στην προστασία και διατήρηση των προστατευτέων στοιχείων του δικτύου Natura 2000. Κατά το έτος 2018 δεν διενεργήθηκαν πληρωμές για το εν λόγω Μέτρο.

• **Μέτρο 13 – Στήριξη Περιοχών με Φυσικά ή Άλλα Μειονεκτήματα**

Το Μέτρο 13 προνοεί την ενίσχυση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε μειονεκτικές περιοχές (ορεινές περιοχές, περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα και περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα) με σκοπό την αντιστάθμιση μέρους της απώλειας του εισοδήματος που προκύπτει κατά την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας στις περιοχές αυτές.

Η αποζημίωση αυτή βοηθά τους αγρότες να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους στις περιοχές αυτές, προκειμένου να αποφευχθεί η εγκατάλειψη της γεωργίας στις εν λόγω περιοχές. Το 2018 καταβλήθηκαν ενισχύσεις ύψους €6.154.083 σε 24.063 δικαιούχους του Μέτρου. Αναλυτικά δόθηκαν τα πιο κάτω ποσά για τα αντίστοιχα έτη:

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ €
2015	9	4.668
2016	112	5.837
2017	971	371.560
2018	22.971	5.772.018
Σύνολο	24.063	6.154.083

Μέτρα Ενίσχυσης για τα Ζώα των Άμεσων Πληρωμών και Μέτρα Στήριξης για τα Ζώα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020.

• Καθεστώς Προαιρετικής Συνδεδεμένης Στήριξης Αιγοπροβάτων

Σκοπός του Καθεστώτος, που χρηματοδοτείται 100% από ευρωπαϊκά κονδύλια, είναι η χορήγηση ενίσχυσης για τη δημιουργία κινήτρου διατήρησης των τρεχόντων επιπέδων παραγωγής στον τομέα της αιγοπροβατοτροφίας. Δικαιούχος θεωρείται οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι νόμιμος κάτοχος/διαχειριστής εγγεγραμμένης, στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (ΚΥ) της Κυπριακής Δημοκρατίας, κατά την ημερομηνία κατοχής (19/03/2018), ενεργής κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης αιγοπροβάτων για αναπαραγωγικούς σκοπούς.

Επιλέξιμα ζώα θεωρούνται τα θηλυκά ζώα (οι αίγες και οι προβατίνες) που βρίσκονταν στην εκμετάλλευση κατά την ημερομηνία κατοχής και τα οποία ήταν εφτά μηνών και άνω κατά την εν λόγω ημερομηνία.

Η Συνδεδεμένη Στήριξη για τα Αιγοπρόβατα περιλαμβάνει δύο Μέτρα:

- Μέτρο 1 – Συνδεδεμένη κατά Κεφαλή Στήριξη Αιγοπροβάτων σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με προσανατολισμό την Παραγωγή Γάλακτος.
- Μέτρο 2 – Συνδεδεμένη κατά Κεφαλή Στήριξη Αιγοπροβάτων σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με προσανατολισμό την Παραγωγή Κρέατος.

Το 2018 πραγματοποιήθηκαν πληρωμές συνολικού ποσού €3.587.884 για 2.296 αιτήσεις και αφορούσαν τα έτη 2015, 2016 και 2017.

ΜΕΤΡΟ 1

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ €
2015	4	3.382
2016	171	4.021
2017	704	2.894.425
Σύνολο	879	2.901.828

ΜΕΤΡΟ 2

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ €
2017	1.417	686.056
Σύνολο	1.417	686.056

• Καθεστώς 10.1.9 του ΠΑΑ 2014 - 2020 - Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις για την διατήρηση και βιώσιμη χρήση σε παραδοσιακές φυλές ζώων.

Το Καθεστώς 10.1.9 επίσης περιλαμβάνεται στο Μέτρο 10 του εγκριμένου Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020 και έχει στόχο τη διατήρηση και βιώσιμη χρήση των απειλούμενων με εξαφάνιση πληθυσμών σε παραδοσιακές φυλές ζώων (ντόπια - κυπριακή φυλή βοοειδών, ντόπια φυλή παχύουρων προβάτων και ντόπια φυλή αιγών Μαχαιρά). Ειδικότερα παρέχει αντισταθμιστική ενίσχυση για την απώλεια εισοδήματος που προκύπτει από τη μη αντικατάσταση των πληθυσμών από παραδοσιακές φυλές ζώων με νέες αποδοτικότερες φυλές ζώων. Το ύψος ενίσχυσης για το σχετικό Καθεστώς καθορίζεται στα €240 / Μονάδα Ζωικού Κεφαλαίου (ΜΖΚ) ετησίως, για όλες τις παραδοσιακές φυλές. Δικαιούχοι για συμμετοχή στο Καθεστώς είναι γεωργοκτηνοτρόφοι (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που κατέχουν / εκτρέφουν νόμιμα, παραγωγικά ζώα των πιο πάνω επιλέξιμων παραδοσιακών φυλών και είναι κάτοχοι κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης εγγεγραμμένης στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.

Το Καθεστώς έχει πενταετή δέσμευση και κατά το 2018 πραγματοποιήθηκαν πληρωμές συνολικού ποσού €265.364 για 133 αιτήσεις που αφορούσαν τα έτη συμμετοχής 2016 και 2017.

Μέτρο 14 του ΠΑΑ 2014 – 2020 – 2020 - Καλή διαβίωση των ζώων

Βασική επιδίωξη του Μέρους είναι να ενθαρρύνει τους κτηνοτρόφους ώστε να αναλάβουν υποχρεώσεις για την ευημερία των ζώων τους, που υπερβαίνουν τις σχετικές υποχρεώσεις που προκύπτουν από την υφιστάμενη Εθνική Νομοθεσία και τους Κανονισμούς της ΕΕ, προσβλέποντας στην βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης του πληθυσμού των αιγών και των προβάτων, πέραν των συνήθων συνθηκών διαβίωσης. Οι διάφορες δράσεις του Μέρους στις οποίες θα επιλέξει να ενταχθεί ο δικαιούχος πρέπει να εφαρμόζονται σε όλα τα ζώα της εκμετάλλευσης ανεξάρτητα από την συμπεριλήψή τους ή μη στην αίτηση συμμετοχής στο Μέτρο.

Δράσεις

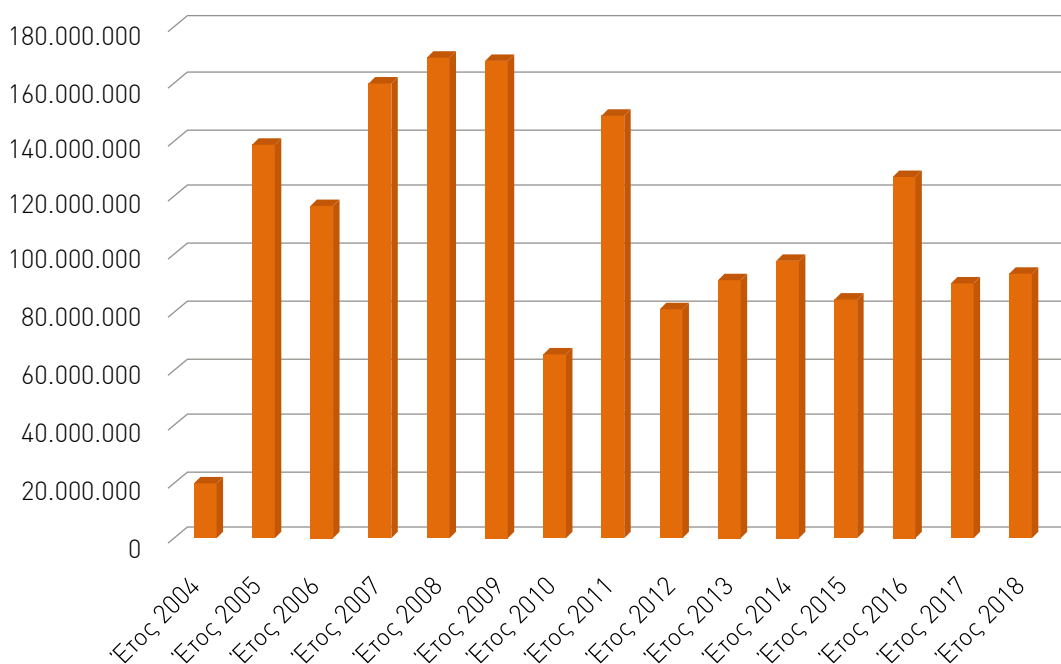
- Εφαρμογή βιοασφάλειας
- Διατήρηση σωματικής κατάστασης και εξάλειψη των ευνουχισμών
- Πρόληψη παραγόντων που προκαλούν κωλότητα
- Έλεγχος για ακάρεα, τσιμπούρια, ψύλλους και ψείρες

Το Μέτρο έχει διετή δέσμευση και κατά το 2018 πραγματοποιήθηκαν πληρωμές €351.254 για 83 αιτήσεις του έτους 2017 και δόθηκαν €203.174 για προκαταβολές που αφορούν 80 αιτήσεις του έτους 2018.

Πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν

Το 2018 πραγματοποιήθηκαν πληρωμές για διάφορα Μέτρα συνολικού ύψους €91.852.561 (βλέπε αναλυτικό Πίνακα 2 των Παραρτημάτων). Στο πιο κάτω γράφημα παρουσιάζονται οι πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν κατά έτος, από το 2004 μέχρι το 2018, οι οποίες συνολικά ανέρχονται σε €1.633.922.705 και παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 1 των Παραρτημάτων.

Πληρωμές ανά έτος

ΚΟΙΝΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΓΟΡΑΣ

Ο ΚΟΑΠ εφαρμόζει τα Μέτρα που απορρέουν από την Κοινή Γεωργική Πολιτική της Ενιαίας Κοινής Οργάνωσης Αγοράς, το Μέτρο έκδοσης Αδειών Εισαγωγής / Εξαγωγής γεωργικών προϊόντων και τα Μέτρα Προώθησης Γεωργικών Προϊόντων, με σκοπό τη σταθεροποίηση των αγορών και την εξασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου για το γεωργικό πληθυσμό. Τα Μέτρα / Σχέδια αποσκοπούν στην προστασία της κοινοτικής γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγής έναντι της αντίστοιχης παραγωγής Τρίτων Χωρών, καθώς και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων αυτών σε Τρίτες Χώρες. Οι μηχανισμοί ποσοτώσεων που εφαρμόζονται προστατεύουν τις τιμές ορισμένων κτηνοτροφικών κυρίως προϊόντων από περαιτέρω διολίσθηση. Τα στοιχεία για τις πληρωμές που αφορούν τα Μέτρα των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς παρουσιάζονται στους Πίνακες 1, 2 και αναλυτικότερα στον Πίνακα 3 των Παραρτημάτων.

Κατά το 2018 εφαρμόστηκαν τα πιο κάτω Μέτρα:

• ΚΟΑ 8: Μελισσοκομικό Πρόγραμμα 2017 - 2019

Το Πρόγραμμα είναι τριετές και περιλαμβάνει δράσεις για την αντιμετώπιση της βαρρόας με φάρμακα ή με τη χρήση προσαρμοσμένων κυψελών, την αντικατάσταση παλαιών ή φθαρμένων κυψελών με καινούργιες και εκπαιδεύσεις σε θέματα μελισσοκομίας. Χρηματοδοτούνται επίσης δράσεις όπως η λειτουργία Κέντρου Μελισσοκομίας, εργαστηριακές αναλύσεις δειγμάτων μελιού και κεριού καθώς και η εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης σε μελισσοκομεία ως δράση κατά των κλοπών κυψελών και μελιού. Επιπλέον το πρόγραμμα προνοεί μέτρα για τη συνεργασία με ειδικευμένους Οργανισμούς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων κυψέλης.

Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται σε ποσοστό 50% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και ποσοστό 50% από Εθνικούς Πόρους και προνοεί συνολικές δαπάνες (επιδοτήσεις) ύψους €600.000 για την τριετία 2017-2019. Το Πρόγραμμα έχει ανατεθεί στο Τμήμα Γεωργίας ως Ανάδοχος Οργανισμός του ΚΟΑΠ. Για το Μελισσοκομικό έτος 2018 παραλήφθηκαν 386 αιτήσεις εκ των οποίων εγκρίθηκαν 349 αιτήσεις συνολικού ποσού €168.699.

• **ΚΟΑ 16: Πρόγραμμα για τα Σχολεία**

Το «Πρόγραμμα για τα Σχολεία» προέκυψε τη σχολική χρονιά 2017-2018, από την ενοποίηση του «Σχεδίου προώθησης της κατανάλωσης φρούτων και λαχανικών στα σχολεία» με το «Σχέδιο παροχής γάλακτος και ορισμένων γαλακτοκομικών προϊόντων στα σχολεία». Μέσω του Προγράμματος παρέχονται δωρεάν φρούτα, λαχανικά και φρέσκο γάλα στους μαθητές στα δημόσια και ιδιωτικά δημοτικά σχολεία και στα δημόσια και κοινοτικά νηπιαγωγεία της Κυπριακής Δημοκρατίας, με απώτερο στόχο την καταπολέμηση της παιδικής παχυσαρκίας και την καλλιέργεια καλών διατροφικών συνθηκών στα παιδιά. Το Πρόγραμμα χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΕ). Εντός του 2018, στα πλαίσια της εφαρμογής του Σχεδίου για τη σχολική χρονιά 2017-2018, παραλήφθηκαν, ελέγχθηκαν και πληρώθηκαν από τον ΚΟΑΠ 129 αιτήσεις με συνολικό ύψος επιδότησης €472.640.

• **Μέτρα Ενιαίας Κοινής Οργάνωσης Αγοράς του αμπελοοικονομικού τομέα**

ΕΠΣΑ 1B: Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων

Το Μέτρο έχει ανατεθεί στο Τμήμα Γεωργίας ως Ανάδοχος Οργανισμός του ΚΟΑΠ. Στόχος του Μέρου είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας μέσω:

- (α) της αναδιάρθρωσης και ποικιλιακής μετατροπής αμπελώνων με σύγχρονες καλλιεργητικές πρακτικές, με ποικιλίες που παρέχουν μεγαλύτερες ευκαιρίες αξιοποίησης και δυνατότητες παραγωγής.
- (β) της βελτίωσης των τεχνικών διαχείρισης των αμπελώνων.

Το Μέτρο ΕΠΣΑ 1B χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΕ). Για το 2018 δόθηκαν επιδοτήσεις ύψους €2.391.604 σε 552 αιτήσεις.

ΕΠΣΑ 3α: Στήριξη και καταβολή οικονομικής ενίσχυσης για υλικές ή άυλες επενδύσεις σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας, υποδομές οινοποιίας και εμπορίας οίνων

Το Μέτρο έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ως Ανάδοχος Οργανισμός του ΚΟΑΠ. Στόχος του Μέρου είναι η ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του οινοποιητικού κλάδου. Το Μέτρο αυτό βοηθά τις μονάδες οινοποιίας να εκσυγχρονίσουν τις κτηριακές και τις τεχνολογικές τους υποδομές. Το Μέτρο ΕΠΣΑ 3α χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΕ). Για το 2018 δόθηκαν επιδοτήσεις ύψους €2.028.873 σε 18 αιτήσεις.

ΕΠΣΑ 3B: Προώθηση Οίνων σε Τρίτες Χώρες και στα Κράτη-Μέλη της ΕΕ

Το Μέτρο αποτελεί σημαντικό εργαλείο προβολής των οίνων της Κύπρου στις αγορές Τρίτων Χωρών και των Κρατών Μελών και ενθαρρύνει τις προσπάθειες των οινοποιών για εξεύρεση νέων αγορών και εξασφάλιση μεριδίου αγοράς. Επιπλέον, συμβάλλει στην ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου, τους κινδύνους που σχετίζονται με την κατανάλωση αλκοόλ και σχετικά με τα ενωσιακά συστήματα που διέπουν τις Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης (ΠΟΠ) και τις Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις (ΠΓΕ). Το Μέτρο χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΕ). Για το 2018 δόθηκαν επιδοτήσεις ύψους €33.653 σε 2 αιτήσεις.

ΕΠΣΑ 3δ: Ασφάλιση συγκομιδής

Στόχος του Μέρου είναι η στήριξη για την ασφάλιση της συγκομιδής οινοποιήσιμων αμπελιών η οποία συμβάλλει στη διασφάλιση των εισοδημάτων των παραγωγών από απώλειες που οφείλονται σε ανομβρία. Το Μέτρο ΕΠΣΑ 3δ χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΕ). Η συνολική επιδότηση για το 2018 ήταν €275.012.

ΕΠΣΑ 3z: Καινοτομία στον αμπελοοινικό τομέα

Το Μέτρο στοχεύει στην αύξηση της εμπορευσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των ενωσιακών αμπελοοινικών προϊόντων, μέσω της στήριξης για υλικές ή άυλες επενδύσεις με σκοπό την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών και τεχνολογιών. Σε αυτήν μπορεί να περιλαμβάνεται και η μεταφορά γνώσεων. Το Μέτρο ΕΠΣΑ 3z χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΕ). Το 2018 δεν είχαμε οποιαδήποτε επιδότηση.

• Μέτρα Ενιαίας Κοινής Οργάνωσης Αγοράς του τομέα φρούτων και λαχανικών

ΚΟΑ 10: Έκτακτα μέτρα στήριξης των παραγωγών εσπεριδοειδών για την περίοδο 2017-2018, λόγω της παράτασης από τη Ρώσικη Κυβέρνηση απαγόρευσης εισαγωγής ορισμένων προϊόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Ρωσία

Το Μέτρο έχει ανατεθεί στο Τμήμα Γεωργίας ως Ανάδοχος Οργανισμός του ΚΟΑΠ. Στόχος του Μέρους είναι η στήριξη των παραγωγών εσπεριδοειδών λόγω της παράτασης στις 24 Ιουνίου 2015 από τη Ρωσική κυβέρνηση της απαγόρευσης εισαγωγής ορισμένων προϊόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Ρωσία. Συγκεκριμένα, οι παραγωγοί οι οποίοι είναι μέλη σε Οργανώσεις Παραγωγών που εφαρμόζουν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, οι παραγωγοί οι οποίοι είναι μέλη σε Οργανώσεις Παραγωγών που δεν εφαρμόζουν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς και οι παραγωγοί οι οποίοι δεν είναι μέλη σε Οργάνωση Παραγωγών, θα τύχουν ενίσχυσης για απόσυρση από την αγορά μέχρι 5.060 τόνων εσπεριδοειδών, των ειδών πορτοκαλιών, κλημεντινών και μανταρινιών. Το Μέτρο ΚΟΑ 10 χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΕ). Για το 2018 δόθηκαν επιδοτήσεις ύψους €972.289 σε 190 αιτητές.

ΚΟΑ 10: Έκτακτα μέτρα στήριξης των παραγωγών εσπεριδοειδών για την περίοδο 2016-2017, λόγω της παράτασης από τη Ρώσικη Κυβέρνηση απαγόρευσης εισαγωγής ορισμένων προϊόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Ρωσία

Το Μέτρο έχει ανατεθεί στο Τμήμα Γεωργίας ως Ανάδοχος Οργανισμός του ΚΟΑΠ. Στόχος του Μέρους είναι η στήριξη των παραγωγών εσπεριδοειδών λόγω της παράτασης στις 24 Ιουνίου 2015 από τη Ρωσική κυβέρνηση της απαγόρευσης εισαγωγής ορισμένων προϊόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Ρωσία. Συγκεκριμένα, οι παραγωγοί οι οποίοι είναι μέλη σε Οργανώσεις Παραγωγών που εφαρμόζουν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, οι παραγωγοί οι οποίοι είναι μέλη σε Οργανώσεις Παραγωγών που δεν εφαρμόζουν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς και οι παραγωγοί οι οποίοι δεν είναι μέλη σε Οργάνωση Παραγωγών, θα τύχουν ενίσχυσης για απόσυρση από την αγορά μέχρι 5.060 τόνων εσπεριδοειδών, των ειδών πορτοκαλιών, κλημεντινών και μανταρινιών. Το Μέτρο ΚΟΑ 10 χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΕ).

• Μέτρο έκδοσης αδειών εισαγωγής / εξαγωγής

Το Μέτρο έκδοσης αδειών εισαγωγής / εξαγωγής έχει ως αντικείμενό του την έκδοση αδειών εισαγωγής / εξαγωγής προς τους εμπορευόμενους, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο του ΚΟΑΠ και πραγματοποιούν εισαγωγές και εξαγωγές γεωργικών προϊόντων από/ σε τρίτες χώρες.

Για την έκδοση της σχετικής άδειας εισαγωγής / εξαγωγής, οι εμπορευόμενοι πρέπει να υποβάλλουν μια σειρά από δικαιολογητικά στην αρμόδια υπηρεσία του ΚΟΑΠ, η οποία θα έχει ισχύ στα χρονικά πλαίσια που ορίζει ο αντίστοιχος τομεακός Κανονισμός για το συγκεκριμένο προϊόν ή εμπόρευμα.

Η άδεια έχει ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ μαζί με την αίτηση κατατίθεται εγγύηση, η οποία μπορεί να είναι τραπεζική εγγυητική επιστολή αορίστου χρονικής διάρκειας ή έμβασμα υπέρ του ΚΟΑΠ, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι ο ενδιαφερόμενος θα συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με τους Κοινοτικούς Κανονισμούς.

- **Ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης των γεωργικών προϊόντων στην Εσωτερική Αγορά και στις Τρίτες Χώρες**

Τα προγράμματα προώθησης στην Εσωτερική Αγορά και σε Τρίτες Χώρες έχουν στόχο να συστήσουν τα πολυπληθή ποιοτικά προϊόντα των ευρωπαϊών παραγωγών και να προωθήσουν την κατανάλωσή τους. Ο αιτούντες (επαγγελματικές ή διεπαγγελματικές οργανώσεις) πρέπει να είναι νόμιμα εγκατεστημένοι σε ένα από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να λάβουν χρηματοδοτική στήριξη για τα προγράμματα προώθησης.

Το Μέτρο αναφέρεται σε ενέργειες δημοσίων σχέσεων, προώθησης και διαφήμισης των πλεονεκτημάτων των κοινοτικών προϊόντων καθώς και ενημερωτικές εκστρατείες, κυρίως για προϊόντα βιολογικά, ονομασίας προέλευσης (Π.Ο.Π.) ή προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων (Π.Γ.Ε.), εγγυημένα παραδοσιακά και ιδιότυπα προϊόντα (Ε.Π.Ι.Π.). Επίσης, αναφέρεται σε εκστρατείες ενημέρωσης για το κοινοτικό σύστημα των οίνων ποιότητας και επιτραπέζιων οίνων για την εξωτερική αγορά και οινοπνευματωδών με γεωγραφική ένδειξη ή προστατευόμενη παραδοσιακή ένδειξη, σε μελέτες αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των ενεργειών ενημέρωσης και προώθησης, σε συμμετοχή σε εκδηλώσεις, εμποροπανηγύρεις και εκθέσεις εθνικής ή ευρωπαϊκής σημασίας, καθώς και σε έρευνες νέων ξένων αγορών.

Τα προγράμματα υλοποιούνται τουλάχιστον σε περίοδο ενός έτους και έως τριών ετών, από την ημερομηνία υπογραφής (έναρξης ισχύος) της σχετικής σύμβασης.

Η χρηματοδότηση γίνεται από την Κοινότητα μέχρι το 50% των πραγματικών δαπανών για κάθε έτος εκτέλεσης, με συμμετοχή του ιδίου δικαιούχου μέχρι το 20% τουλάχιστον του πραγματικού κόστους του προγράμματος ενώ το υπόλοιπο αυτής βαρύνει το Κράτος - Μέλος.

Το 2018 έχουν πληρωθεί 6 αιτήσεις ενίσχυσης, με ποσό ύψους €1.429.575 να προέρχεται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και €857.744 από εθνικούς πόρους.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Τα Μέτρα της Αγροτικής Ανάπτυξης προνοούν ενισχύσεις από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Εντός του έτους 2018 εφαρμόστηκαν Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης Κύπρου 2014 - 2020 (ΠΑΑ 2014 - 2020) αλλά και του προηγούμενου Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης Κύπρου 2007 - 2013 (ΠΑΑ 2007 - 2013), τα οποία πληρώθηκαν με γέφυρες κονδυλίων από τον προϋπολογισμό του ΠΑΑ 2014 - 2020.

Τα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης αποτελούν το κύριο εργαλείο άσκησης αγροτικής πολιτικής για την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα παραγωγής και της Κυπριακής υπαίθρου. Αποτελούνται από μία σειρά Μέτρων τα οποία στοχεύουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, στη διασφάλιση της αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων και στην επίτευξη ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Οι δικαιούχοι των Μέτρων εμπίπτουν σε διάφορες κατηγορίες, όπως γεωργοί, ομάδες παραγωγών, επιχειρήσεις, ιδιώτες, αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, συνεργασίες, κυβερνητικά τμήματα και άλλοι φορείς.

Το νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020 εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 3 Δεκεμβρίου 2015. Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης συνεισφέρει στο Πρόγραμμα το 53% της συνολικής δημόσιας δαπάνης ενώ το υπόλοιπο ποσό διατίθεται από την Κυπριακή Δημοκρατία ως Εθνική Συμμετοχή. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί το Μέτρο 6.1 «Ενίσχυση πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών», το οποίο χρηματοδοτείται κατά 100% από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ποσό που θα διατεθεί ως δημόσια δαπάνη μέσω του ΠΑΑ 2014 - 2020, αναμένεται να ανέλθει στα €243,3 εκατομμύρια.

Κατά το 2018 προκηρύχθηκαν αρκετά Μέτρα / Καθεστώτα του ΠΑΑ 2014 - 2020. Επίσης, συνεχίστηκε η επεξεργασία αιτήσεων (αξιολόγηση, έγκριση αιτήσεων, επιτόπιοι έλεγχοι, έγκριση πληρωμών, κλπ.) των Μέτρων του ΠΑΑ 2014 - 2020 που προκηρύχθηκαν τα προηγούμενα έτη και ορισμένων Μέτρων του ΠΑΑ 2007 - 2013 και ΣΑΑ 2004 - 2006, τα οποία πληρώθηκαν με γέφυρες κονδυλίων από τον προϋπολογισμό ΠΑΑ 2014 - 2020.

Τα στοιχεία για τις πληρωμές που αφορούν την Αγροτική Ανάπτυξη παρουσιάζονται στους Πίνακες 1, 2 και 4 των Παραρτημάτων.

Πιο κάτω ακολουθεί ανάλυση / περιγραφή των Μέτρων / Καθεστώτων του ΠΑΑ 2014 - 2020 που ήταν προκηρυγμένα το 2018.

Μέτρα που είναι συνεχώς ανοικτά

• Μέτρο 1: Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης

Το Μέτρο στοχεύει στην επαγγελματική κατάρτιση και τον εμπλουτισμό γνώσεων και εμπειριών των γεωργοκτηνοτρόφων και των δασοκαλλιεργητών.

Τα ακόλουθα Καθεστώτα του Μέτρου προκηρύχθηκαν στις 6/4/2016 και θα είναι συνεχώς ανοικτά μέχρι τις 30/10/2023:

Καθεστώς 1.1: Δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων

Μέσω του Καθεστώτος 1.1 παρέχονται οικονομικά κίνητρα για την ετοιμασία και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης τόσο για υφιστάμενους γεωργούς όσο και για νέους γεωργούς πρώτης εγκατάστασης.

Καθεστώς 1.2: Δράσεις ενημέρωσης και επίδειξης

Μέσω του Καθεστώτος 1.2 πραγματοποιούνται δράσεις ενημέρωσης που αποσκοπούν στη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τη γεωργία και τη δασοκομία, στοχεύοντας στη μεταφορά γνώσεων προς τους δικαιούχους σχετικά με την επαγγελματική τους ενασχόληση.

• Μέτρο 4: Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού

Το Μέτρο 4 αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και καλύπτει το μεγαλύτερο φάσμα των επενδύσεων στον αγροδιατροφικό τομέα του τόπου.

Τα ακόλουθα Καθεστώτα του Μέτρου προκηρύχθηκαν στις 6/4/2016 και θα είναι συνεχώς ανοικτά μέχρι τις 30/10/2023:

Καθεστώς 4.3.2: Επενδύσεις σε υποδομές σχετικές με τα ύδατα

Μέσω του Καθεστώτος ενισχύεται η δημιουργία υποδομής για ένταξη στο υδατικό ισοζύγιο ανακυκλωμένου νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας προκειμένου να καταστεί εφικτή η εξοικονόμηση ποσοτήτων φρέσκου νερού. Οι επιλέξιμοι τύποι επενδύσεων είναι: (α) κατασκευή νέας υποδομής διοχέτευσης ανακυκλωμένου νερού, (β) επέκταση/βελτίωση υφιστάμενης υποδομής του δικτύου άρδευσης από το οποίο θα διοχετεύεται το ανακυκλωμένο νερό και (γ) κατασκευή υποδομής για αποθήκευση ανακυκλωμένου νερού.

Καθεστώς 4.3.3: Εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών σε αρδευτικά έργα

Μέσω του Καθεστώτος θα ενισχυθεί η εγκατάσταση σε πιλοτική βάση έξυπνου λογισμικού συστήματος για την παρακολούθηση / αξιολόγηση της λειτουργίας του μεγαλύτερου υδατικού έργου που εκπονήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία, το Σχέδιο του Νότιου Αγωγού που αποτελείται από φράγματα, διυλιστήρια νερού, κεντρικούς παροχετευτικούς αγωγούς και αρδευτικά δίκτυα σε διάφορες κοινότητες των επαρχιών Λεμεσού, Λάρνακας και Αμμοχώστου.

• Μέτρο 19: Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του Leader

Το LEADER είναι μία πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα από την οποία οι φορείς των αγροτικών περιοχών συνενώνουν τις δυνάμεις τους, δημιουργούν τις Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ), οι οποίες εφαρμόζουν ολοκληρωμένες στρατηγικές αειφόρου ανάπτυξης έτσι ώστε να ενδυναμωθεί η ανάπτυξη στην περιοχή τους. Το Μέτρο θα εφαρμοσθεί στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές που αντιμετωπίζουν σημαντικά αναπτυξιακά προβλήματα με στόχο την αντιμετώπιση της αναπτυξιακής τους υστέρησης, τόσο στους τομείς της τοπικής οικονομίας, όσο και στους τομείς των υποδομών και των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους κατοίκους.

Στις 4 Μαΐου 2016 υπογράφηκαν συμβάσεις για υλοποίηση Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και των ακόλουθων Ομάδων Τοπικής Δράσης:

- Αναπτυξιακή Εταιρεία Λάρνακας - Αμμοχώστου
- Αναπτυξιακή Εταιρεία Λεμεσού
- Αναπτυξιακή Εταιρεία κοινοτήτων περιοχής Τροόδους
- Αναπτυξιακή Εταιρεία Πάφου "Αφροδίτη"

Εντός του 2016 προκηρύχθηκαν τα ακόλουθα Καθεστώτα του Μέτρου:

Καθεστώς 19.3: Προετοιμασία και υλοποίηση Έργων Συνεργασίας των ΟΤΑ

Το Καθεστώς 19.3 προκηρύχθηκε στις 24/10/2016 και θα είναι συνεχώς ανοικτό μέχρι τις 30/10/2023. Στα πλαίσια του Καθεστώτος αυτού, θα χρηματοδοτούνται δράσεις για την προετοιμασία και υλοποίηση έργων διατοπικής και διακρατικής συνεργασίας. Μέσα από τις δράσεις αυτές θα υλοποιούνται κοινές ενέργειες μεταξύ των ΟΤΑ της ίδιας χώρας ή διαφορετικών Κρατών Μελών.

Καθεστώς 19.4: Έξοδα Λειτουργίας - Συντονισμός της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης

Το Καθεστώς 19.4 προκηρύχθηκε στις 27/6/2016 και θα είναι συνεχώς ανοικτό μέχρι τις 30/10/2023. Στόχος του Καθεστώτος είναι η ενίσχυση της λειτουργίας των ΟΤΑ, η απόκτηση δεξιοτήτων και η εμπύχωση στην περιοχή. Στα πλαίσια εφαρμογής του Καθεστώτος, χρηματοδοτούνται έξοδα λειτουργίας και ενισχύεται ο συντονισμός, προκειμένου να υλοποιηθεί η Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης από την εγκεκριμένη ΟΤΑ.

Επίσης, εντός του 2017 προκηρύχθηκαν οι ακόλουθες Δράσεις του Καθεστώτος 19.2 «Στήριξη για την υλοποίηση των δράσεων στο πλαίσιο της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων» του Μέτρου:

Δράση 19.2.1: Δράσεις εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης για μη γεωργικές δραστηριότητες

Η Δράση προκηρύχθηκε στις 7/6/2017 και θα είναι συνεχώς ανοικτή μέχρι τις 30/6/2022. Μέσω της Δράσης αυτής υλοποιούνται δράσεις εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης για μη γεωργικές δραστηριότητες, οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού, που δραστηριοποιείται στις αγροτικές περιοχές.

Δράση 19.2.2: Δράσεις ενίσχυσης επενδύσεων για μη γεωργικές δραστηριότητες

Η Δράση προκηρύχθηκε στις 4/9/2017 και θα είναι συνεχώς ανοικτή μέχρι τις 31/12/2019. Μέσω της Δράσης δίνεται στήριξη για τη δημιουργία και ανάπτυξη μη γεωργικών δραστηριοτήτων, καθώς και επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον αγροτουρισμό (π.χ. παραδοσιακά εστιατόρια ή καφενεία, μικρές ξενοδοχειακές μονάδες, καταστήματα λιανικής πώλησης που σχετίζονται με γεωργικά προϊόντα, καθώς και εμπλουτιστικές δραστηριότητες που συνδέονται με τον πολιτισμό, την παράδοση, τα τοπικά προϊόντα). Όλες οι δράσεις συστήνεται να δίνουν έμφαση στην ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος ή/και του παραδοσιακού χαρακτήρα της Κυπριακής υπαίθρου.

Δράση 19.2.3.1: Μελέτες

Η Δράση προκηρύχθηκε στις 28/7/2017 και θα είναι συνεχώς ανοικτή μέχρι τις 31/12/2020. Μέσω της Δράσης αυτής, δίνεται στήριξη για την ετοιμασία μελετών που συνδέονται με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, αγροτικών τοπίων και τόπων με υψηλή φυσική αξία καθώς επίσης και για δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.

• **Μέτρο 20: Τεχνική υποστήριξη**

Το Μέτρο 20 αποτελεί το μέτρο / εργαλείο της Διαχειριστικής Αρχής για κάλυψη δαπανών που αφορούν την υλοποίηση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και συμβάλλουν στην ορθολογικότερη, αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή του Προγράμματος αλλά και ευρύτερα της αγροτικής ανάπτυξης. Οι δαπάνες αφορούν δράσεις δημοσιότητας και προβολής του Προγράμματος, δράσεις που σχετίζονται με την ετοιμασία, τη διαχείριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του Προγράμματος, συμμετοχή εμπλεκόμενων λειτουργών σε σχετικά συνέδρια ή σεμινάρια και σε συναντήσεις της Επιτροπής που σχετίζονται με το Πρόγραμμα και οτιδήποτε άλλη σχετική δράση κατόπιν έγκρισης της Διαχειριστικής Αρχής. Το Μέτρο προκηρύχθηκε στις 6/4/2016 και θα είναι συνεχώς ανοικτό μέχρι τις 30/10/2023.

• **Μέτρο 97: Πρόωρη συνταξιοδότηση αγροτών**

Το Μέτρο της «Πρόωρης συνταξιοδότησης των γεωργών» επιδιώκει να αντιμετωπίσει τα σοβαρά προβλήματα της γήρανσης του γεωργικού πληθυσμού και του έντονου πολυτεμαχισμού της γεωργικής γης. Σε συνδυασμό με το Μέτρο της «Πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών» επιδιώκει να επιφέρει αλλαγές στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, αυξάνοντας το μέγεθος τους και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητά τους. Το συγκεκριμένο Μέτρο είναι συνεχώς ανοικτό και έχει περιληφθεί στο ΠΑΑ 2014 - 2020 με σκοπό να συνεχίσουν οι πληρωμές των αιτητών των αντίστοιχων Μέτρων των προηγούμενων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης που εφάρμοσε η Κύπρος, οι οποίοι διατηρούν ακόμα τα δικαιώμα να λαμβάνουν σύνταξη. Σημειώνεται ότι δεν θα υπάρξουν άλλες προκηρύξεις του Μέρους αυτού.

Μέτρα που προκηρύχθηκαν το 2017, με την περίοδο υποβολής αιτήσεων να έχει ολοκληρωθεί εντός του 2018

• **Μέτρο 7: Βασικές Υπηρεσίες και Ανάπλαση Χωριών σε Αγροτικές Περιοχές**

Το Μέτρο στοχεύει στην ανάπτυξη της υπαίθρου με στόχο τη διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου των αγροτικών περιοχών καθώς και την υλοποίηση έργων υποδομής που θα συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου. Τα έργα υποδομής στο πλαίσιο του Μέρους δεν θα υλοποιούνται σε αστικές περιοχές.

Στις 15/11/2017 πραγματοποιήθηκε η δεύτερη προκήρυξη του Μέρους 7, του οποίου η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων ήταν στις 15/1/2018. Η εν λόγω προκήρυξη περιλάμβανε τα ακόλουθα Καθεστώτα:

Καθεστώς 7.2: Δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση όλων των τύπων υποδομών μικρής κλίμακας

Το Καθεστώς στοχεύει στην ενίσχυση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων ή δράσεων που θα συμπληρώσουν τυχόν υπάρχουσες και θα αφορούν κυρίως πλακοστρώσεις, διαμορφώσεις όψεων κτιρίων και άλλα έργα βελτίωσης της πρόσβασης στους δημοσίους χώρους, καθώς και υλοποίηση έργων κοινωνικών παροχών.

Καθεστώς 7.4: Επενδύσεις για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, συμπεριλαμβανομένης της αναψυχής και του πολιτισμού

Στόχος του Καθεστώτος 7.4 είναι η προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και η δημιουργία ή αναβάθμιση της κοινωνικής και πολιτιστικής υποδομής στις αγροτικές περιοχές, με στόχο την αναζωογόνηση του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος τους, την προσέλκυση επισκεπτών και την διατήρηση του πληθυσμού της.

Καθεστώς 7.5: Επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υποδομή αναψυχής, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας

Το Καθεστώς 7.5 αποτελεί κίνητρο για νέες δραστηριότητες που θα αναζωογονήσουν την οικονομία των αγροτικών περιοχών, θα τις καταστήσουν πιο ελκυστικές και θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων τους. Αφορά κυρίως τη στήριξη και ενθάρρυνση των δημόσιων επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού της υπαίθρου, μέσω της υλοποίησης έργων υποδομής και δράσεων υποστηρικτικών του αγροτουρισμού σε δήμους/κοινοότητες της υπαίθρου, στοχεύοντας στην προώθηση ήπιας τουριστικής ανάπτυξης ως κύρια διέξοδο οικονομικής διαφοροποίησης.

• **Μέτρο 16: Συνεργασία**

Το Μέτρο έχει ως στόχο τη στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης, μέσω δραστηριοτήτων που προάγουν τη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων παραγόντων του αγροδιατροφικού και δασοκομικού τομέα ώστε να εργαστούν από κοινού με στόχο την πραγματοποίηση έργων καινοτομίας για τα Κυπριακά δεδομένα, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε έργα συνεργασίας που προάγουν την ανταγωνιστικότητα, το περιβάλλον και τη μεταφορά γνώσεων, εμπειριών και καινοτομίας στις αγροτικές περιοχές αλλά και στις επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα.

Στις 15/9/2017 προκηρύχθηκε το Καθεστώς 16.4 «Βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές» του Μέρου, με ημερομηνία λήξης υποβολής αιτήσεων τις 15/2/2018. Το Καθεστώς 16.4 εστιάζεται στην ανάπτυξη οριζόντιων και κάθετων συνεργασιών μεταξύ παραγόντων της αλυσίδας τροφίμων με σκοπό τη δημιουργία και ανάπτυξη βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού και τοπικών αγορών. Επιπρόσθετα, παρέχεται στήριξη σε δράσεις προώθησης, σε τοπική κλίμακα, βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού και τοπικών αγορών.

Μέτρα που προκηρύχθηκαν το 2018

• **Μέτρο 4: Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού**

Το Μέτρο 4 αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και καλύπτει το μεγαλύτερο φάσμα των επενδύσεων στον αγροδιατροφικό τομέα του τόπου.

Στις 7/5/2018 πραγματοποιήθηκε η τρίτη προκήρυξη του Καθεστώτος 4.3.1 «Χωροταξική κτηνοτροφική ανάπτυξη» του Μέρου, του οποίου οι αιτήσεις μπορούσαν να υποβάλλονται μέχρι και τις 10/12/2018. Το Καθεστώς 4.3.1 στοχεύει στην προώθηση της ορθολογικής χωροταξικής ανάπτυξης της κτηνοτροφίας λόγω διαφόρων προβλημάτων όπως είναι η στενότητα γης και η συνεχώς αυξανόμενη τιμή της, η προστασία του περιβάλλοντος από τις αρνητικές και οκληρές επιδράσεις των διαφόρων κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων οι οποίες είναι ιδιόζουσες λόγω των κλιματολογικών συνθηκών που επικρατούν στην Κύπρο (πολύ ψηλές θερμοκρασίες για μεγάλο χρονικό διάστημα και την ταυτόχρονη περιορισμένη βροχόπτωση) και η κατασκευή βασικών έργων υποδομής για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας στα πλαίσια επίτευξης των πιο πάνω στόχων.

• **Μέτρο 7: Βασικές Υπηρεσίες και Ανάπλαση Χωριών σε Αγροτικές Περιοχές**

Το Μέτρο στοχεύει στην ανάπτυξη της υπαίθρου με στόχο τη διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου των αγροτικών περιοχών καθώς και την υλοποίηση έργων υποδομής που θα συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου. Τα έργα υποδομής στο πλαίσιο του Μέρου δεν θα υλοποιούνται σε αστικές περιοχές.

Στις 23/4/2018 πραγματοποιήθηκε η τρίτη προκήρυξη του Μέρου 7, του οποίου η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων ήταν στις 31/5/2018. Η εν λόγω προκήρυξη αφορούσε το Καθεστώς 7.3 «Ευρυζωνική υποδομή», στόχο του οποίου αποτελεί η αναβάθμιση της υπάρχουσας υποδομής ευρυζωνικού διαδικτύου μέσα από την παροχή ασύρματης πρόσβασης στο διαδίκτυο σε κεντρικά σημεία των αγροτικών περιοχών.

• **Μέτρο 8: Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών**

Το Μέτρο αποσκοπεί:

- (α) στη δημιουργία δασών και δασωδών εκτάσεων σε γεωργικές και μη γεωργικές εκτάσεις αγροτικών περιοχών
- (β) στη δημιουργία ή/και βελτίωση του υφιστάμενου συστήματος προστασίας των δασών και δασωδών εκτάσεων από τις πυρκαγιές
- (γ) στην αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών

(δ) στην προστασία του εδάφους από τη διάβρωση και στην επανεγκατάσταση του δάσους ή της δασώδους βλάστησης μετά από πυρκαγιές

(ε) στη δημιουργία και αναβάθμιση μικρής κλίμακας υποδομών, οι οποίες θα βελτιώνουν και θα αναβαθμίζουν τον κοινωνικό ρόλο των δασών και ειδικότερα τις υπηρεσίες της δασικής αναψυχής και του δασοτουρισμού

Το Καθεστώς 8.4 «Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων» του υπό αναφορά Μέτρου, προκηρύχθηκε στις 5/3/2018, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων τις 11/5/2018.

• **Μέτρο 9: Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών**

Το Καθεστώς 9.1 «Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών στον τομέα της γεωργίας» του Μέτρου 9, προκηρύχθηκε στις 15/11/2018, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων τις 2/4/2019. Σκοπός του Μέτρου είναι η διευκόλυνση σύστασης και διοικητικής λειτουργίας Ομάδων Παραγωγών και Οργανώσεων Παραγωγών στον τομέα της γεωργίας και απευθύνεται σε αναγνωρισμένες, από την Αρμόδια Αρχή (Διευθυντής Τμήματος Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος), Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών οι οποίες λειτουργούν με βάση Επιχειρηματικό Σχέδιο.

Ορισμένοι από τους επιμέρους στόχους του Μέτρου είναι οι ακόλουθοι:

(α) Από κοινού διάθεση εμπορευμάτων στην αγορά.

(β) Εφαρμογή κοινών κανόνων παραγωγής, ιδίως σε θέματα ποιότητας των προϊόντων, προστασίας του περιβάλλοντος, χρησιμοποίησης ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης της παραγωγής και βιολογικής παραγωγής.

(γ) Διευκόλυνση διείσδυσης στην αγορά παρέχοντας εναλλακτική λύση στο πρόβλημα της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων.

(δ) Αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων μέσω της αξιοποίησης νέων τεχνολογιών και της εφαρμογής συστημάτων ποιότητας.

(ε) Μείωση του κόστους παραγωγής μέσω μαζικής αγοράς γεωργικών χρεωδών.

(στ) Αύξηση της διαπραγματευτικής δύναμης των παραγωγών μέσω της συγκέντρωσης της παραγωγής των μελών τους.

• **Μέτρο 16: Συνεργασία**

Στις 15/1/2018 προκηρύχθηκε η Φάση Α του Καθεστώτος 16.1 του Μέτρου 16, με ημερομηνία λήξης υποβολής αιτήσεων τις 31/7/2018.

Το Καθεστώς 16.1 - Φάση Α «Σύσταση και εγκαθίδρυση των Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) για τη γεωργία» αποσκοπεί στη στήριξη της ίδρυσης και λειτουργίας των Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ), για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας και της δασοκομίας. Στη Φάση Α, η οποία προηγείται, προβλέπεται η χρηματοδότηση της σύστασης των Επιχειρησιακών Ομάδων, ενώ η Φάση Β που θα ακολουθήσει χρονικά θα απευθύνεται αποκλειστικά στις εγκεκριμένες Επιχειρησιακές Ομάδες της Φάσης Α, με σκοπό την υλοποίηση των προτεινόμενων Έργων τους.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΒΑΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

(ΓΣΠ)

Το Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (ΓΣΠ) του ΚΟΑΠ διαχειρίζεται τη βάση γεωγραφικών δεδομένων στην οποία τηρούνται στοιχεία για την ταυτοποίηση και την επιλεξιμότητα των τεμαχίων που δηλώνονται στις αιτήσεις για τα Μέτρα επιδότησης με βάση την έκταση που χειρίζεται ο ΚΟΑΠ. Οι επιλέξιμες εκτάσεις πέραν των 300.000 τεμαχίων ελέγχονται μέσω δορυφορικών εικόνων, ψηφιοποιούνται και καταχωρούνται στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (ΣΑΑ). Το Τεμάχιο αναφοράς που χρησιμοποιεί ο ΚΟΑΠ στο ΣΑΑ ακολουθεί τα όρια της καλλιέργειας με βάση το κτηματολογικό σύστημα για εντοπισμό της γεωγραφικής θέσης. Για κάθε τεμάχιο αναφοράς, προσδιορίζεται η Μέγιστη Επιλέξιμη Έκταση για τους σκοπούς του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης ή του καθεστώτος ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης.

Κατά το 2018, τα στοιχεία της βάσης δεδομένων του ΣΑΑ και η Μέγιστη Επιλέξιμη Έκταση ενημερώθηκαν και ανανεώθηκαν με βάση τα πιο κάτω:

- αποτελέσματα των μετρήσεων των επιτόπιων ελέγχων (κλασικοί επιτόπιοι έλεγχοι και έλεγχοι με την μέθοδο της Τηλεπισκόπησης)
- τις νέες δορυφορικές εικόνες που εξασφάλισε ο ΚΟΑΠ μέσω διαγωνισμού
- τις δορυφορικές εικόνες των περιοχών της Τηλεπισκόπησης για όσα τεμάχια είναι εκτός δείγματος ελέγχου με την μέθοδο της Τηλεπισκόπησης
- τα αιτήματα επανεξέτασης που υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους αιτητές για την ορθότητα της ΜΕΕ
- τις γεωγραφικές υποδείξεις αιτητών που προκύπτουν από τις διαδικασίες υποβολής της γεωχωρικής αίτησης 2018

Κατά το έτος 2018 παραλήφθηκαν στον Οργανισμό δορυφορικές εικόνες που αντιστοιχούν περίπου στο 20% της έκτασης της Κύπρου. Όσα τεμάχια αναφοράς του ΣΑΑ βρίσκονταν στις περιοχές για τις οποίες ο Οργανισμός προμηθεύτηκε νέες δορυφορικές εικόνες, έχουν υποστεί έλεγχο και η μέγιστη επιλέξιμη έκταση αυτών των τεμαχίων έχει επικαιροποιηθεί. Όπου υπήρξε απόκλιση από την αντίστοιχη αιτούμενη έκταση, εφαρμόστηκαν οι πρόνοιες της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας για επιβολή ποινών και αποκλίσεων. Ο έλεγχος αυτός εφαρμόστηκε σε 32.000 τεμάχια. Οι σχετικές δορυφορικές εικόνες εξασφαλίστηκαν από ιδιωτική εταιρεία που επιλέχθηκε μετά από μειοδοτικό διαγωνισμό. Επιπλέον, ελέγχθηκαν και επικαιροποιήθηκαν 17.000 τεμάχια χρησιμοποιώντας ως υπόβαθρο εικόνες που αποστάλθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ποιοτική αξιολόγηση του ΣΑΑ. Ακολούθως ενημερώθηκαν 37.000 τα οποία βρίσκονταν εντός δορυφορικών εικόνων που στάλθηκαν για σκοπούς Τηλεπισκόπησης.

Επίσης, επικαιροποιήθηκε η βάση δεδομένων των χαρακτηριστικών Οικολογικής Εστίασης (ΠΟΕ), που αφορούσαν κυρίως μεμονωμένα δέντρα και ζώνες ανάσχεσης. Τα δεδομένα αυτά, χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νέας ΚΑΠ, για το Μέτρο «ενίσχυση για γεωργικές πρακτικές επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον» (Πράσινη Ενίσχυση/Greening). Η συγκεκριμένη υποχρέωση αφορά μόνο τους γεωργούς με αρόσιμη γη πέραν των 150 δεκαριών.

ΕΠΙΤΟΠΙΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Σύμφωνα με τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Οργανισμός έχει την υποχρέωση να διενεργήσει επιτόπιους ελέγχους σε ένα προκαθορισμένο ποσοστό αιτήσεων που υποβάλλονται κάθε έτος στα Σχέδια επιδότησης με βάση την έκταση, για τη διαπίστωση της ορθότητας των στοιχείων που δηλώνονται. Με τους επιτόπιους ελέγχους αναγνωρίζονται οι καλλιέργειες και μετράτε η επιλέξιμη έκταση. Ελέγχεται επίσης κατά πόσο τηρούνται οι απαιτήσεις της Πολλαπλής Συμμόρφωσης σε ότι αφορά τις Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες και τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης.

• Κλασσικοί Επιτόπιοι Έλεγχοι

Στους κλασσικούς επιτόπιους ελέγχους γίνονται έλεγχοι στα αγροτεμάχια και στις εγκαταστάσεις των ελεγχόμενων, μέτρηση των τεμαχίων και συμπλήρωση των σχετικών καταλόγων και εκθέσεων ελέγχου. Σε περιπτώσεις που γίνονται ίδιοι ή παρόμοιοι έλεγχοι με άλλα Σώματα Ελέγχου όπως για παράδειγμα στην Πολλαπλή Συμμόρφωση ή/και σε διάφορα Σχέδια και Μέτρα διενεργούνται στην ίδια επίσκεψη για να περιοριστεί η επιβάρυνση και ταλαιπωρία του αιτητή.

Κατά το 2018 πραγματοποιήθηκαν κλασσικοί επιτόπιοι έλεγχοι σε 835 αιτήσεις. Σε 706 αιτήσεις που περιλαμβάνονται στο δείγμα της Τηλεπισκόπησης έγιναν επιπλέον έλεγχοι για την Πολλαπλή Συμμόρφωση και αγροπεριβαλλοντικές δράσεις του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης. Στις πιο πάνω αιτήσεις συμπεριλαμβάνονται και 92 αιτήσεις που αφορούν το Καθεστώς της ειδικής στήριξης εσπεριδοκαλλιεργητών σε περιοχές που επηρεάζονται από την Νεκρή Ζώνη και 21 αιτήσεις του Μέτρου 97 που αφορά συνταξιοδότηση αγροτών.

Οι κλασσικοί επιτόπιοι έλεγχοι ξεκίνησαν τον Απρίλιο και ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2018. Επιθεωρήθηκαν συνολικά 7171 τεμάχια. Κατά την επιθεώρηση των Μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης ελέγχεται (με επί τόπου επίσκεψη) η τήρηση των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από τον αιτητή με την υποβολή της αίτησης, που είναι διαφορετικές για κάθε Μέτρο.

Για την Πολλαπλή Συμμόρφωση ελέγχεται με επί τόπου επίσκεψη η τήρηση των υποχρεώσεων των γεωργών σε σχέση με περιβαλλοντικά θέματα σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΕ. Στους ελέγχους εμπλέκονται και εξειδικευμένα Σώματα Ελέγχου από το Τμήμα Γεωργίας, τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, το Τμήμα Περιβάλλοντος και το Ταμείο Θήρας. Οι έλεγχοι που αφορούσαν το Τμήμα Γεωργίας έγιναν από κοινού με τον Οργανισμό.

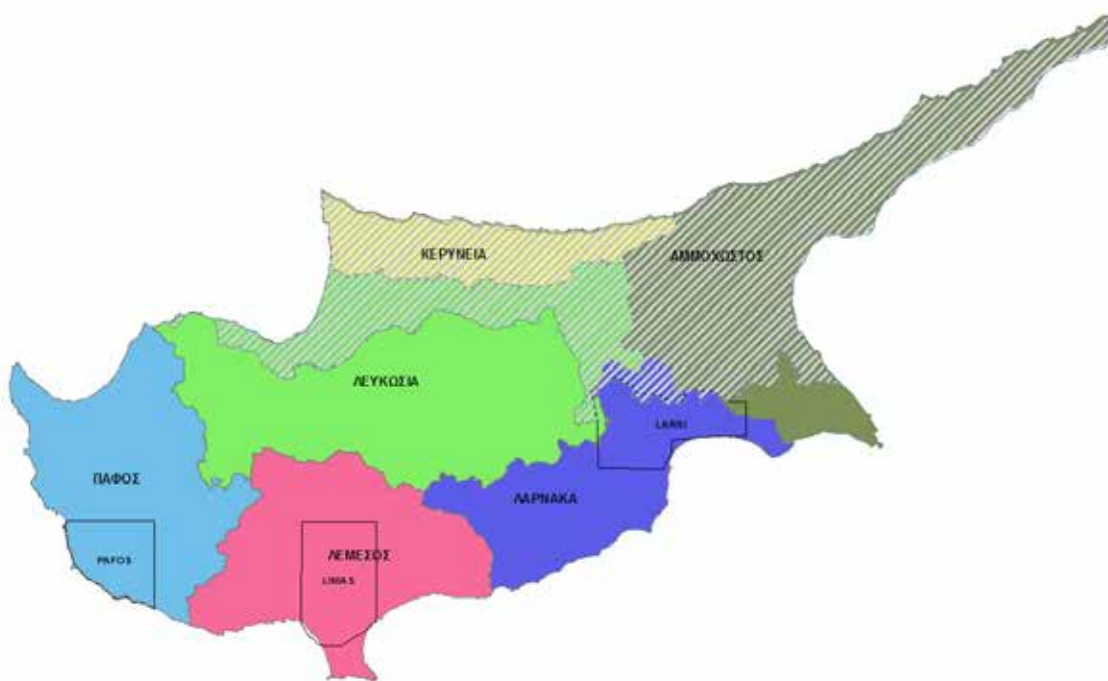
• Έλεγχοι με Τηλεπισκόπηση

Το 2018 διενεργήθηκε Επιτόπιος Έλεγχος με τη μέθοδο της Τηλεπισκόπησης σε 2.577 αιτήσεις της Ενιαίας Αίτησης από τις 2.702 αιτήσεις του συνολικού δείγματος. Όσον αφορά σε ποσοστά, με την πιο πάνω μέθοδο ελέγχθηκαν το 97% του δείγματος του Σχεδίου Εκταρικών Επιδοτήσεων και το 96% του δείγματος του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (μέτρηση έκτασης και αναγνώριση καλλιέργειας). Ο έλεγχος έγινε με τη χρήση δορυφορικών εικόνων του 2018, οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν από την ΕΕ.

Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε σε τρεις περιοχές όπως φαίνεται στην πιο κάτω εικόνα, που κάλυπταν μέρος των Επαρχιών της Λάρνακας, της Λεμεσού, και της Πάφου συνολικής έκτασης 850 km². Οι περιοχές της Λάρνακας και της Πάφου επιλέχθηκαν με την μέθοδο της ανάλυσης κινδύνου και η περιοχή της Λεμεσού επιλέχθηκε τυχαία. Για τον έλεγχο χρησιμοποιήθηκαν τουλάχιστον έξι δορυφορικές εικόνες για κάθε περιοχή, διαφορετικών χρονικών περιόδων και ανάλυσης. Οι μετρήσεις πραγματοποιήθηκαν σε δορυφορικές εικόνες πολύ Υψηλής Ανάλυσης (VHR) οι οποίες πιστοποιήθηκαν για την ακρίβεια τους σύμφωνα με τη μέθοδο πιστοποίησης του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) της Ε.Ε.

Ο έλεγχος με Τηλεπισκόπηση περιλάμβανε κυρίως την μέτρηση των εκτάσεων και την αναγνώριση της καλλιέργειας πάνω στη δορυφορική εικόνα, για κάθε αιτούμενο τεμάχιο που υπάρχει στην Ενιαία Αίτηση Εκταρικών Επιδοτήσεων. Τεμάχια τα οποία δεν ήταν δυνατό να μετρηθούν από τη δορυφορική εικόνα ή να αναγνωριστούν η καλλιέργεια τους, έχουν ελεγχθεί με Κλασσικό Επιτόπιο Έλεγχο και η έκτασή τους μετρήθηκε με GPS. Το 2018 ελέγχθηκαν με Τηλεπισκόπηση συνολικά περίπου 28.000 τεμάχια. Επίσης ελέγχθηκαν οι Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες του δείγματος της Πολλαπλής Συμμόρφωσης στις περιπτώσεις που ήταν δυνατό να ελεγχθούν με τη μέθοδο της Τηλεπισκόπησης. Το έργο πραγματοποιήθηκε από τον Τομέα Τηλεπισκόπησης των Τεχνικών Υπηρεσιών του Οργανισμού.

Τα αποτελέσματα καταχωρήθηκαν στο σύστημα των Εκταρικών Επιδοτήσεων του ΚΟΑΠ και στάλθηκαν αναλυτικές καταστάσεις στους αιτητές οι οποίοι είχαν διαφορές στις αιτούμενες με τις μετρηθείσες εκτάσεις όπως και στις καλλιέργειες που δηλώθηκαν. Οι αιτητές είχαν το δικαίωμα υποβολής αιτήματος επανεξέτασης σε περίπτωση διαφωνίας με το πόρισμα της Τηλεπισκόπησης.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Ο ΚΟΑΠ παρέχει για εντέκατη συνεχή χρονιά διαδικτυακό σύστημα Ηλεκτρονικής Υποβολής Αιτήσεων (EAS) για υποβολή της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων. Το σύστημα EAS προσφέρει τη δυνατότητα στους αιτητές να υποβάλουν και να τροποποιήσουν την Ενιαία Αίτηση τους μέσω του διαδικτύου (internet), χωρίς να χρειάζεται η μετάβαση τους στο Επαρχιακό Γραφείο. Το 2018 ήταν η έκτη κατά συνέχεια χρονιά που το σύστημα χρησιμοποιήθηκε για την υποβολή του συνόλου των αιτήσεων αποκλειστικά ηλεκτρονικά.

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΗ

Σαφέστατος προσδιορισμός των στόχων του Οργανισμού είναι η εξυπηρέτηση, τον οποίο έχουμε στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων μας. Η ενημέρωση και η εξυπηρέτηση του αγροτικού κόσμου είναι ιδιαίτερα σημαντικά στοιχεία για τον ΚΟΑΠ, ο οποίος στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του και της αποστολής του ενεργεί για να διασφαλίσει την νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στοχεύοντας ταυτόχρονα στη μεγαλύτερη δυνατή εκταμίευση των κονδυλίων και στην καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση του αγροτικού κόσμου.

Ο Οργανισμός φροντίζει να εμπλουτίζει και να βελτιώνει συνεχώς τα κανάλια ενημέρωσης και εξυπηρέτησης για όλα τα Μέτρα που επιδοτεί.

Για την ενημέρωση του αγρότη, ο Οργανισμός εκδίδει δελτία τύπου, δημοσιεύει άρθρα και ανακοινώσεις σε εφημερίδες και περιοδικά του τομέα, επιπλέον, όπου απαιτείται δημοσιεύει τις ανακοινώσεις των Μέτρων / Καθεστώτων και στην επίσημη εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ενώ Λειτουργοί του Οργανισμού φιλοξενούνται στο ραδιοφωνικό πρόγραμμα «Ωρα της Υπαίθρου».

Μέσω του Κέντρου Εξυπηρέτησης του Αγρότη (ΚΕΑ), ο Οργανισμός παρέχει τη δυνατότητα στους αιτητές να εξυπηρετούνται και να ενημερώνονται τηλεφωνικά σχετικά με τις δραστηριότητες του και τα Μέτρα ενίσχυσης που εφαρμόζει. Παρέχονται γενικές αλλά και εξιδανικευμένες πληροφορίες για τα Μέτρα, το ύψος της ενίσχυσης, τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης της υποβολής των αιτήσεων, τη διαδικασία υποβολής και εξέτασης τους όπως και το τρέχον στάδιο επεξεργασίας των αιτήσεων. Τα άτομα που εργάζονται στο ΚΕΑ εκπαιδεύονται τακτικά ώστε να είναι σε θέση να προσφέρουν την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση. Επιπλέον ο ΚΟΑΠ με τη σελίδα του στο μέσο κοινωνικής δικτύωσης Facebook, μπορούν οι αιτητές να ενημερώνονται άμεσα και να υποβάλλουν διάφορα ερωτήματα και απόψεις. Επίσης, στην ιστοσελίδα του Οργανισμού www.capo.gov.cy υπάρχουν πληροφορίες για τα Μέτρα (εγχειρίδια, αιτήσεις, ανακοινώσεις, δελτία τύπου, κ.α.) και αρκετοί αιτητές εξυπηρετήθηκαν, αποστέλλοντας ερωτήματα στη διεύθυνση επικοινωνίας info@capo.gov.cy.

Οι αιτητές ενημερώνονται για όλα τα σημαντικά θέματα, μέσω του συστήματος μαζικής αποστολής γραπτών μηνυμάτων (sms). Κατά την περίοδο υποβολής της Ενιαίας Αίτησης Εκταρικών Επιδοτήσεων κάθε χρόνο, συνήθως Μάρτιο και Απρίλιο, ο Οργανισμός προβαίνει σε διάφορες στοχευμένες ενέργειες για την πληρέστερη και λεπτομερέστερη ενημέρωση του κοινού.

Κατά το έτος 2018, ο Οργανισμός, με επικεφαλή τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών, διοργάνωσε περιφερειακές συγκεντρώσεις σε διάφορες κοινότητες και χωριά ώστε να ενημερώσει για τα Μέτρα Ενίσχυσης και Επιδότησης.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης, Δημοσιογραφικές Διασκέψεις στις 14 Μαρτίου και στις 27 Νοεμβρίου 2018 στα Κεντρικά Γραφεία του ΚΟΑΠ, όπου ο Επίτροπος ενημέρωσε τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας για την πορεία του Οργανισμού και για τις πληρωμές των Μέτρων Επιδότησης.

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών συμμετείχε με δικό του περίπτερο στην Παγκύπρια Αγροτική - Γεωργική Έκθεση που πραγματοποιήθηκε στις 5/10 - 7/10 2018 στο χώρο της Διεθνούς Κρατικής Έκθεσης. Λειτουργοί του Οργανισμού ενημέρωσαν τους επισκέπτες για διάφορα σχέδια του Οργανισμού και κυρίως για την Νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική, στην οποία περιλαμβάνονται: το πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, οι Εκταρικές Επιδοτήσεις και τα σχέδια των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς.

Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών κ. Τίμης Ευθυμίου καθιέρωσε και θεσμοθέτησε την έναρξη του 2ου ετήσιου Φεστιβάλ Αγροτικού Πολιτισμού, το οποίο πραγματοποιήθηκε για δεύτερη φορά στην Επαρχία Λεμεσού στο παλιό λιμάνι στις 3 - 5 Αυγούστου 2018. Σκοπός της διοργάνωσης αυτής ήταν η ενημέρωση των αιτητών μέσω πολιτιστικών εκδηλώσεων του ρόλου του ΚΟΑΠ και η συμμετοχή ντόπιων εταιρειών καθώς επίσης και η προώθηση διαφόρων κυπριακών εδεσμάτων της κυπριακής κουλτούρας. Μέσα από το φεστιβάλ αυτό, ντόπιοι και τουρίστες γνώρισαν τα κυπριακά εδέσματα και ενημερώθηκαν για τα ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα τα οποία επιχορηγεί ο ΚΟΑΠ. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές διαλέξεις / ομιλίες για τα μέτρα επιχορήγησης του Οργανισμού. Κατά την διάρκεια του φεστιβάλ τιμήθηκαν άτομα τα οποία συνέβαλαν στην πολιτιστική κληρονομία του τόπου μας. Το φεστιβάλ έθεσε υπό την αιγίδα του, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης και τα εγκαίνια τελέστηκαν από τον κ. Βασίλη Παλμα, Υφυπουργός παρα τω Προέδρω.

Επίσης, ο ΚΟΑΠ σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, συμμετείχε στην Γιορτή του Κρασιού στις 31/8-9/10 2018, όπου σκοπός της συμμετοχής αυτής, ήταν η ενημέρωση των αιτητών μέσω πολιτιστικών εκδηλώσεων του ρόλου του ΚΟΑΠ και η ενημέρωσή τους για τα ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα τα οποία επιχορηγεί ο ΚΟΑΠ.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ / ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ο ΚΟΑΠ συμμετείχε στα δύο Συνέδρια «PANTA REI», τα οποία πραγματοποιήθηκαν στις 25-27 Απριλίου 2018 στη Σόφια της Βουλγαρίας και στις 03-05 Οκτωβρίου 2018 στο Andau της Αυστρίας.

Επίσης, ο Οργανισμός συμμετείχε στα δύο Συνέδρια των επικεφαλής των Οργανισμών Πληρωμών (Directors' Meetings) τα οποία πραγματοποιήθηκαν στις 23-25 Μαΐου 2018 στη Σόφια και 1-3 Οκτωβρίου 2018 στην Αυστρία. Τα Συνέδρια αυτά διοργανώνονται κάθε εξάμηνο από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών του κράτους που προεδρεύει του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ασχολούνται με τα σημαντικότερα θέματα που αφορούν τη λειτουργία των Οργανισμών Πληρωμών.

Στις 12/1/2018 πραγματοποιήθηκε η ετήσια χοροεσπερίδα του προσωπικού του ΚΟΑΠ στο EX DINNER, όπου όλο το προσωπικό γιόρτασε τον καινούργιο χρόνο, με γλέντι, χορό και φαγητό.

Πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαρτίου 2018 στα κεντρικά γραφεία του Οργανισμού, επίσκεψη του Υπουργού Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή με τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών κ. Τίμη Ευθυμίου, το Βοηθό Επίτροπο κ. Ανδρέα Ευαγγέλου και ανώτερων στελεχών του Οργανισμού και του Υπουργείου Γεωργίας. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης ο Υπουργός, ενημερώθηκε για το σχέδιο δράσης του Οργανισμού, για το όραμα και τους στόχους του για το έτος 2018, ώστε να καταστεί ένας από τους αποτελεσματικότερους Οργανισμούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση με εκτόπισμα που θα ξεπερνά εκείνο που αναλογεί στο μέγεθος της Κύπρου.

Τέλος, ο Επίτροπος ευχήθηκε στον Υπουργό, καλή επιτυχία στα νέα καθήκοντα του σαν Υπουργός Γεωργίας και ευχαρίστησε το Υπουργείο για την στήριξη που τυγχάνει ο Οργανισμός και σημείωσε ότι ο ΚΟΑΠ θα συνεχίσει να επιτελεί το έργο του υπεύθυνα, αποδοτικά και ανεπηρέαστα με μόνο γνώμονα τη διασφάλιση των διαχρονικών συμφερόντων των αγροτών και της Κυπριακής γεωργίας στο σύνολο της.

Ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ κ. Άντρος Κυπριανού με συνοδεία από το ΑΚΕΛ, στις 2 Μαΐου 2018, παρακάθισαν σε σύσκεψη με την διευθυντική ομάδα του Οργανισμού στην οποία ενημερώθηκαν από τον Επίτροπο κ. Τίμη Ευθυμίου, για την μέχρι σήμερα πορεία και πρόοδο του Οργανισμού.

Ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ κ. Μαρίνος Σιζόπουλος με συνοδεία άλλων αξιωματούχων της ΕΔΕΚ, επισκέφθηκαν στις 15 Ιουνίου 2018, τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ). Ο κ. Σιζόπουλος με την συνοδεία του, παρακάθισαν σε σύσκεψη με την διευθυντική ομάδα του Οργανισμού. Από πλευράς του ο κ. Σιζόπουλος, συνεχάρη τον Οργανισμό για το έργο που επιτελεί και διαβεβαίωσε τον Επίτροπο, ότι η ΕΔΕΚ θα είναι στο πλευρό του Οργανισμού για να ακούσει και να επιλύσει οποιαδήποτε προβλήματα / εισηγήσεις υπάρχουν.

Ο Πρόεδρος του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών κ. Γιώργος Περδικής επισκέφτηκε στις 24 Ιουλίου 2018, τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ), όπου παρακάθισε σε σύσκεψη με την διευθυντική ομάδα του Οργανισμού στην οποία ενημερώθηκε από τον Επίτροπο κ. Τίμη Ευθυμίου, για την μέχρι σήμερα πορεία και πρόοδο του Οργανισμού.

Ο Επίτροπος πραγματοποίησε συνάντηση με τον Γενικό Διευθυντή από τον ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΟΠΕΚΕΠΕ στην οποία συζητήθηκαν κοινά θέματα που αφορούν και τους δύο οργανισμούς.

Με επικεφαλής τον Επίτροπο Αγροτικών Πληρωμών κ. Τίμη Ευθυμίου και τον Βοηθό Επίτροπο, αντιπροσωπεία του ΚΟΑΠ συναντήθηκε με τους επιστημονικούς συνεργάτες του ερευνητικού κέντρου Ερατοσθένης του ΤΕΠΑΚ στη Λεμεσό. Το ερευνητικό κέντρο Ερατοσθένης με επικεφαλής τον καθηγητή κ. Διόφαντο Χ΄ Μιτσά, αντιπρύτανη ακαδημαϊκών υποθέσεων ΤΕΠΑΚ, συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα EXCELSIOR μέσω του οποίου διανοίγονται προοπτικές συνεργασίας και τεχνολογικής προόδου με τοπικούς φορείς που κύριο χαρακτηριστικό των εργασιών τους είναι η χρήση σύγχρονης τεχνολογίας και καινοτόμων μεθόδων και διεργασιών. Η συνάντηση έγινε στα πλαίσια της συνεργασίας, αλληλοβοήθειας και προώθησης της επιστημονικής γνώσης στους κοινούς τομείς ενδιαφέροντος των δύο φορέων. Ειδικότερα η συνάντηση αφορούσε την παρουσίαση νέων και των πλέον σύγχρονων μεθόδων στους τομείς της παρατήρησης γης, των καλλιεργειών, της φασματικής ανάλυσης καθώς και σε προηγμένες μεθόδους εμπλουτισμού των Γεωγραφικών Πληροφοριακών Συστημάτων. Σκιαγραφήθηκαν τομείς συνεργασίας που θα προσδώσουν όφελος και στους δύο φορείς στο άμεσο μέλλον. Το Γραφείο του Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων (ΑΑΥ) καθ. Διόφαντου Χατζημιτσά, εμπλέκεται και έχει την ευθύνη επίβλεψης όλων των ακαδημαϊκών θεμάτων και διαδικασιών του Πανεπιστημίου, και με κατευθυντήρια γραμμή το Στρατηγικό Σχεδιασμό και την Πολιτική Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου, είναι επικεφαλής της διαμόρφωσης ακαδημαϊκών πολιτικών και της επίβλεψης για εφαρμογή τους, ώστε να επιτευχθούν οι εκπαιδευτικοί στόχοι του Πανεπιστημίου και να διασφαλιστεί η ποιότητα όλων των ακαδημαϊκών υπηρεσιών και η διατήρηση των διεθνών προτύπων.

Στις 19 Δεκεμβρίου 2018 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη του Επιτρόπου Αγροτικών Πληρωμών κ. Τίμη Ευθυμίου και του Βοηθού Επιτρόπου κ. Ανδρέα Ευαγγέλου στο Προεδρικό για την καθιερωμένη παράδοση της Ετήσιας Έκθεσης του Οργανισμού.

ΕΛΕΓΧΟΙ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟΝ ΚΟΑΠ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2018

Κατά το έτος 2018, ο ΚΟΑΠ έτυχε των πιο κάτω ελέγχων:

- Ετήσιος έλεγχος από τον Γενικό Ελεγκτή
- Ενδιάμεσος και ετήσιος έλεγχος από το Όργανο Πιστοποίησης (ελεγκτικός οίκος Grant Thornton) για την πιστοποίηση των ετήσιων λογαριασμών του ΚΟΑΠ
- Ετήσιος έλεγχος οικονομικών καταστάσεων από το Όργανο Πιστοποίησης
- Έλεγχος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις Στρεμματικές Ενισχύσεις βάσει των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, 1307/2013, 1305/2013, 809/2014, 639/2014, 640/2014 και 641/2014 , περιλαμβανομένης και επιθεώρησης των σχετικών εργασιών του Οργανισμού Πιστοποίησης
- Αξιολόγηση από Ευρωπαϊκή Επιτροπή της ποιοτικής αξιολόγησης του LPIS (QA 2017)
- Οριζόντιος Έλεγχος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τα πιο κάτω:
  - ο Μέτρα στήριξης της αγοράς στο πλαίσιο του ΕΓΓΕ δυνάμει των κανονισμών (ΕΚ) 555/2008, 479/2008 και (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, 1149/2016, 1150/2016
  - ο Αγροτική ανάπτυξη ΕΓΤΑΑ, εντός και εκτός ΟΣΔΕ, δυνάμει των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, 1305/2013, 1306/2013, 640/2014, 807/2014, 809/2014, 907/2014 και 908/2014.
  - ο Εργασίες του οργανισμού πιστοποίησης για τη νομιμότητα και την κανονικότητα δυνάμει των άρθρων 9 και 47 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και των άρθρων 5-7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 908/2014.
- Έλεγχος από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο για τις περιοχές υψηλής φυσικής αξίας (για την φιλική προς το περιβάλλον γεωργία). Ο έλεγχος τύχχανε συντονισμού από το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Ο ΚΟΑΠ, μέσω της Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης, εκπροσωπείται σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο σε συναντήσεις για θέματα καταπολέμησης της απάτης και προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε εθνικό επίπεδο συμμετέχει στις συνεδριάσεις του εθνικού συντονιστικού φορέα για την καταπολέμηση της απάτης, AFCOS (AntiFraud CoOrdinating Structure). Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο συμμετέχει στις συναντήσεις της OLAF ως μέλος της των υπο Επιτροπών της COCOLAF - Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Καταπολέμηση της Απάτης. Η Υπεύθυνη της Υπηρεσίας αποτελεί μέλος της ομάδας εκπαιδευτών της OLAF και ως τέτοια κλήθηκε κατ' επανάληψη να εκπαιδεύσει υπό ένταξη κράτη μέλη. Ο ΚΟΑΠ σε Ευρωπαϊκό επίπεδο έχει ενεργή συμμετοχή στις εργασίες των ομάδων εργασίας της OLAF και σε εθνικό επίπεδο, πέραν της συμβολής του στον καθορισμό πολιτικής στα πλαίσια των εργασιών και αρμοδιοτήτων του, καθώς επίσης ο ΚΟΑΠ διαδραματίζει συχνά καθοριστικό ρόλο και στις εργασίες του Κυπριακού AFCOS.

7. Αναπτυξιακές Δραστηριότητες

ΛΟΓΙΣΜΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΑΑ 2014-2020

Για την εφαρμογή των μέτρων επιδότησης που περιλαμβάνονται στο ΠΑΑ 2014-2020 συνεχίζεται η υλοποίηση των απαραίτητων λογισμικών εφαρμογών, μερικά με εσωτερική υλοποίηση από το Τμήμα Πληροφορικής και τα υπόλοιπα από εξωτερική εταιρεία στα πλαίσια του διαγωνισμού για «Υπηρεσίες Ανάπτυξης, Εγκατάστασης και Συντήρησης Λογισμικών Εφαρμογών για το ΠΑΑ2014-2020». Έχουν ολοκληρωθεί και τεθεί σε παραγωγική λειτουργία λογισμικές εφαρμογές για όλα τα Μέτρα του ΠΑΑ.

Επίσκεψη Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος στον ΚΟΑΠ

Χοροεσπερίδα 12.1.18

Ρώμη, Ιταλία 9.7.18. Συνάντηση με τον κ. Daniel Gustafson, Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής FAO

Παράδοση Ετήσιας Έκθεσης 2017

Συνάντηση ΚΟΑΠ με το ΤΕΠΑΚ

8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΚΟΑΠ ΑΠΟ 1η ΙΟΥΛΙΟΥ 2004 - 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Περιγραφή Μέτρων	Ποσά που έχουν πληρωθεί (€)		
	Χορηγία ΕΕ	Εθνικά Κονδύλια	Σύνολο
ΚΟΙΝΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΓΟΡΑΣ			
Επιστροφές για Προϊόντα εκτός Παραρτήματος 1 & Ζάχαρη	145.074	0	145.074
Οπωροκηπευτικά	34.994.329	1.906.164	36.900.493
Προϊόντα του Αμπελοοινικού Τομέα	85.931.470	0	85.931.470
Μέτρα Προώθησης	8.660.583	5.196.347	13.856.930
Γάλα και Γαλακτοκομικά Προϊόντα	4.865.095	0	4.865.095
Βόειο κρέας	302.381	0	302.381
Χοίρειο κρέας, αυγά, πουλερικά, μελισσοκομία και λοιπά ζωικά προϊόντα	2.651.299	1.302.239	3.953.537
Σχολικά Προγράμματα	458.984		
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΑΓΟΡΑΣ	138.009.216	8.404.749	146.413.965
ΠΟΣΟΣΤΑ	94,32%	5,68%	100,00%
ΑΜΕΣΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ			
Εκταρικές Επιδοτήσεις	494.896.835	190.947.632	685.844.467
Εθνικό Σχέδιο Πατατοκαλλιέργειας		5.820.306	
Ανάκτηση Δημοσιονομικής Πειθαρχίας	2.028.365	0	2.028.365
Επιδότηση Αγελαδινού Γάλακτος	0	26.184.939	26.184.939
Πριμοδότηση Σφαγής Βοοειδών	0	27.244.948	27.244.948
Κεφαλική Επιδότηση Αιγοπροβάτων	0	106.457.903	106.457.903
Ενίσχυση στον τομέα της Πτηνοτροφίας	0	8.494.487	8.494.487
Ενίσχυση στον τομέα της Χοιροτροφίας	0	9.550.064	9.550.064
Μεταβατική Ενίσχυση για τα Οπωροκηπευτικά	15.535.279	0	15.535.279
Μέτρο Αντισταθμιστική Ενίσχυση για Απώλεια Εσόδων από την Εμπορία Μπανανών	3.276.631	0	3.276.631
Συνδεδεμένη Στήριξη Εσπεριδοειδών 2015-2018	11.493.414	0	11.493.414
Συνδεδεμένη Στήριξη Αιγοπροβάτων 2015-2017			
Ανομβρία 2008	0	66.510.465	66.510.465
Ενίσχυση στην Αιγοπροβατοτροφία για την ανομβρία 2015-16	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	527.230.524	441.210.744	968.441.268
ΠΟΣΟΣΤΑ	50,48%	49,52%	100,00%
ΕΣΟΔΑ			
Αποφάσεις	-14.101.235	14.386.323	285.088
Πληρωθέντα & ανακτηθέντα ποσά - πολυετείς κυρώσεις κ.λ.π	-2.879.628	-386.889	-3.266.517
Πολλαπλή Συμμόρφωση	-524.561	-270.981	-795.542
Παρατυπίες		-2.337.829	-2.337.829
Υπερεισφορά από παραγωγούς γάλακτος	-7.638.394	-77.779	-7.716.173
Άλλες Ποινές	0	436.584	436.584
Εκκαθάριση Λογαριασμών	-30.639	31.528	889
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	-25.174.457	11.780.957	-5.677.327
ΠΟΣΟΣΤΑ	50,48%	49,52%	100,00%

ΜΕΤΡΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			
Μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 - 2006	73.156.292	93.209.893	166.366.185
Μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 - 2013	165.329.632	117.341.033	282.670.666
Μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020			
Μέτρα 1.1, 1.2, 1.3	210.213	186.415	396.629
Μέτρα 3.1, 3.2	100.209	88.865	189.074
Μέτρα 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	6.431.968	5.703.820	12.135.788
Μέτρο 6.1	1.855.000	0	1.855.000
Μέτρα 7.2, 7.3, 7.4, 7.5	3.837.393	3.402.971	7.240.365
Μέτρα 8.1, 8.3, 8.4, 8.5	132.250	117.279	249.529
Μέτρο 9	81.202	72.010	153.212
Μέτρα 10.1.1 - 10.1.11	10.463.406	9.278.863	19.742.269
Μέτρο 11	2.947.784	2.614.069	5.561.853
Μέτρα 13.1, 13.2, 13.3	14.902.303	13.215.207	28.117.510
Μέτρο 14	293.831	260.567	554.398
Μέτρα 19.1 - 19.4	977.181	867.444	1.844.625
Μέτρο 20	5.783	5.128	10.911
Μέτρο 97	2.927.266	2.595.876	5.523.143
ΣΥΝΟΛΟ	45.165.791	38.408.515	83.574.306
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	283.651.715	248.959.441	532.611.157
ΠΟΣΟΣΤΑ	53,26%	46,74%	100,00%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	923.716.999	710.355.891	1.634.072.889
ΓΕΝΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ	55,02%	44,98%	100,00%

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΚΟΑΠ ΓΙΑ ΤΟ 2018

Περιγραφή Μέτρων	Ποσά που έχουν πληρωθεί (€)		
	Χορηγία ΕΕ	Εθνικά Κονδύλια	Σύνολο
ΚΟΙΝΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΓΟΡΑΣ			
Οπωροκπευτικά	1.352.792	20.332	1.373.124
Προϊόντα του Αρπελοοικονομικού Τομέα	4.770.550	0	4.770.550
Μέτρα Προώθησης	1.429.575	857.744	2.287.319
Γάλα και Γαλακτοκομικά Προϊόντα	23.418	0	23.418
Χοίρειο κρέας, αυγά, πουλερικά, μελισσοκομία και λοιπά ζωικά προϊόντα	84.350	84.350	168.699
Σχολικά Προγράμματα	458.984	0	458.984
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΑΓΟΡΑΣ	8.119.668	962.426	9.082.094
ΠΟΣΟΣΤΑ	90,58%	9,42%	100,00%
ΑΜΕΣΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ			
Εκταρικές Επιδοτήσεις	45.303.092	3.957	45.307.049
Ανάκτηση Δημοσιονομικής Πειθαρχίας	351.060	0	351.060
Συνδεδεμένη Στήριξη Αιγοπροβάτων 2015	3.382	0	3.382
Συνδεδεμένη Στήριξη Αιγοπροβάτων 2016	4.021	0	4.021
Συνδεδεμένη Στήριξη Εσπεριδοειδών 2016	348		348
Συνδεδεμένη Στήριξη Αιγοπροβάτων 2017	3.580.481		3.580.481
Συνδεδεμένη Στήριξη Εσπεριδοειδών 2017	13.475		13.475
Συνδεδεμένη Στήριξη Εσπεριδοειδών 2018	244.257		244.257
Πληρωθέντα & ανακτηθέντα ποσά - πολυετείς κυρώσεις κ.λ.π	-868.567	749.079	-119.488
Εκκαθάριση Λογαριασμών	11.689	-11.689	0
Άλλες Ποινές		31.752	31.752
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	48.643.239	773.098	49.416.337
ΠΟΣΟΣΤΑ	98,44%	1,56%	100,00%
ΜΕΤΡΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ			
Μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 - 2013	400	-7.532	-7.132
Μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020			
Μέτρα 1.1, 1.2, 1.3	210.213	186.415	396.628
Μέτρο 3.1, 3.2	100.209	88.865	189.074
Μέτρα 4.1, 4.2, 4.3, 4.4	3.960.103	3.511.790	7.471.893
Μέτρο 6.1	1.600.000	0	1.600.000
Μέτρα 7.2, 7.3, 7.4, 7.5	3.707.494	3.287.778	6.995.272
Μέτρο 8.1, 8.3, 8.4, 8.5	44.426	39.397	83.823
Μέτρα 10.1.1 - 10.1.11	3.243.527	2.876.332	6.119.859
Μέτρο 11	845.436	749.726	1.595.162
Μέτρα 13.1, 13.2, 13.3	3.261.676	2.892.408	6.154.084
Μέτρο 14	293.831	260.567	554.398
Μέτρα 19.1, 19.2, 19.3, 19.4	291.011	258.066	549.077
Μέτρο 97	875.556	776.436	1.651.992
ΣΥΝΟΛΟ	18.433.482	14.927.780	33.361.262
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΡΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	18.433.882	14.920.248	33.354.130
ΠΟΣΟΣΤΑ	55,27%	44,73%	100,00%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	75.196.789	16.655.772	91.852.561
ΠΟΣΟΣΤΑ	81,87%	18,13%	100,00%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2018

Μέτρα	Αριθμός Αιτήσεων	Εθνική Χρηματοδότηση (€)	Ενωσιακή Χρηματοδότηση (€)	Σύνολο (€)
ΕΠΣΑ 16: "Αναδιάρθρωση και Ποικιλιακή Μετατροπή Αμπελώνων"	552	-	2.391.604	2.391.604
ΕΠΣΑ 3α: "Ενθάρρυνση της Επενδυτικής Δραστηριότητας και Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας στον Οινοποιητικό Κλάδο"	18	-	2.028.873	2.028.873
ΕΠΣΑ 3β: "Προώθηση Οίνων σε Τρίτες Χώρες και στα Κράτη-Μέλη της ΕΕ"	2	-	33.653	33.653
ΕΠΣΑ 3δ: "Ασφάλιση Συγκομιδής"	2	-	275.012	275.012
ΚΟΑ 3: "Ενίσχυση σε Αναγνωρισμένες Οργανώσεις Παραγωγών Οπωροκηπευτικών με Βάση τα Επιχειρησιακά τους Προγράμματα"	9	-	380.503	380.503
ΚΟΑ 8: "Μελισσοκομικό Πρόγραμμα 2017-2019"	386	84.350	84.350	168.699
ΚΟΑ 10: " Έκτακτα Μέτρα Στήριξης Εσπεριδοειδών"	190	-	972.289	972.289
ΚΟΑ 16: "Πρόγραμμα ενωσιακής ενίσχυσης για την παροχή φρούτων και λαχανικών, μπανανών και γάλακτος στα εκπαιδευτικά ιδρύματα"	129	-	472.640	472.640
Προώθηση Γεωργικών Προϊόντων σε Τρίτες χώρες & Εσωτερική Αγορά	6	857.744	1.429.575	2.287.319
ΣΥΝΟΛΟ		942.094	8.068.499	9.010.592

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014 - 2020 ΓΙΑ ΤΟ 2018

Μέτρο	Τίτλος Μέτρου/ Καθεστώς	Ευρωπαϊκή Συμμετοχή €	Εθνική Συμμετοχή €	Δημόσια Δαπάνη €
M01	Δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης	210.213	186.415	396.629
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 1.1	Δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων	29.916	26.530	56.446
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 1.2	Δράσεις ενημέρωσης και επίδειξης	6.357	5.638	11.995
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 1.3	Βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές για διαχείριση γεωργικών και δασικών εκμεταλλεύσεων και δασών, καθώς και επισκέψεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις και δάση	173.940	154.248	328.188
M03	Συστήματα ποιότητας	100.209	88.865	189.074
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 3.1	Ενίσχυση για νέες συμμετοχές σε συστήματα ποιότητας	50.349	44.649	94.998
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 3.2	Ενίσχυση για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης που εφαρμόζονται από Ομάδες Παραγωγών στην εσωτερική αγορά	49.860	44.216	94.076
M04	Επενδύσεις σε φυσικό κεφάλαιο	3.960.103	3.511.790	7.471.893
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 4.1	Επενδύσεις που βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις και τη βιωσιμότητα των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων	2.663.351	2.361.840	5.025.191
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 4.2	Επενδύσεις που αφορούν στη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη γεωργικών και δασικών προϊόντων	1.206.086	1.069.548	2.275.635
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 4.3.1	Χωροταξική κτηνοτροφική ανάπτυξη	90.666	80.402	171.068
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 4.3.2	Επενδύσεις σε υποδομές σχετικές με τα ύδατα	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 4.3.3	Εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών σε αρδευτικά έργα	0	0	0
M06	Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων	1.600.000	0	1.600.000
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 6.1	Ενίσχυση πρώτης εγκατάστασης Νέων Γεωργών	1.600.000	0	1.600.000
M07	Βασικές Υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές	3.707.494	3.287.778	6.995.271
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 7.2	Δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση όλων των τύπων υποδομών μικρής κλίμακας	1.406.546	1.247.315	2.653.861
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 7.3	Ευρωζωνική υποδομή, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας, βελτίωσης και επέκτασής της, την παθητική ευρωζωνική υποδομή και την πρόβλεψη πρόσβασης στις ευρωζωνικές και δημόσιες λύσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 7.4	Επενδύσεις για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, συμπεριλαμβανομένης της αναψυχής και του πολιτισμού	1.716.932	1.522.563	3.239.495
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 7.5	Επενδύσεις για τη δημόσια χρήση σε υποδομή αναψυχής, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας	584.015	517.900	1.101.915
M08	Δασώσεις	44.426	39.397	83.822
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 8.1	Δάσωση και δημιουργία δασών εκτάσεων	13.242	11.743	24.985
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 8.3	Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων	31.184	27.654	58.838
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 8.4	Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 8.5.1	Επενδύσεις βελτίωσης της αξίας των δασών ως δημοσίου αγαθού	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 8.5.2	Δράσεις και έργα για τη διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας στα δάση	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 8.5.3	Αραιώσεις σε πυκνές συστάδες δασώσεων/αναδασώσεων για βελτίωση της ανθεκτικότητας των δασών	0	0	0
M09	Σύσταση ομάδων παραγωγών	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 9.1	Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών στον τομέα της γεωργίας	0	0	0

Μέτρο	Τίτλος Μέτρου/ Καθεστώσ	Ευρωπαϊκή Συμμετοχή €	Εθνική Συμμετοχή €	Δημόσια Δαπάνη €
M10	Ενισχύσεις για την γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα	3.243.527	2.876.332	6.119.859
ΔΡΑΣΗ 10.1.1	Αποκλεισμός της χρήσης Χημικών Ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες	1.825.146	1.618.524	3.443.670
ΔΡΑΣΗ 10.1.2	Εφαρμογή αμειψισποράς στην καλλιέργεια της πατάτας και των σιτηρών	369.691	327.839	697.529
ΔΡΑΣΗ 10.1.3	Στοχευμένες αγροπεριβαλλοντικές δράσεις στην καλλιέργεια της πατάτας και των εσπεριδοειδών	699.484	620.296	1.319.780
ΔΡΑΣΗ 10.1.4	Διατήρηση περιβαλλοντικά φιλικών γεωργικών πρακτικών στην καλλιέργεια της μπανάνας	76.207	67.580	143.787
ΔΡΑΣΗ 10.1.5	Μείωση απαιτήσεων νερού άρδευσης σε επίπεδο υδροφορέα	0	0	0
ΔΡΑΣΗ 10.1.6	Προστασία Φυσικής Βλάστησης και χαρακτηριστικών του τοπίου, περιμετρικά των αγροτεμαχίων για σκοπούς βιοποικιλότητας και μείωση της διάβρωσης	0	0	0
ΔΡΑΣΗ 10.1.7	Συντήρηση υφιστάμενων ξερολιθιών εντός αγροτεμαχίων	92	81	173
ΔΡΑΣΗ 10.1.8	Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις για τη διατήρηση, βιώσιμη χρήση και ανάπτυξη σε παραδοσιακές ποικιλίες αμπέλου	9.898	8.778	18.676
ΔΡΑΣΗ 10.1.9	Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις για τη διατήρηση, βιώσιμη χρήση και ανάπτυξη σε παραδοσιακές φυλές ζώων	140.643	124.721	265.364
ΔΡΑΣΗ 10.1.10	Διαχείριση μελισσοσμηνών με σκοπό τη διατήρηση αρμονικής συνύπαρξης με εντομοφάγα πτηνά	122.366	108.513	230.879
M11	Βιολογική γεωργία	845.435	749.726	1.595.161
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 11.1	Ενίσχυση μεταβατικού σταδίου Βιολογικής γεωργίας	380.073	337.046	717.119
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 11.2	Ενίσχυση Βιολογικής γεωργίας	465.362	412.680	878.042
M12	Ενισχύσεις στο πλαίσιο του Natura 2000 και της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 12.1	Διατήρηση ασυγκόμιστης παραγωγής σε γεωργικές και δασικές περιοχές Natura 2000 και περιοχές συνεκτικότητας	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 12.2	Διαχείριση Βοσκοτόπων	0	0	0
M13	Ενισχύσεις περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα μειονεκτήματα	3.261.676	2.892.408	6.154.083
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 13.1	Ορεινές Περιοχές	580.845	515.089	1.095.934
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 13.2	Περιοχές με Φυσικά Μειονεκτήματα	2.466.397	2.187.163	4.653.560
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 13.3	Περιοχές με Ειδικά Μειονεκτήματα	214.434	190.156	404.590
M14	Καλή διαβίωση των ζώων	293.831	260.567	554.398
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 14.1	Καλή μεταχείριση των αιγοπροβάτων μέσω της βελτίωσης της πυκνότητας του ζωικού κεφαλαίου και συνεχούς παροχής τροφής και νερού	293.831	260.567	554.398
M16	Συνεργασία	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 16.1	Στήριξη για την εγκαθίδρυση και λειτουργία Επιχειρησιακών Ομάδων	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 16.2	Δημιουργία νέων συστημάτων ποιότητας	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 16.4	Βραχείες αλυσίδες και τοπικές αγορές	0	0	0
M19	Leader	291.011	258.066	549.077
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 19.1	Προπαρασκευαστική Στήριξη	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 19.2	Στήριξη για την υλοποίηση των δράσεων στο πλαίσιο της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων	82.369	73.044	155.414
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 19.3	Προετοιμασία και υλοποίηση Έργων Συνεργασίας των ΟΤΔ	4.275	3.791	8.066
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 19.4	Έξοδα Λειτουργίας - Συντονισμός της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης	204.367	181.231	385.598
M20	Τεχνική Υποστήριξη	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 20.1	Τεχνική Υποστήριξη	0	0	0
ΚΑΘΕΣΤΩΣ 20.2	Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο	0	0	0
ΑΝΕΝΕΡΓΟ ΜΕΤΡΟ	Πρώωρη συνταξιοδότηση	875.556	776.436	1.651.992
	ΣΥΝΟΛΟ	18.433.481	14.927.779	33.361.262

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Οικονομικές Καταστάσεις
31 Δεκεμβρίου 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή	1
Κατάσταση οικονομικής θέσης	5
Κατάσταση αποτελεσμάτων	6
Κατάσταση συνολικών εσόδων	7
Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων	8
Κατάσταση ταμειακών ροών	9
Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις	
1. Σύσταση και κύριες δραστηριότητες	10
2. Βάση ετοιμασίας	10
3. Λογιστικές πολιτικές	10
4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και άσκηση κρίσης	19
5. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	20
6. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	21
7. Ποσά εισπρακτέα	22
8. Μετρητά και ισοδύναμα μετρητών	24
9. Προβλέψεις για υποχρεώσεις	25
10. Υποχρέωση παροχών συνταξιοδότησης	27
11. Ποσά πληρωτέα	30
12. Αναβαλλόμενο εισόδημα	31
13. Εισοδήματα	31
14. Πληρωμές δικαιούχων	31
15. Άλλα έσοδα	32
16. Έξοδα διοίκησης	32
17. Άλλα έξοδα	33
18. Κόστος προσωπικού	33
19. Έσοδα και έξοδα χρηματοδότησης	34
20. Έξοδα φορολογίας	34
21. Λειτουργία ως δρώσα οικονομική μονάδα	34
22. Νομικές υποθέσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις	35
23. Δεσμεύσεις	35
24. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις	36
25. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	37
26. Διαχείριση άλλων κινδύνων	39
27. Γεγονότα μεταγενέστερα της λήξης του έτους	40
Πρόσθετες πληροφορίες στις οικονομικές καταστάσεις	41

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή προς τον Επίτροπο του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών

Grant Thornton (Cyprus) Limited

41-49 Agiou Nicolaou Street
Nimeli Court - Block C
2408 Engomi, Nicosia
P.O. Box 23907
1687 Nicosia
Cyprus

T +357 22600000

F +357 22600001

[linkedin.com/company/granthorntoncyp](https://www.linkedin.com/company/granthorntoncyp)
[facebook.com/granthorntoncyp](https://www.facebook.com/granthorntoncyp)
[twitter.com/granthorntoncyp](https://www.twitter.com/granthorntoncyp)

Έκθεση επί του Ελέγχου των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ο "Οργανισμός"), παρουσιάζονται στις σελίδες 5 μέχρι 40 και αποτελούνται από την κατάσταση οικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2018, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών του έτους που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένης περιληψής σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής θέσης της Οργανισμού στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και της χρηματοοικονομικής επίδοσης και των ταμειακών ροών της για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου, Αριθμός 64(Ι) του 2003 και των τροποποιήσεων αυτού.

Βάση Γνώμης

Ο έλεγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση αυτά τα πρότυπα περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο *Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων* της έκθεσής μας. Είμαστε ανεξάρτητοι από τον Οργανισμό, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών, που εκδίδεται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές (Κώδικας ΔΣΠΔΕΛ) και τις απαιτήσεις δεοντολογίας, που σχετίζονται με τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας, που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΣΠΔΕΛ. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Ουσιώδης Αβεβαιότητα σχετικά με Λειτουργία ως Δρώσα Οικονομική Οντότητα

Επισύρουμε την προσοχή στη σημείωση 21 των οικονομικών καταστάσεων που περιγράφει τους παράγοντες, μαζί με άλλα θέματα, που υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας ως προς την ικανότητα του Οργανισμού να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική οντότητα χωρίς την οικονομική στήριξη από το Κράτος. Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με αυτό το θέμα.

Άλλες Πληροφορίες

Ο Επίτροπος είναι υπεύθυνος για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις Πρόσθετες Πληροφορίες, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτή επί αυτών.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή προς τον Επίτροπο του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (συνέχεια)

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφέρουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες, έτσι ώστε να αξιολογήσουμε, κατά πόσο αυτές δεν συνάδουν ουσιωδώς με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις διαδικασίες που έχουμε πραγματοποιήσει, συμπεράνουμε ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα επί αυτού.

Ευθύνες του Επίτροπου του Οργανισμού για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Ο Επίτροπος είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου, Αριθμός 64(Ι) του 2003 και των τροποποιήσεων αυτού, και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που ο Επίτροπος καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενο είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, ο Επίτροπος είναι υπεύθυνος να αξιολογήσει την ικανότητα του Οργανισμού να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, γνωστοποιώντας όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, θέματα που σχετίζονται με τη συνέχιση της δραστηριότητας του Οργανισμού και την υιοθέτηση της αρχής της δρώσας οικονομικής οντότητας, εκτός εάν ο Επίτροπος προτίθεται, είτε να θέσει τον Οργανισμό σε εκκαθάριση ή να παύσει τις δραστηριότητες, ή όταν δεν έχει ρεαλιστικές εναλλακτικές επιλογές από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Ο Επίτροπος είναι υπεύθυνος για την επίβλεψη της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς του Οργανισμού.

Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας, είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση για το κατά πόσον οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος και η έκδοση έκθεσης ελεγκτή, η οποία να περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Λελογισμένη διασφάλιση συνιστά υψηλού βαθμού διασφάλιση, αλλά όχι εγγύηση, ότι ο έλεγχος όπως αυτός πραγματοποιήθηκε με βάση τα ΔΠΕ πάντοτε θα εντοπίζει ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν, είτε από απάτη, είτε από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη εάν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμενόταν, ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λήφθηκαν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως μέρος ενός ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Αναγνωρίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους για ουσιώδη σφάλματα στις οικονομικές καταστάσεις που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε ελεγκτικές διαδικασίες, οι οποίες ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και λαμβάνουμε ελεγκτικά τεκμήρια, τα οποία είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν τη βάση της γνώμης μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ενός ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, λόγω του ότι η απάτη μπορεί να περιλαμβάνει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς δηλώσεις ή την παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που είναι σχετικές με τον έλεγχο, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες που είναι κατάλληλες υπό τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου του Οργανισμού.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή προς τον Επίτροπο του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (συνέχεια)

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τον Επίτροπο του Οργανισμού.
- Συμπεραίνουμε για την καταλληλότητα της χρήσης από τον Επίτροπο του Οργανισμού της αρχής της δρώσας οικονομικής οντότητας και, με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν, κατά πόσον υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα που να σχετίζεται με γεγονότα ή συνθήκες που να υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας, που ενδέχεται να φανερώσει σημαντική αμφιβολία ως προς την ικανότητα του Οργανισμού να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική οντότητα. Εάν συμπεράνουμε, ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεσή μας να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις, ή εάν τέτοιες γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να τροποποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται στα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα ο Οργανισμός να παύσει να λειτουργεί ως δρώσα οικονομική οντότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, δομή και περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, και κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν τις συναλλαγές και γεγονότα με τρόπο που να επιτυγχάνεται η αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στον Επίτροπο του Οργανισμού θέματα σχετικά με το προβλεπόμενο πεδίο και χρονοδιάγραμμα του ελέγχου και σημαντικά ευρήματα από τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που εντοπίσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών Απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017 της Κύπρου, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από τον Οργανισμό κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας και από όσα καλύτερα έχουμε πληροφορηθεί και σύμφωνα με τις εξηγήσεις που μας δόθηκαν, οι οικονομικές καταστάσεις παρέχουν τις απαιτούμενες από τον Περί Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου, Αριθμός 64(Ι) του 2003 και των τροποποιήσεων αυτού, πληροφορίες με τον απαιτούμενο τρόπο.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή προς τον Επίτροπο του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (συνέχεια)

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τον Επίτροπο του Οργανισμού, τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και μόνο, σύμφωνα με τον Περί Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου, Αριθμός 64(I) του 2003 και των τροποποιήσεων αυτού και με το Άρθρο 69 του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017 της Κύπρου και για τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και μόνο, και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Γιώργος Πούρος
Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της

Grant Thornton Cyprus Ltd
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Λευκωσία, 29 Μαΐου 2019

Κατάσταση οικονομικής θέσης

31 Δεκεμβρίου 2018

	Σημ.	2018 €	2017 €
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	5	400.030	284.050
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	6	<u>177.953</u>	<u>101.084</u>
		<u>577.983</u>	<u>385.134</u>
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ποσά εισπρακτέα	7	54.868.656	51.286.951
Μετρητά και ισοδύναμα μετρητών	8	<u>10.718.942</u>	<u>14.265.133</u>
		<u>65.587.598</u>	<u>65.552.084</u>
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		<u>66.165.581</u>	<u>65.937.218</u>
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια κεφάλαια			
Αναγνώριση αναλογιστικής ζημιάς		(1.218.690)	(1.066.863)
Συσσωρευμένο έλλειμμα		<u>(17.825.872)</u>	<u>(16.272.158)</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		<u>(19.044.562)</u>	<u>(17.339.021)</u>
Μη τρέχουσες υποχρεώσεις			
Αναβαλλόμενο εισόδημα	12	1.763.374	1.757.034
Προβλέψεις για υποχρεώσεις	9	32.725.128	19.083.004
Ποσά πληρωτέα	11	<u>5.289.775</u>	<u>5.289.775</u>
		<u>39.778.277</u>	<u>26.129.813</u>
Τρέχουσες υποχρεώσεις			
Ποσά πληρωτέα	11	45.431.866	56.407.146
Προβλέψεις για υποχρεώσεις	9	<u>-</u>	<u>739.280</u>
		<u>45.431.866</u>	<u>57.146.426</u>
Σύνολο υποχρεώσεων		<u>85.210.143</u>	<u>83.276.239</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		<u>66.165.581</u>	<u>65.937.218</u>

Στις 29 Μαΐου 2019, ο Επίτροπος και ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών ενέκριναν αυτές τις οικονομικές καταστάσεις για έκδοση.

.....
Ευθύμιος Ευθυμίου
Επίτροπος

.....
Κώστας Τσαγγαρίδης
Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών

Οι σημειώσεις στις σελίδες 10 μέχρι 40 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Σελίδα 5

Κατάσταση αποτελεσμάτων

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

	Σημ.	2018 €	2017 €
Εισοδήματα	13	113.384.810	99.853.333
Πληρωμές σε δικαιούχους	14	<u>(91.852.561)</u>	<u>(90.498.676)</u>
		21.532.249	9.354.657
Άλλα έσοδα	15	59.678	77.344
Έξοδα διοίκησης	16	<u>(12.034.278)</u>	<u>(11.230.146)</u>
Άλλα έξοδα	17	<u>(11.830.873)</u>	<u>(396.598)</u>
Έλλειμμα από εργασίες		(2.273.224)	(2.194.743)
Έσοδα χρηματοδότησης	19	726.343	746.501
Έξοδα χρηματοδότησης	19	<u>(800)</u>	<u>(185)</u>
Έλλειμμα προ φόρων		(1.547.681)	(1.448.427)
Έξοδο φορολογίας	20	<u>(6.033)</u>	<u>(23.931)</u>
Έλλειμμα για το έτος		<u>(1.553.714)</u>	<u>(1.472.358)</u>

Κατάσταση συνολικών εσόδων

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

	Σημ.	2018 €	2017 €
Έλλειμμα για το έτος		<u>(1.553.714)</u>	<u>(1.472.358)</u>
Άλλα συνολικά (έξοδα) / έσοδα			
<u>Στοιχεία που δε θα επαναταξινομηθούν στα αποτελέσματα</u>			
Αναθεώρηση σχεδίου συνταξιοδότησης καθορισμένων παροχών	10	<u>(151.827)</u>	<u>4.312.266</u>
Άλλα συνολικά (έξοδα) / έσοδα		<u>(151.827)</u>	<u>4.312.266</u>
Συνολικό (έλλειμμα) / πλεόνασμα για το έτος		<u>(1.705.541)</u>	<u>2.839.908</u>

Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

	Αναγνώριση αναλογιστικής ζημιάς €	Συσσωρευμένο έλλειμμα €	Ολικό €
Την 1 Ιανουαρίου 2017	<u>(5.379.129)</u>	<u>(14.799.800)</u>	<u>(20.178.929)</u>
Συνολικά έσοδα			
Έλλειμμα για το έτος	-	(1.472.358)	(1.472.358)
Αναθεώρηση σχεδίου συνταξιοδότησης καθορισμένων παροχών	<u>4.312.266</u>	<u>-</u>	<u>4.312.266</u>
Συνολικό πλεόνασμα / (έλλειμμα) για το έτος 2017	<u>4.312.266</u>	<u>(1.472.358)</u>	<u>2.839.908</u>
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 / 1 Ιανουαρίου 2018	<u>(1.066.863)</u>	<u>(16.272.158)</u>	<u>(17.339.021)</u>
Συνολικά έσοδα			
Έλλειμμα για το έτος	-	(1.553.714)	(1.553.714)
Αναθεώρηση σχεδίου συνταξιοδότησης καθορισμένων παροχών	<u>(151.827)</u>	<u>-</u>	<u>(151.827)</u>
Συνολικό έλλειμμα για το έτος 2018	<u>(151.827)</u>	<u>(1.553.714)</u>	<u>(1.705.541)</u>
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018	<u>(1.218.690)</u>	<u>(17.825.872)</u>	<u>(19.044.562)</u>

Κατάσταση ταμειακών ροών

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

	Σημ.	2018 €	2017 €
Λειτουργικές δραστηριότητες			
Έλλειμμα προ φόρων		(1.547.681)	(1.448.427)
Αναπροσαρμογές:			
Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	5	121.214	51.160
Απόσβεση άυλων περιουσιακών στοιχείων	6	91.874	10.889
Προβλέψεις		12.594.936	585.894
Πιστωτικοί τόκοι	19	(726.343)	(746.501)
Χρεωστικοί τόκοι	19	413	-
Ζημιά από διαγραφή πάγιων περιουσιακών στοιχείων		-	104
Χρεόλυση αναβαλλόμενου εισοδήματος		6.340	614.815
		<u>10.540.753</u>	<u>(932.066)</u>
Αλλαγές στο κεφάλαιο κινήσεως:			
Ποσά εισπρακτέα		(3.581.705)	(2.873.828)
Ποσά πληρωτέα		<u>(10.975.280)</u>	<u>415.560</u>
Ροή μετρητών για εργασίες		(4.016.232)	(3.390.334)
Πληρωμή φόρων		(6.033)	(23.931)
Εισφορές μελών στο σχέδιο συντάξεων	9	252.686	237.671
Πληρωμές συντάξεων		<u>(96.607)</u>	<u>(30.715)</u>
Καθαρά μετρητά για λειτουργικές δραστηριότητες		<u>(3.866.186)</u>	<u>(3.207.309)</u>
Επενδυτικές δραστηριότητες			
Πληρωμή για αγορά άυλων στοιχείων ενεργητικού	6	(168.743)	(103.009)
Πληρωμή για αγορά ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	5	(237.192)	(195.917)
Εισπραξη τόκων		<u>726.343</u>	<u>746.501</u>
Καθαρά μετρητά από επενδυτικές δραστηριότητες		<u>320.408</u>	<u>447.575</u>
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Πληρωμή τόκων		<u>(413)</u>	<u>-</u>
Καθαρά μετρητά για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		<u>(413)</u>	<u>-</u>
Καθαρή μείωση σε μετρητά και ισοδύναμα μετρητών		(3.546.191)	(2.759.734)
Μετρητά και ισοδύναμα μετρητών:			
Στην αρχή του έτους		<u>14.265.133</u>	<u>17.024.867</u>
Στο τέλος του έτους	8	<u><u>10.718.942</u></u>	<u><u>14.265.133</u></u>

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

---

1. Σύσταση και κύριες δραστηριότητες

1.1 Σύσταση

Ο Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ο "Οργανισμός") είναι Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου ο οποίος ιδρύθηκε στις 27 Ιουνίου 2003 και λειτουργεί με βάση τις πρόνοιες του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και Άλλων Συναφών θεμάτων Νόμου, Αριθμός 64(Ι) του 2003 και τροποποιήσεων αυτού και στη βάση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμός 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τη χρηματοδότηση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής.

1.2 Σκοπός του Οργανισμού

Σκοπός του Οργανισμού είναι η διαχείριση των κονδυλίων που διατίθενται στο πλαίσιο της κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

2. Βάση ετοιμασίας

Αυτές οι οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου του 2003 [N.64(Ι)/2003] και των τροποποιήσεων αυτού.

Αυτές οι οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σε δεδουλευμένη βάση (εκτός από τις πληροφορίες ταμειακών ροών), χρησιμοποιώντας τις σημαντικές λογιστικές πολιτικές και βάσεις επιμέτρησης που συνοψίζονται στη σημείωση 3, καθώς επίσης την παραδοχή της δρώσας οικονομικής οντότητας.

3. Λογιστικές πολιτικές

Οι κυριότερες λογιστικές πολιτικές και βάσεις επιμέτρησης που χρησιμοποιήθηκαν στην κατάρτιση αυτών των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται πιο κάτω. Αυτές οι πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια για όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, εκτός από όπου δηλώνεται διαφορετικά.

3.1 Συμμόρφωση με τις πρόνοιες του θεσμικού πλαισίου

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Οργανισμός έχει εφαρμόσει όλες τις πρόνοιες που έχουν καταστεί εφαρμόσιμες και έχουν επίσης εγκριθεί από την Βουλή των Αντιπροσώπων, και οι οποίες σχετίζονται με τις εργασίες του σύμφωνα με τον περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου του 2003 [N.64(Ι)/2003] και των τροποποιήσεων αυτού.

3.2 Ο Οργανισμός εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΛΠΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, τα εισπρακτέα ποσά έχουν ομαδοποιηθεί με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου και τις ημέρες καθυστέρησης. Ο Οργανισμός ορίζει τον κίνδυνο αθέτησης μετά την αρχική αναγνώριση ως το αργότερο 5 χρόνια αφού ένα χρηματοοικονομικό μέσο εμφανίσει καθυστέρηση.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

3.3 Υιοθέτηση καινούργιων και αναθεωρημένων ΔΠΧΑ

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Οργανισμός έχει εφαρμόσει όλα τα καινούργια ή αναθεωρημένα ΔΠΧΑ (και σχετικές τροποποιήσεις) που έχουν καταστεί εφαρμόσιμα και έχουν επίσης εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και τα οποία σχετίζονται με τις εργασίες του.

Η εφαρμογή αυτή δεν έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού.

ΔΠΧΑ 9 "Χρηματοοικονομικά μέσα"

- Το ΔΠΧΑ 9 "Χρηματοοικονομικά μέσα" αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 "Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση". Το νέο πρότυπο εισάγει σημαντικές τροποποιήσεις στην καθοδήγηση του ΔΛΠ 39 σχετικά με την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και εισάγει ένα νέο μοντέλο 'αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών' για την απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Το ΔΠΧΑ 9 παρέχει επίσης νέες οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή της λογιστικής αντιστάθμισης.
- Ο Επίτροπος του Οργανισμού έχει τους πιο κάτω τύπους περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται στο νέο μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών του ΔΠΧΑ 9: εμπορικά εισπρακτέα, συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε αποσβεσμένο κόστος, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τραπεζικές καταθέσεις με αρχική ημερομηνία λήξης πέραν των τριών μηνών, χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων και χρηματοοικονομικές εγγυήσεις.
- Ο Οργανισμός υιοθέτησε το απλοποιημένο μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για τα εμπορικά εισπρακτέα, τα εμπορικά εισπρακτέα που περιλαμβάνουν ένα σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης, τα εισπρακτέα από μισθώσεις και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, όπως απαιτείται από το ΔΠΧΑ 9 και το γενικό μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε αποσβεσμένο κόστος, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τραπεζικές καταθέσεις με αρχική ημερομηνία λήξης πέραν των τριών μηνών, χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε δίκαιη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων και δανειακές δεσμεύσεις και χρηματοοικονομικές εγγυήσεις.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Τα ακόλουθα Πρότυπα, Αναθεωρήσεις σε Πρότυπα και Διερμηνείες έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων αλλά δεν είναι ακόμη εφαρμόσιμα, ή δεν έχουν ακόμη εγκριθεί από την ΕΕ, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018:

	<i>Εγκρίθηκε από την ΕΕ</i>	<i>Εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την</i>
• ΔΠΧΑ 16: "Μισθώσεις"	Ναι	1 Ιανουαρίου 2019
• ΔΠΧΑ 17: "Ασφαλιστήρια Συμβόλαια"	Όχι	1 Ιανουαρίου 2021
• ΕΔΔΠΧΑ 23: "Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος"	Όχι	1 Ιανουαρίου 2019
• Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ Κύκλου 2015–2017	Όχι	1 Ιανουαρίου 2019
• Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 9: "Χαρακτηριστικά Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση"	Ναι	1 Ιανουαρίου 2019
• Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 10, και ΔΛΠ 28: "Πώληση ή Συνεισφορά Περιουσιακών Στοιχείων μεταξύ Επενδυτή και Συνδεδεμένης ή της Κοινοπραξίας"	Όχι	δεν έχει καθοριστεί
• Τροποποίηση στο ΔΛΠ 19: "Σχέδιο Τροποποίησης, Περικοπής ή Διακανονισμού"	Όχι	1 Ιανουαρίου 2019
• Τροποποίηση στο ΔΛΠ 28: "Μακροπρόθεσμα Συμφέροντα σε Συνδεδεμένες και Κοινοπραξίες"	Όχι	1 Ιανουαρίου 2019
• Ενωσιολογικό Πλαίσιο για τη Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση (Αναθεωρημένο)	Όχι	1 Ιανουαρίου 2020

Ο Επίτροπος του Οργανισμού αναμένει πως όταν τα πιο πάνω Πρότυπα ή Διερμηνείες καταστούν εφαρμόσιμα σε μελλοντικές περιόδους δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού

ΔΠΧΑ 16 "Μισθώσεις"

Το ΔΠΧΑ 16 απαιτεί από τους μισθωτές να παρουσιάσουν στην οικονομική τους θέση τις μισθώσεις, αναγνωρίζοντας ένα περιουσιακό στοιχείο 'δικαιώματος χρήσης' και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση και αλλάζει τον ορισμό της μίσθωσης. Καθορίζει επίσης τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό του περιουσιακού στοιχείου και της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, συμπεριλαμβανομένων περίπλοκων θεμάτων όπως στοιχεία εκτός της μίσθωσης, μεταβλητά μισθώματα και περιόδους επιλογής, συμφωνίες πώλησης και επαναμίσθωσης, και εισάγει νέες απαιτήσεις γνωστοποιήσεων. Το ΔΠΧΑ 16 περιέχει εξαιρέσεις για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων χαμηλής αξίας.

3.4 Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

Τα ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός παρουσιάζονται σε ιστορικό κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις οποιεσδήποτε συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Κέρδη και ζημιές από διάθεση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού προσδιορίζονται με τη σύγκριση των εισπράξεων με τη λογιστική αξία και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Αποσβέσεις

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο ώστε να διαγραφεί το κόστος του κάθε στοιχείου ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης χρήσης του. Τα ετήσια ποσοστά απόσβεσης είναι τα ακόλουθα:

	%
Μετατροπές ενοικιαζόμενων εγκαταστάσεων	20
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές	20
Οχήματα	20
Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός	10-20

Η υπολειμματική αξία και οι ωφέλιμες ζωές αναθεωρούνται και προσαρμόζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν αυτό θεωρηθεί αναγκαίο.

Όπου η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι μεγαλύτερη από το υπολογιζόμενο ποσό ανάκτησης, αυτή μειώνεται αμέσως στο ποσό της ανάκτησης.

Επιδιορθώσεις, συντήρηση και ανακαινίσεις

Δαπάνες για επιδιορθώσεις και συντήρηση ρουτίνας των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού χρεώνονται στα αποτελέσματα στο έτος που προκύπτουν. Το κόστος σημαντικών βελτιώσεων και ανακαινίσεων και άλλες μεταγενέστερες δαπάνες περιλαμβάνονται στην αξία του περιουσιακού στοιχείου όταν πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης του ΔΛΠ 16. Οι σημαντικές βελτιώσεις και ανακαινίσεις που περιλήφθηκαν στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου αποσβένονται κατά τη διάρκεια της υπολειπόμενης ωφέλιμης ζωής του σχετικού περιουσιακού στοιχείου. Σε περίπτωση διάθεσης πάγιων περιουσιακών στοιχείων, η διαφορά του τιμήματος πώλησης και καθαρής λογιστικής αξίας χρεώνεται ή πιστώνεται στα αποτελέσματα.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

3.5 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

• Λογισμικά προγράμματα

Δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με ξεχωριστά λογισμικά προγράμματα που ανήκουν στον Οργανισμό και που αναμένεται ότι θα δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη που θα υπερβαίνουν τις δαπάνες για περισσότερο από ένα έτος αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία. Μετέπειτα τα λογισμικά προγράμματα παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και μείον οποιαδήποτε συσσωρευμένη απομείωση στην αξία.

Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν την απόδοση των λογισμικών προγραμμάτων πέραν από τις αρχικές προδιαγραφές κεφαλαιοποιούνται, όταν πληρούνται επίσης τα κριτήρια του ΔΛΠ 38. Δαπάνες που σχετίζονται με τη συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων χρεώνονται στα αποτελέσματα στο έτος που προκύπτουν.

Τα λογισμικά προγράμματα αποσβένονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους, η οποία ξεκινά όταν τα λογισμικά προγράμματα είναι διαθέσιμα προς χρήση. Οι αποσβέσεις τους περιλαμβάνονται στα έξοδα διοίκησης.

Τα ετήσια ποσοστά απόσβεσης είναι τα ακόλουθα:

	%
Λογισμικά προγράμματα	33,33

3.6 Απομείωση στην αξία των μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Οργανισμός εξετάζει τη λογιστική αξία των ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων με καθορισμένη ωφέλιμη ζωή για να προσδιορίσει αν υπάρχει ένδειξη ότι αυτά τα περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί ζημιά απομείωσης. Αν υπάρχει οποιαδήποτε τέτοια ένδειξη, το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου εκτιμάται για να καθορισθεί ο βαθμός της ζημιάς απομείωσης (αν υπάρχει). Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, ο Οργανισμός εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό που η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου (ή μιας ΜΔΤΡ) υπερβαίνει την ανακτήσιμη του αξία. Η ανακτήσιμη αξία είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της δίκαιης αξίας μειωμένης κατά τα έξοδα πώλησης και της αξίας χρήσης (παρούσα αξία εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών) του περιουσιακού στοιχείου (ή της ΜΔΤΡ). Μια ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται αμέσως στα αποτελέσματα.

3.7 Μισθώσεις

Οι μισθώσεις ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις όταν σύμφωνα με τους όρους μίσθωσης μεταφέρονται ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του μισθίου στον μισθωτή. Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και ανταμοιβών της ιδιοκτησίας παραμένουν στον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

- Λειτουργικές μισθώσεις

Ο Οργανισμός ως μισθωτής

Τα πληρωτέα μισθώματα σε περίπτωση λειτουργικής μίσθωσης επιβαρύνουν τα αποτελέσματα με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της σχετικής μίσθωσης.

Τα οφέλη που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν ως κίνητρο για να συναφθεί μια λειτουργική μίσθωση όπως επίσης προκαταβολές και οποιεσδήποτε άλλες χρεώσεις κατανέμονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της σχετικής μίσθωσης.

3.8 Χρηματοοικονομικά μέσα

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται από τη στιγμή που ο Οργανισμός καθίσταται ένα μέρος εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Οργανισμός ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στις πικ κάτω κατηγορίες επιμέτρησης:

- Αυτά που επιμετρώνται μετέπειτα σε εύλογη αξία (είτε μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων ή μέσω των αποτελεσμάτων), και
- Αυτά που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος.

Η ταξινόμηση και η μετέπειτα επιμέτρηση των χρεωστικών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού εξαρτάται από (i) το επιχειρηματικό μοντέλο του Οργανισμού για τη διαχείριση του σχετικού χαρτοφυλακίου και (ii) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Κατά την αρχική αναγνώριση ο Οργανισμός μπορεί να προσδιορίσει αμετάκλητα ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κατά τα άλλα πληροί τις απαιτήσεις για αποτίμηση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εάν αυτό απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική αντιστοιχία που διαφορετικά θα προέκυπτε.

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται όταν:

1. εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του περιουσιακού στοιχείου, ή
2. διατηρούνται τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνεται συμβατική υποχρέωση για την καταβολή των ταμειακών ροών σε τρίτο μέρος, ή
3. έχουν μεταβιβαστεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του περιουσιακού στοιχείου ή έχει αναλάβει συμβατική υποχρέωση να καταβάλει τις ταμειακές ροές σε τρίτο μέρος, και: είτε (α) έχουν μεταβιβαστεί ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου, είτε (β) δεν έχουν ούτε μεταβιβαστεί ούτε διατηρηθεί ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου, αλλά δεν έχει διατηρηθεί ο έλεγχός του.

Ποσά εισπρακτέα

Τα ποσά εισπρακτέα αναγνωρίζονται αρχικά στο ποσό της άνευ όρων αντιπαροχής εκτός και αν περιλαμβάνουν σημαντικά στοιχεία χρηματοδότησης, στην οποία περίπτωση αναγνωρίζονται σε εύλογη αξία. Ο Οργανισμός κατέχει τα ποσά εισπρακτέα με σκοπό να συλλέξει τις συμβατικές ταμειακές ροές.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

(i) Λοιπές απαιτήσεις

Οι λοιπές απαιτήσεις αντιπροσωπεύουν ποσά που πρέπει να ανακτηθούν και τα οποία προέκυψαν από ελέγχους μετά την πληρωμή. Οι λοιπές απαιτήσεις παρουσιάζονται αφού αφαιρεθούν οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις που τυχόν θα προκύψουν από τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών. Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις γίνεται μόνο για λοιπές απαιτήσεις που τα χρέη τους θεωρούνται αμφίβολης είσπραξης. Η αναθεώρηση του κινδύνου ανάκτησης είναι συνεχής και οι υποθέσεις για υπολογισμό της πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων εξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και αναπροσαρμόζονται ανάλογα.

• Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποτελούν υποχρεώσεις για πληρωμή με μετρητά. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά σε δίκαιη αξία, μετά την αφαίρεση των σχετικών εξόδων συναλλαγής.

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν εξοφλείται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που ανταλλάσσεται από μια άλλη με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξόφληση της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.

Άλλες υποχρεώσεις

Οι άλλες υποχρεώσεις αρχικά αποτιμώνται στην δίκαιη αξία τους. Στην περίπτωση που οι υποχρεώσεις αυτές είναι βραχυπρόθεσμες ως δίκαιη αξία θεωρείται το οφειλόμενο ποσό χωρίς προεξόφληση.

3.9 Μετρητά και ισοδύναμα μετρητών

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από μετρητά στο ταμείο και καταθέσεις στην τράπεζα. Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αναγνωρίζονται σε αποσβεσμένο κόστος επειδή: (i) κατέχονται για είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και οι ταμειακές αυτές ροές αντιπροσωπεύουν αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων (ΑΠΚΤ), και (ii) δεν ταξινομούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

3.10 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Οργανισμός έχει μια παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση που προκύπτει από προηγούμενα γεγονότα, είναι πιθανό να υπάρξει ροή περιουσιακών στοιχείων για εξόφληση αυτής της υποχρέωσης και το ποσό της υποχρέωσης μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα. Όταν ο Οργανισμός αναμένει η πρόβλεψη να αποπληρωθεί, για παράδειγμα με βάση ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο, η αποπληρωμή αναγνωρίζεται ως ξεχωριστό περιουσιακό στοιχείο μόνο όταν η αποπληρωμή είναι σχεδόν βέβαια.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

3.11 Κρατικές χορηγίες

Οι Κυβερνητικές χορηγίες οι οποίες λαμβάνονται για την απόκτηση μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων καταχωρούνται ως αναβαλλόμενο έσοδο, το οποίο αναγνωρίζεται με τρόπο συστηματικό στα έσοδα των περιόδων της ωφέλιμης ζωής του περιουσιακού στοιχείου.

Κρατικές χορηγίες αναφορικά με έξοδα τα οποία έχουν προκύψει αναγνωρίζονται ως έσοδο όταν εισπράττονται. Αν το σχετικό έξοδο δεν έχει ακόμη προκύψει τότε αναγνωρίζονται ως αναβαλλόμενο έσοδο στην κατάσταση οικονομικής θέσης μέχρι το έξοδο να προκύψει.

3.12 Έσοδα

- Έσοδα από κρατικές και ευρωπαϊκές χορηγίες

Η κρατική χορηγία προς τον Οργανισμό για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών αναγνωρίζεται στα έσοδα της ίδιας περιόδου που επιβαρύνθηκε με τις δαπάνες αυτές. Σε περίπτωση που καταβάλλεται στον Οργανισμό ποσό μεγαλύτερο των συνολικών λειτουργικών δαπανών που έχουν διενεργηθεί, αφαιρουμένων άλλων εσόδων του Οργανισμού, η διαφορά περιλαμβάνεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης του έτους ως αναβαλλόμενο εισόδημα (Κρατικές χορηγίες - Έξοδα λειτουργίας).

Η κρατική χορηγία προς τον Οργανισμό για επενδύσεις σε αποσβέσιμα περιουσιακά στοιχεία, αναγνωρίζεται ως έσοδο στις περιόδους που επιβαρύνονται με τις αποσβέσεις αυτών των στοιχείων και η αναγνώριση τους γίνεται αναλογικά με τις αποσβέσεις που χρεώνονται. Η διαφορά του ποσού της εν λόγω κρατικής χορηγίας με το ποσό που αναγνωρίζεται ως έσοδο τροποποιεί το αναβαλλόμενο εισόδημα που αφορά σε κεφαλαιουχικές δαπάνες και που παρουσιάζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης του έτους ως αναβαλλόμενο εισόδημα (Κρατικές χορηγίες - Κεφαλαιουχικές δαπάνες).

Τα ποσά που καταβάλλονται στον Οργανισμό από εθνικούς πόρους, από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), αναγνωρίζονται ως εισόδημα του έτους στην έκταση που έχουν διατεθεί για τη διενέργεια πληρωμών των σχετικών επιδοτήσεων.

- Πιστωτικοί τόκοι

Πιστωτικοί τόκοι αναγνωρίζονται κατ' αναλογία χρόνου, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

3.13 Κόστος παροχών συνταξιοδότησης

- Κρατικά προγράμματα συνταξιοδότησης

Οι συνεισφορές σε κρατικά προγράμματα ή οργανισμούς συνταξιοδότησης (π.χ. Κυβερνητικό Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων) αντιμετωπίζονται όπως οι συνεισφορές σε προγράμματα καθορισμένων συνεισφορών, όταν οι υποχρεώσεις του Οργανισμού προς τους οργανισμούς αυτούς είναι ισοδύναμες με αυτές που προκύπτουν από τα προγράμματα καθορισμένων συνεισφορών λόγω αποχώρησης. Οι συνεισφορές του Οργανισμού διαγράφονται στην περίοδο που σχετίζονται και περιλαμβάνονται στο κόστος προσωπικού. Ο Οργανισμός δεν έχει οποιαδήποτε νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση για να πληρώσει επιπλέον συνεισφορές εάν το κυβερνητικό σχέδιο δεν κατέχει αρκετά περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους υπαλλήλους τα ωφελήματα που αναλογούν στις υπηρεσίες τους κατά τη διάρκεια της τρέχουσας και των προηγούμενων περιόδων.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

• Σχέδιο καθορισμένων παροχών

Στο σχέδιο καθορισμένων παροχών καθορίζεται ένα εφάπαξ ποσό, πληρωτέο με τον τερματισμό των υπηρεσιών των μόνιμων ή έκτακτων υπαλλήλων του Οργανισμού και λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες, όπως τα χρόνια υπηρεσίας και τις συντάξιμες απολαβές του υπαλλήλου. Ο Οργανισμός δεν έχει προβεί μέχρι σήμερα σε οποιαδήποτε εισφορές. Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται για το σχέδιο καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης συνταξιοδοτικών παροχών κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Το κόστος των παροχών αυτών προσδιορίζεται με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας με βάση τις εκτιμήσεις αναλογιστικών μελετών, οι οποίες πραγματοποιούνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς.

Το κόστος υπηρεσίας για το σχέδιο καθορισμένων παροχών περιλαμβάνεται στο κόστος προσωπικού. Τα έξοδα τόκων επί της υποχρέωσης παροχών συνταξιοδότησης, περιλαμβάνονται στα έξοδα χρηματοδότησης. Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από άλλες αναπροσαρμογές της υποχρέωσης περιλαμβάνονται στα άλλα συνολικά έσοδα.

3.14 Αναγνώριση εξόδων

Οι πληρωμές σε δικαιούχους αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις ως έξοδα κατά το έτος όπου εγκρίνονται οι πληρωμές.

Τα λειτουργικά έξοδα αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις με βάση τη λογιστική πολιτική των δεδουλευμένων εξόδων.

3.15 Κόστος δανεισμού

Το κόστος δανεισμού επιβαρύνει τα αποτελέσματα της περιόδου μέσα στην οποία προκύπτει.

Το κόστος δανεισμού περιλαμβάνει έξοδα τόκων στη βάση τεκμαρτών επιτοκίων σε σχέση με δάνεια, χρηματοδοτικές μισθώσεις και τραπεζικές υπεραναλήψεις, καθώς επίσης και άλλες τραπεζικές χρεώσεις.

3.16 Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού αποτιμούνται χρησιμοποιώντας το νόμισμα του κύριου οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργεί ο Οργανισμός ("το νόμισμα λειτουργίας").

Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), το οποίο είναι το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης του Οργανισμού.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

3.17 Συγκριτικές πληροφορίες

Ο Οργανισμός έχει κάνει αναπροσαρμογές στα συγκριτικά ποσά ως ακολούθως:

- Ποσά πληρωτέα ύψους €5.289.775, έχουν αναταξινομηθεί από τρέχουσες υποχρεώσεις σε μη τρέχουσες υποχρεώσεις (Σημ. 11).

Ο Οργανισμός δεν παρουσιάζει τρίτη κατάσταση οικονομικής θέσης κατά την 1 Ιανουαρίου 2017 καθώς η οικονομική θέση στην ημερομηνία αυτή δεν επηρεάζεται από τις πιο πάνω αναπροσαρμογές, και παραμένει αμετάβλητη σε σχέση με τις προηγουμένως δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και άσκηση κρίσης

Η κατάρτιση αυτών των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση λογιστικών εκτιμήσεων και παραδοχών, όπως επίσης την άσκηση κρίσης από τον Επίτροπο, στην διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του Οργανισμού.

Τόσο οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές όσο και η κρίση που ασκήθηκε αξιολογούνται σε συνεχή βάση και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προοδικών σχετικά με μελλοντικά γεγονότα που πιστεύεται ότι είναι λογικά σύμφωνα με τις περιστάσεις. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι εκτιμήσεις, οι παραδοχές και η κρίση που ασκήθηκε βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση του Επिटροπου του Οργανισμού σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν.

4.1 Σημαντική άσκηση κρίσης από τον Επίτροπο

Πιο κάτω παραθέτονται οι σημαντικές κρίσεις που ασκούνται από τον Επίτροπο για την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Οργανισμού που έχουν τη μεγαλύτερη επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις:

Τρέχουσες οικονομικές συνθήκες

Έχει γίνει αξιολόγηση από τον Επίτροπο κατά πόσον οποιοσδήποτε προβλέψεις απομείωσης κρίνονται αναγκαίες για οποιαδήποτε από τα περιουσιακά στοιχεία, είτε χρηματοοικονομικής φύσης ή μη, με την εξέταση της οικονομικής κατάστασης και των προοπτικών κατά την ημερομηνία αναφοράς, όπως αυτές περιγράφονται στη σημείωση 26.3. Με βάση την αξιολόγηση που έγινε, οποιοσδήποτε επιπρόσθετες προβλέψεις ή χρεώσεις απομείωσης θεωρούνται ως μη αναγκαίες κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Εξέταση απομείωσης αξίας των εισπρακτέων ποσών

Ο Οργανισμός εξετάζει αν υπάρχουν ενδείξεις αναφορικά με την πιθανότητα είσπραξης των οφειλόμενων ποσών από τους χρεώστες. Οι ενδείξεις στις οποίες βασίζεται η πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις είναι το ιστορικό αποπληρωμής και η οικονομική κατάσταση του χρεώστη. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό και δημιουργείται ανάλογη πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις. Το ποσό της πρόβλεψης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Η αναθεώρηση του πιστωτικού κινδύνου είναι συνεχής και η μεθοδολογία και οι υποθέσεις για υπολογισμό της πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων εξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και αναπροσαρμόζονται ανάλογα.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Προβλέψεις

Ο Επίτροπος ασκεί σημαντική κρίση εξετάζοντας κατά πόσο από μια συγκεκριμένη κατάσταση απορρέει μία παρούσα υποχρέωση και στον προσδιορισμό της πιθανότητας μια τέτοια υποχρέωση να οδηγήσει σε εκροή οικονομικών πηγών. Με βάση αυτά τα συμπεράσματα αποφασίζεται κατά πόσο θα αναγνωριστεί πρόβλεψη για υποχρέωση.

4.2 Αβεβαιότητα εκτιμήσεων

Οι υπολογισμοί και οι παραδοχές που πιθανόν να προκαλέσουν ουσιώδη αναπροσαρμογή στη λογιστική αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται πιο κάτω:

Υποχρέωση συνταξιοδοτικών παροχών

Το κόστος ωφελημάτων για τα σχέδια καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές εκτιμήσεις, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται παραδοχές για τους προεξοφλητικούς συντελεστές, το ρυθμό αύξησης των μισθών, το προσδόκιμο της ζωής και τις μελλοντικές αυξήσεις στα ωφελήματα αφυπηρέτησης όπου είναι αναγκαίο. Ο Οργανισμός κάνει αυτές τις παραδοχές με τη βοήθεια ανεξάρτητων επαγγελματιών αναλογιστών. Λόγω της μακροχρόνιας φύσης των προγραμμάτων, οι παραδοχές αυτές υπόκεινται σε σημαντική αβεβαιότητα.

Περισσότερες λεπτομέρειες παρουσιάζονται στη σημείωση 10 των οικονομικών καταστάσεων.

5. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

	Μετατροπές ενοικιαζόμενων εγκαταστάσεων €	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές €	Οχήματα €	Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός €	Ολικό €
Κόστος					
Την 1 Ιανουαρίου 2017	216.248	1.014.446	440.956	1.550.280	3.221.930
Προσθήκες	-	169.909	-	26.008	195.917
Διαγραφές	(2.309)	(51.644)	-	(33.148)	(87.101)
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 / 1 Ιανουαρίου 2018	213.939	1.132.711	440.956	1.543.140	3.330.746
Προσθήκες	-	156.090	58.935	22.167	237.192
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018	213.939	1.288.801	499.892	1.565.307	3.567.939
Αποσβέσεις					
Την 1 Ιανουαρίου 2017	215.242	923.589	440.956	1.502.746	3.082.533
Χρέωση για το έτος	671	33.184	-	17.305	51.160
Διαγραφές	(2.309)	(51.644)	-	(33.044)	(86.997)
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 / 1 Ιανουαρίου 2018	213.604	905.129	440.956	1.487.007	3.046.696
Χρέωση για το έτος	336	89.777	11.787	19.314	121.214
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018	213.939	994.905	452.744	1.506.321	3.167.909
Καθαρή λογιστική αξία					
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018	-	293.896	47.148	58.986	400.030
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017	335	227.582	-	56.133	284.050

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Οι αποσβέσεις για το έτος έχουν αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα ως ακολούθως:

	2018	2017
	€	€
Έξοδα διοίκησης	<u>121.214</u>	<u>51.160</u>
Σύνολο	<u>121.214</u>	<u>51.160</u>

6. Αυλα περιουσιακά στοιχεία

	Λογισμικά προγράμματα €
Κόστος	
Την 1 Ιανουαρίου 2017	2.564.053
Προσθήκες	<u>103.009</u>
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 / 1 Ιανουαρίου 2018	2.667.062
Προσθήκες	<u>168.743</u>
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018	<u>2.835.805</u>
Αποσβέσεις	
Την 1 Ιανουαρίου 2017	2.555.089
Χρέωση για το έτος	<u>10.889</u>
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 / 1 Ιανουαρίου 2018	2.565.978
Χρέωση για το έτος	<u>91.874</u>
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018	<u>2.657.852</u>
Καθαρή λογιστική αξία	
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018	<u>177.953</u>
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017	<u>101.084</u>

Οι αποσβέσεις για το έτος έχουν αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα ως ακολούθως:

	2018	2017
	€	€
Έξοδα διοίκησης	<u>91.874</u>	<u>10.889</u>
Σύνολο	<u>91.874</u>	<u>10.889</u>

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

7. Ποσά εισπρακτέα

	2018	2017
<u>Χρηματοοικονομικά στοιχεία</u>	€	€
Χρεώστες	3.142.701	3.194.705
Πρόβλεψη για ζημιές απομείωσης	(974.112)	(407.385)
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων	43.498.271	43.151.506
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης	8.875.952	4.964.117
Άλλα ποσά εισπρακτέα	<u>25.087</u>	<u>6.983</u>
	54.567.899	50.909.926
<u>Μη χρηματοοικονομικά στοιχεία</u>		
Προπληρωμές εξόδων	255.194	331.462
Προκαταβολές ενοικίων	<u>45.563</u>	<u>45.563</u>
	<u>54.868.656</u>	<u>51.286.951</u>

Οι "Χρεώστες" που αναφέρονται πιο πάνω αντιπροσωπεύουν πληρωμές που έγιναν από τον Οργανισμό προς δικαιούχους αιτητές που αρχικά κρίθηκαν επιλέξιμοι για επιδότηση. Παρόλα αυτά, μετά από διάφορους ελέγχους που διενεργήθηκαν από τον Οργανισμό, εντοπίστηκαν περιπτώσεις δικαιούχων που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους, όπως αυτές προνοούνται από τις διάφορες Ευρωπαϊκές νομοθεσίες των διάφορων μέτρων προς επιδότηση. Ως αποτέλεσμα, οι εν λόγω δικαιούχοι είτε επιβαρύνθηκαν με χρηματοοικονομικές ποινές, είτε κρίθηκαν ως μη επιλέξιμοι προς επιδότηση στα πλαίσια των σχετικών κανονισμών δημιουργώντας έτσι το πιο πάνω χρεωστικό υπόλοιπο.

Τα ποσά εισπρακτέα από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης) αποτελούν το υπόλοιπο των δαπανών που έχουν δηλωθεί από τον Οργανισμό για τις πληρωμές που έγιναν στους δικαιούχους, μειωμένο κατά το ποσό των εσόδων ειδικού προορισμού που ο Οργανισμός έχει συμπεριλάβει στην ίδια δήλωση δαπανών. Η αντιστάθμιση αυτή ισοδυναμεί με είσπραξη των αντίστοιχων εσόδων.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

7.1 Ληξιπρόθεσμα αλλά όχι απομειωμένα υπόλοιπα

Χρεώστες

Στα ληξιπρόθεσμα αλλά όχι απομειωμένα υπόλοιπα του Οργανισμού συμπεριλαμβάνονται συγκεκριμένοι χρεώστες ύψους €2.168.589 (2017: € 2.787.320) τα υπόλοιπα των οποίων δεν έχουν απομειωθεί κατά την ημερομηνία αναφοράς και για τα οποία ο Οργανισμός δεν έχει καταχωρήσει πρόβλεψη για ζημιές απομείωσης.

Χρονολογική ανάλυση ληξιπρόθεσμων αλλά όχι απομειωμένων υπολοίπων:

	2018	2017
	€	€
Λιγότερο από 3 μήνες	5.170	28.885
Περισσότερο από 3 μήνες και λιγότερο από 6 μήνες	7.790	2.096
Περισσότερο από 6 μήνες	<u>2.155.629</u>	<u>2.756.339</u>
	<u>2.168.589</u>	<u>2.787.320</u>

Ποσά εισπρακτέα από Ευρωπαϊκά Ταμεία

Στα ληξιπρόθεσμα αλλά όχι απομειωμένα υπόλοιπα του Οργανισμού συμπεριλαμβάνονται τα Ευρωπαϊκά Ταμεία (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης) ύψους € 52.374.223 (2017: € 48.115.623) τα υπόλοιπα των οποίων δεν έχουν απομειωθεί κατά την ημερομηνία αναφοράς και για τα οποία ο Οργανισμός δεν έχει καταχωρήσει πρόβλεψη για ζημιές απομείωσης.

Χρονολογική ανάλυση ληξιπρόθεσμων αλλά όχι απομειωμένων υπολοίπων:

	2018	2017
	€	€
30-120 ημέρες	<u>52.374.223</u>	<u>48.115.623</u>
	<u>52.374.223</u>	<u>48.115.623</u>

7.2 Απομειωμένα υπόλοιπα

Γενικές προβλέψεις για ζημιές απομείωσης

Η γενική πρόβλεψη για ζημιές απομείωσης ανέρχεται σε € 974.112 (2017: € 407.385). Ο Οργανισμός δεν κατέχει οποιεσδήποτε εξασφαλίσεις σε σχέση με αυτά τα υπόλοιπα.

Πρόβλεψη για ζημιές απομείωσης

	2018	2017
	€	€
Την 1 Ιανουαρίου	407.385	388.573
Χρέωση έτους	<u>566.727</u>	<u>18.812</u>
Στις 31 Δεκεμβρίου	<u>974.112</u>	<u>407.385</u>

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

8. Μετρητά και ισοδύναμα μετρητών

	2018	2017
	€	€
Μετρητά στο ταμείο	2.100	2.100
Τραπεζικές καταθέσεις όψεως	<u>10.716.842</u>	<u>14.263.033</u>
	<u>10.718.942</u>	<u>14.265.133</u>

8.1 Πιστοληπτική διαβάθμιση των τραπεζικών καταθέσεων

Η πιστοληπτική ποιότητα των τραπεζών στις οποίες ο Οργανισμός διατηρεί τις καταθέσεις του αξιολογείται με βάση την πιστοληπτική διαβάθμιση των τραπεζών αυτών. Τα τραπεζικά υπόλοιπα του Οργανισμού κατανέμονται με βάση την πιστοληπτική διαβάθμιση των αντίστοιχων τραπεζών ως ακολούθως:

	2018	2017
	€	€
Χαμηλότερη από B- / B3	9.986.402	12.780.376
Χωρίς διαβάθμιση	<u>730.440</u>	<u>1.482.657</u>
	<u>10.716.842</u>	<u>14.263.033</u>

8.2 Μετρητά και ισοδύναμα μετρητών στην κατάσταση ταμειακών ροών

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών τα μετρητά και ισοδύναμα μετρητών περιλαμβάνουν:

	2018	2017
	€	€
Τραπεζικές καταθέσεις και μετρητά στο ταμείο	<u>10.718.942</u>	<u>14.265.133</u>
	<u>10.718.942</u>	<u>14.265.133</u>

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

9. Προβλέψεις για υποχρεώσεις

	Ωφελήματα αφυπηρέτησης (Σημ. 10) €	Οικονομικές διορθώσεις €	Ολικό €
Την 1 Ιανουαρίου 2017	21.319.358	2.022.342	23.341.700
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	1.078.709	-	1.078.709
Έξοδα τόκων	393.649	-	393.649
Πρόνοια για ενδεχόμενες οικονομικές διορθώσεις	-	396.598	396.598
Αναθεώρηση πρόνοιας οικονομικών διορθώσεων προηγ. ετών	-	(5.028)	(5.028)
Εξόφληση πρόνοιας για οικονομικές διορθώσεις	-	(1.278.034)	(1.278.034)
Αναλογιστικά κέρδη	(4.312.266)	-	(4.312.266)
Ωφελήματα που καταβλήθηκαν	(30.715)	-	(30.715)
Εισφορές μελών	237.671	-	237.671
Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 / 1 Ιανουαρίου 2018	18.686.406	1.135.878	19.822.284
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	1.154.962	-	1.154.962
Έξοδα τόκων	399.021	-	399.021
Πρόνοια για ενδεχόμενες οικονομικές διορθώσεις	-	11.830.873	11.830.873
Αναθεώρηση πρόνοιας οικονομικών διορθώσεων προηγ. ετών	-	(50.639)	(50.639)
Εξόφληση πρόνοιας για οικονομικές διορθώσεις	-	(739.280)	(739.280)
Αναλογιστικές ζημιές	151.827	-	151.827
Ωφελήματα που καταβλήθηκαν	(96.606)	-	(96.606)
Εισφορές μελών	252.686	-	252.686
Στις 31 Δεκεμβρίου 2018	20.548.296	12.176.832	32.725.128

Κατανομή ως:

	2018 €	2017 €
Προβλέψεις που θα χρησιμοποιηθούν μετά από δώδεκα μήνες	32.725.128	19.083.004
Προβλέψεις που θα χρησιμοποιηθούν εντός δώδεκα μηνών	-	739.280
	32.725.128	19.822.284

Το μεγαλύτερο μέρος της "Πρόνοιας για ενδεχόμενες οικονομικές διορθώσεις" (€11.272.467) προκύπτει ως αποτέλεσμα του ελέγχου που διενεργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά το έτος 2018, σε σχέση με τις στρεμματικές ενισχύσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με επιστολή της αναμένει από τον Οργανισμό να προσκομίσει τεκμηριωμένα στοιχεία που να ποσοτικοποιούν τον πραγματικό κίνδυνο που προκύπτει για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, σχετικά με τα διάφορα ευρήματα που εντοπίστηκαν. Σε περίπτωση όπου ο Οργανισμός αδυνατεί να το πράξει, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει την επιβολή οικονομικής διόρθωσης με κατ' αποκοπήν ποσοστό της τάξεως του 10%, η οποία θα εφαρμοστεί στο ύψος των συνολικών επιδοτήσεων που διενεργήθηκαν για τα έτη υποβολής αίτησης από το 2015 κι έπειτα, καθώς στις αιτήσεις που αφορούν το έτος 2018, έχουν ληφθεί διορθωτικές ενέργειες και ένεκα του ότι μέχρι την ημερομηνία υπογραφής των εν λόγω Οικονομικών Καταστάσεων δεν υπήρχε οποιαδήποτε ένδειξη για καταβολή μικρότερης ποινής, ο Οργανισμός προχώρησε σε αναγνώριση πρόνοιας για οικονομικές διορθώσεις με βάση την προκαταρκτική θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δηλαδή, της τάξεως του 10% στο σύνολο των στρεμματικών επιδοτήσεων που διενεργήθηκαν για τα έτη υποβολής αίτησης 2015 έως 2017.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Το υπόλοιπο ποσό που συμπεριλαμβάνεται στην "Πρόνοια για ενδεχόμενες οικονομικές διορθώσεις"(€558.406), προκύπτει ως αποτέλεσμα του ελέγχου 'Ομπρέλλα' που διενεργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά το έτος 2018. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με επιστολή της αναμένει από τον Οργανισμό να προσκομίσει τεκμηριωμένα στοιχεία που να ποσοτικοποιούν τον πραγματικό κίνδυνο που προκύπτει για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, σε σχέση με τα διάφορα ευρήματα που εντοπίστηκαν. Σε περίπτωση όπου ο Οργανισμός αδυνατεί να το πράξει, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει την επιβολή οικονομικής διόρθωσης με κατ' αποκοπήν ποσοστό της τάξεως του 5%, η οποία θα εφαρμοστεί στο ύψος του συνόλου συγκεκριμένων επιδοτήσεων που διενεργήθηκαν για τα έτη υποβολής αίτησης από το 2016 κι εντεύθεν ως επίσης και πρόσθετες υπολογιζόμενες δημοσιονομικές διορθώσεις για συγκεκριμένους πληθυσμούς των επηρεαζόμενων Μέτρων. Καθώς μέχρι την ημερομηνία υπογραφής των εν λόγω Οικονομικών Καταστάσεων δεν υπήρχε οποιαδήποτε ένδειξη για καταβολή μικρότερης ποινής, ο Οργανισμός προχώρησε σε αναγνώριση πρόνοιας για οικονομικές διορθώσεις σύμφωνα με τα πιο πάνω.

Η "Εξόφληση της πρόνοιας για οικονομικές διορθώσεις" ύψους €739.280, αφορά επιστροφή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, του ποσού που προέκυψε από έλεγχο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Καθεστώς Ειδικής Στήριξης των Αιγοπροβάτων για το έτος υποβολής αίτησης 2014.

Η αναθεώρηση πρόνοιας οικονομικών διορθώσεων προηγούμενων ετών αφορά (α) μείωση της πρόνοιας οικονομικών διορθώσεων που αναγνωρίστηκε το προηγούμενο έτος, ως αποτέλεσμα ελέγχου για την Πολλαπλή Συμμόρφωση που αφορούσε τα έτη υποβολής αίτησης 2015 και 2016 από €21.339, σε εμμηδέν, ποσό που οριστοποιήθηκε κατά το τρέχων έτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και (β) μείωση της πρόνοιας οικονομικών διορθώσεων που αναγνωρίστηκε το προηγούμενο έτος, ως αποτέλεσμα ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στα πλαίσια εκκαθάρισης των ετήσιων λογαριασμών του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης για το οικονομικό έτος 2016, από €29.300 σε εμμηδέν, ποσό που οριστοποιήθηκε κατά το τρέχων έτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Σημ. 15).

Επομένως, το τελικό υπόλοιπο που αντιστοιχεί σε €12.176.832 αποτελείται από (α) την "Πρόνοια για ενδεχόμενες οικονομικές διορθώσεις" που αναγνωρίστηκε για το τρέχων έτος (περιγράφεται πιο πάνω) η οποία αντιστοιχεί συνολικά σε €11.830.873 (Σημ.17) και από (β) την "Πρόνοια για ενδεχόμενες οικονομικές διορθώσεις" που αναγνωρίστηκε το έτος 2017 η οποία αντιστοιχεί σε €345.959, που προκύπτει ως αποτέλεσμα του ελέγχου που διενεργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά το έτος 2017, σε σχέση με το Καθεστώς Προαιρετικής Συνδεδεμένης Στήριξης Αιγοπροβάτων για τα έτη υποβολής αίτησης 2015 (€171.597) και 2016 (€174.362). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με επιστολή της αναμένει από τον Οργανισμό να προσκομίσει τεκμηριωμένα στοιχεία που να ποσοτικοποιούν τον πραγματικό κίνδυνο που προκύπτει για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων σε σχέση με τα διάφορα ευρήματα που εντοπίστηκαν. Σε περίπτωση όπου ο Οργανισμός αδυνατεί να το πράξει, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει την επιβολή οικονομικής διόρθωσης με κατ' αποκοπήν ποσοστό της τάξεως του 5%, η οποία θα εφαρμοστεί στο ύψος των συνολικών επιδοτήσεων που διενεργήθηκαν για το εν λόγω καθεστώς για τα έτη υποβολής αίτησης από το 2015 κι έπειτα. Καθώς για το έτος αίτησης 2017 έχουν ληφθεί διορθωτικές ενέργειες και ένεκα του ότι μέχρι την ημερομηνία υπογραφής των εν λόγω Οικονομικών Καταστάσεων δεν υπήρχε οποιαδήποτε ένδειξη για καταβολή μικρότερης ποινής, ο Οργανισμός προχώρησε σε αναγνώριση πρόνοιας για οικονομικές διορθώσεις με βάση την προκαταρκτική θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δηλαδή, της τάξεως του 5% στο σύνολο των επιδοτήσεων που διενεργήθηκαν για τα έτη υποβολής αίτησης 2015 και 2016.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

10. Υποχρέωση παροχών συνταξιοδότησης

Ο Οργανισμός λειτουργεί προγράμματα καθορισμένων παροχών για τους δύο αξιωματούχους, τους μόνιμους και τους υπαλλήλους αορίστου χρόνου του. Από 1 Οκτωβρίου 2011 δεν επιτρέπεται η προσθήκη νέων μελών στο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών των μόνιμων υπαλλήλων. Με βάση την πολιτική του Οργανισμού διενεργείται ανεξάρτητη αναλογιστική εκτίμηση των υποχρεώσεων για παροχές ωφελημάτων σε ετήσια βάση.

Η υποχρέωση για ωφελήματα αφυπηρέτησης επιβαρύνει τον Οργανισμό. Η Κυπριακή Δημοκρατία βάσει του άρθρου 29 (α) του Περί Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου, Αριθμός 64 (I) του 2003 και των τροποποιήσεων αυτού, οφείλει να καλύπτει τις αποδοχές και άλλα ωφελήματα του προσωπικού του Οργανισμού.

10.1 Πρόβλεψη για παροχές συνταξιοδότησης

	2018	2017
	€	€
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	20.548.296	18.686.406
Πρόβλεψη για παροχές συνταξιοδότησης που αναγνωρίστηκε	20.548.296	18.686.406

Κατανομή ως:

	2018	2017
	€	€
Μη τρέχουσα υποχρέωση	20.548.296	18.686.406
	20.548.296	18.686.406

10.2 Υποχρέωση καθορισμένων παροχών

	2018	2017
	€	€
Την 1 Ιανουαρίου	18.686.406	21.319.358
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	1.154.962	1.078.709
Εισφορές μελών	252.686	237.671
Έξοδα τόκων	399.021	393.649
Αναλογιστικά κέρδη - από αλλαγή στις χρηματοοικονομικές παραδοχές	(206.657)	(3.644.565)
Αναλογιστικές ζημιές / (κέρδη) - από αλλαγή στην εμπειρία	358.484	(667.701)
Ωφελήματα που πληρώθηκαν	(96.606)	(30.715)
Στις 31 Δεκεμβρίου	20.548.296	18.686.406

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών είναι μη χρηματοδοτούμενη.

10.3 Επίπτωση στα συνολικά έσοδα

Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα:

	2018	2017
	€	€
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	1.154.962	1.078.709
Έξοδο τόκων	399.021	393.649
Συνολικό έξοδο	1.553.983	1.472.358

Το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας καθώς και το έξοδο τόκων, περιλαμβάνονται στο κόστος προσωπικού (σημ. 18).

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα άλλα συνολικά έσοδα / (έξοδα):

	2018	2017
	€	€
Αναλογιστικά κέρδη - από αλλαγή στις χρηματοοικονομικές παραδοχές	(206.657)	(3.644.565)
Αναλογιστικές ζημιές / (κέρδη) - από αλλαγή στην εμπειρία	358.484	(667.701)
Σύνολο αναπροσαρμογών	151.827	(4.312.266)

10.4 Αναλογιστικές παραδοχές και κίνδυνοι

Η πιο πρόσφατη ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη έγινε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 με βάση τις πιο κάτω κύριες παραδοχές:

	2018	2017
	%	%
Προεξοφλητικός συντελεστής	2,08-2,16	2,00-2,09
Πληθωρισμός	1,50	1,50
Γενική αύξηση μισθών	0,50	0,50
Ολική αύξηση μισθών	1,25	1,25
Αύξηση συντάξεων	1,00	1,00
Αύξηση συντάξεων κοινωνικών ασφαλίσεων	1,50	1,50
Αύξηση βασικών ασφαλιστέων αποδοχών	2,00	2,50
Πίνακας θνησιμότητας	60% του PA90	60% του PA90

Ανάλυση ευαισθησίας

Η παρακάτω ανάλυση ευαισθησίας παρουσιάζει την επίπτωση επί της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών από την αλλαγή των κύριων παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την αναλογιστική εκτίμηση. Η ανάλυση αυτή μπορεί να μην είναι αντιπροσωπευτική της πραγματικής αλλαγής της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών καθώς είναι μάλλον απίθανο ότι μεταβολές στις παραδοχές θα προκύπτουν μεμονωμένα καθώς ορισμένες από τις παραδοχές μπορεί να συσχετίζονται.

Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση συνταξιοδοτικών παροχών:

	+ 0,5%	- 0,5%
Προεξοφλητικός συντελεστής	(2.455.293)	2.916.938
	+ 0,5%	- 0,5%
Πληθωρισμός	1.183.628	(1.096.072)
	+ 5%	- 5%
Θνησιμότητα (μόνιμο προσωπικό)	Δ/Ε	401.220

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Το σχέδιο εκθέτει τον Οργανισμό σε αναλογιστικούς κινδύνους όπως κίνδυνο επιτοκίου, μεταβολές προσδόκιμου ζωής και κίνδυνο πληθωρισμού.

Κίνδυνος επιτοκίου

Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο το οποίο προσδιορίζεται με αναφορά σε αποδόσεις της αγοράς υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων. Η εκτιμώμενη διάρκεια των ομολόγων είναι σύμφωνη με την προβλεπόμενη διάρκεια της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών και το χρέος είναι εκφρασμένο σε Ευρώ. Μία μείωση στην απόδοση της αγοράς υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων θα αυξήσει την υποχρέωση καθορισμένων παροχών του Οργανισμού. Αντιθέτως μία αύξηση στην απόδοση της αγοράς υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων θα μειώσει την υποχρέωση καθορισμένων παροχών του Οργανισμού.

Προσδόκιμο ζωής μελών

Ο Οργανισμός υποχρεούται να παρέχει οφελήματα ισόβια για τα μέλη του σχεδίου. Αύξηση του προσδόκιμου ζωής των μελών θα μειώσει την υποχρέωση καθορισμένων παροχών. Αντιθέτως, μείωση του προσδόκιμου ζωής των μελών θα αυξήσει την υποχρέωση καθορισμένων παροχών.

Κίνδυνος πληθωρισμού

Ένα σημαντικό μέρος της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών συνδέεται με τον πληθωρισμό. Μία αύξηση στον πληθωρισμό θα αυξήσει την υποχρέωση καθορισμένων παροχών του Οργανισμού. Αντιθέτως, μία μείωση στον πληθωρισμό θα μειώσει την υποχρέωση καθορισμένων παροχών του Οργανισμού.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

11. Ποσά πληρωτέα

	2018	2017
	€	€
<u>Χρηματοοικονομικά στοιχεία</u>		
Προμηθευτές	1.085.889	772.975
Διάφορες υποχρεώσεις	2.237.097	1.839.778
Ποσά πληρωτέα για εφαρμογή νέων και υφιστάμενων μέτρων	41.680.949	53.300.196
Οφειλόμενα έξοδα	257.437	216.355
Ανακτήσεις προς όφελος της Ευρωπαϊκής Ένωσης	20.403	173.023
Τόκοι προχρηματοδότησης ΕΓΤΑΑ	132.284	89.975
Προχρηματοδότηση του ΠΑΑ 2014-2020	<u>5.289.775</u>	<u>5.289.775</u>
	50.703.834	61.682.077
<u>Μη χρηματοοικονομικά στοιχεία</u>		
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	16.936	9.119
Αμυντική εισφορά πάνω σε ενοίκια πληρωτέα	<u>871</u>	<u>5.725</u>
	50.721.641	61.696.921
Μείον μη τρέχουσες οφειλές	<u>(5.289.775)</u>	<u>(5.289.775)</u>
Τρέχουσες οφειλές	<u>45.431.866</u>	<u>56.407.146</u>

Οι "Διάφορες υποχρεώσεις" που παρουσιάζονται πιο πάνω αποτελούνται κυρίως από ποσά πληρωτέα σε τρίτα μέρη όπως τον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης (ΟΓΑ), το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΓΑΥ) και δικαιούχους οι οποίοι έχουν καταθέσει εγγυητικές σε μετρητά στο όνομα του Οργανισμού. Συγκεκριμένα, ο Οργανισμός λειτουργεί ως διαμεσολαβητής για ποσά οφειλόμενα από δικαιούχους του Οργανισμού προς αυτά τα τρίτα μέρη. Το μεγαλύτερο μέρος των "Διάφορων υποχρεώσεων" κατά το τρέχον έτος ήταν οφειλόμενο προς τον ΟΓΑ και ήταν ισόζυιο με €1.843.497 (2017: €1.513.524).

Χορηγίες οι οποίες λαμβάνονται από Εθνικά Ταμεία, για την παραχώρηση επιδοτήσεων, οι οποίες δεν έχουν πραγματοποιηθεί, αναγνωρίζονται προσωρινά ως "Ποσά πληρωτέα για εφαρμογή νέων και υφιστάμενων μέτρων" στην κατάσταση οικονομικής θέσης, μέχρι να προκύψει η επιδότηση.

Μετά την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) καταβάλλεται από την Επιτροπή μονάχα μία προχρηματοδότηση για το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Η εν λόγω προχρηματοδότηση αντιστοιχεί περίπου στο 4% των κοινοτικών δαπανών που υπολογίζονται με βάση το 95% της συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) στο εκάστοτε πρόγραμμα και είναι δυνατόν να κατανεμηθεί σε δύο οικονομικά έτη ανάλογα με τις διαθέσιμες πιστώσεις του προϋπολογισμού. Εάν δεν υποβληθεί καμία δήλωση δαπανών στο πλαίσιο του ΠΑΑ εντός είκοσι τεσσάρων μηνών από την καταβολή του πρώτου τμήματος της προχρηματοδότησης, το συνολικό ποσό που έχει καταβληθεί ως προχρηματοδότηση επιστρέφεται στην Επιτροπή. Το ποσό που έχει καταβληθεί ως προχρηματοδότηση εικαθαρίζεται κατά την περάτωση του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης. Η προχρηματοδότηση του ΠΑΑ 2014 - 2020 αποτελεί την προκαταβολή της συμμετοχής του ΕΓΤΑΑ και αντιστοιχεί στο ποσό ύψους €5.289.775.

Οι τόκοι προχρηματοδότησης είναι αποτέλεσμα της προκαταβολής της συμμετοχής του ΕΓΤΑΑ. Διατίθενται στο αντίστοιχο ΠΑΑ και αφαιρούνται από το ποσό των δημοσίων δαπανών που παρουσιάζεται στην τελική δήλωση δαπανών του Οργανισμού.

Η δίκαιη αξία των πληρωτέων ποσών που έχουν λήξει εντός ενός έτους είναι περίπου η ίδια με τη λογιστική αξία κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

12. Αναβαλλόμενο εισόδημα

	2018	2017
	€	€
Κρατικές χορηγίες - Έξοδα λειτουργίας	1.185.391	1.371.626
Κρατικές χορηγίες - Κεφαλαιουχικές δαπάνες	<u>577.983</u>	<u>385.408</u>
	<u>1.763.374</u>	<u>1.757.034</u>
Αναγνώριση στα αποτελέσματα:		
Πέραν του ενός έτους	<u>1.763.374</u>	<u>1.757.034</u>
	<u>1.763.374</u>	<u>1.757.034</u>

Το αναβαλλόμενο εισόδημα αποτελείται από:

- 1) χορηγία που καταβλήθηκε στον Οργανισμό από την Κυπριακή Δημοκρατία για κάλυψη λειτουργικών δαπανών η οποία δεν δαπανήθηκε εντός του υπό αναφορά έτους.
- 2) κρατικές χορηγίες που αφορούν περιουσιακά στοιχεία και αποσβένονται σύμφωνα με την περίοδο που είναι η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με τις χορηγίες αυτές.

13. Εισοδήματα

	2018	2017
	€	€
Χορηγία για επιδοτήσεις από τα Ευρωπαϊκά Γεωργικά Ταμεία	75.196.388	74.555.793
Χορηγία για επιδοτήσεις από εθνικούς πόρους	29.003.134	16.353.266
Κρατικές και άλλες χορηγίες (Ταμείο Λειτουργίας)	<u>9.185.288</u>	<u>8.944.274</u>
	<u>113.384.810</u>	<u>99.853.333</u>

Μέρος της 'Χορηγίας για επιδοτήσεις από εθνικούς πόρους' (€11.830.873), προκύπτει ως αποτέλεσμα της επιβολής οικονομικής διόρθωσης, σε σχέση με έλεγχο που διενεργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά το έτος 2018 στις στρεμματικές ενισχύσεις (€11.272.467) και με τον έλεγχο 'Ομπρέλλα' που διενεργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά το έτος 2018 (€558.406) (Σημ. 9).

14. Πληρωμές δικαιούχων

	2018	2017
	€	€
Πληρωμές σε δικαιούχους από Ευρωπαϊκά κονδύλια	75.196.388	74.555.793
Πληρωμές σε δικαιούχους από Κρατικά κονδύλια	<u>16.656.173</u>	<u>15.942.883</u>
	<u>91.852.561</u>	<u>90.498.676</u>

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

15. Άλλα έσοδα

	2018	2017
	€	€
Χορηγίες για σεμινάρια, συνέδρια και καταπτώσεις εγγυητικών	9.039	72.316
Πίστωση πρόβλεψης οικονομικών διορθώσεων	50.639	5.028
	<u>59.678</u>	<u>77.344</u>

Μετά από εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η πραγματική διόρθωση που όφειλε να γίνει όσον αφορά σε ποσό που προέκυψε από έλεγχο για την Πολλαπλή Συμμόρφωση που αφορούσε τα έτη υποβολής αίτησης 2015 και 2016 (€21.339), οριστοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε €μηδέν (Σημ. 9).

Μετά από εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η πραγματική διόρθωση που όφειλε να γίνει στα πλαίσια εικαθάρησης των ετήσιων λογαριασμών του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης για το οικονομικό έτος 2016 (€29.300), οριστοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε €μηδέν. (Σημ. 9).

16. Έξοδα διοίκησης

	2018	2017
	€	€
Κόστος προσωπικού (Σημ.18)	9.601.638	9.475.265
Ενοίκια	544.114	525.985
Φωτισμός, θέρμανση και καύσιμα	99.011	95.776
Τέλη υδατοπρομήθειας	10.304	9.786
Ασφάλιση εργαζομένων	25.045	23.872
Ασφάλιση κτηρίων και γραφείων	12.491	13.199
Διάφορα έξοδα	16.016	11.963
Τηλεφωνικά και ταχυδρομικά	105.274	110.862
Διαφημίσεις και δημοσιεύσεις	67.300	71.854
Γραφική ύλη και εκτυπωτικά	19.184	20.566
Ενημερωτικές εκστρατείες	10.752	14.048
Εφημερίδες και περιοδικά	1.811	2.437
Συντήρηση εξοπλισμού	398.801	430.704
Εκπαίδευση προσωπικού	61.677	55.144
Εφόδια και έξοδα συντηρήσεως ηλεκτρονικού υπολογιστή	18.164	17.384
Έξοδα μηχανογραφικών συστημάτων	3.962	6.783
Αμοιβή ελεγκτών για ετήσιο έλεγχο	44.660	44.660
Δικηγορικά έξοδα	10.764	24.957
Μίσθωση υπηρεσιών	21.180	17.124
Οδοιπορικά εσωτερικού και έξοδα διαμονής	1.528	1.266
Φιλοξενία	2.841	2.214
Έξοδα οχημάτων	67.027	68.990
Καθαριότητα γραφείου	65.605	64.176
Άποζημίωση μελών συμβουλευτικής επιτροπής	1.089	1.299
Ζημιά από διάθεση πάγιου ενεργητικού	-	104
Πρόνοια για επισφαλείς χρεώστες (Σημ. 7.2)	566.727	18.812
Δορυφορικές εικόνες	44.225	38.867
Απόσβεση άυλων περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 6)	91.874	10.889
Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (Σημ. 5)	121.214	51.160
	<u>12.034.278</u>	<u>11.230.146</u>

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

17. Άλλα έξοδα

	2018	2017
	€	€
Πρόνοια για ενδεχόμενες οικονομικές διορθώσεις	<u>11.830.873</u>	<u>396.598</u>
	<u>11.830.873</u>	<u>396.598</u>

Η πιο πάνω πρόνοια προκύπτει ως αποτέλεσμα των ενδεχόμενων ποινών σε σχέση με τον έλεγχο στις στρεμματικές ενισχύσεις που διενεργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά το έτος 2018, ύψους €11.272.467, καθώς και των ενδεχόμενων ποινών ύψους €558.406, σε σχέση με τον έλεγχο 'Όμπρέλλα' που διενεργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά το ίδιο έτος (Σημ.9).

18. Κόστος προσωπικού

	2018	2017
	€	€
Μισθοί και ημερομίσθια	6.321.398	6.101.360
Πρόνοια για αναδρομική μισθοδοσία	-	205.250
Κοινωνικές ασφαλίσεις	622.121	603.822
Επιδόματα	9.938	9.989
Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	863.836	857.821
Άλλα ταμεία	230.362	224.665
Έξοδα βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης καθορισμένου ωφελήματος (Σημ.10)	<u>1.553.983</u>	<u>1.472.358</u>
	<u>9.601.638</u>	<u>9.475.265</u>

Μέσος όρος αριθμού υπαλλήλων (συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών Συμβούλων):

Αξιωματούχοι	2	2
Μόνιμοι	125	125
Υπάλληλοι αορίστου χρόνου	97	97
Ωρομίσθιοι	<u>4</u>	<u>4</u>
Μέσος όρος αριθμού υπαλλήλων (συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών Συμβούλων):	<u>228</u>	<u>228</u>

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

19. Έσοδα και έξοδα χρηματοδότησης

	2018	2017
	€	€
Έσοδα χρηματοδότησης		
Πιστωτικοί τόκοι	<u>726.343</u>	<u>746.501</u>
	<u>726.343</u>	<u>746.501</u>
Έξοδα χρηματοδότησης		
Τόκοι πληρωτέοι	413	-
Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης	<u>387</u>	<u>185</u>
	<u>800</u>	<u>185</u>
Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης	<u>725.543</u>	<u>746.316</u>

Οι πιστωτικοί τόκοι αναλύονται ως ακολούθως:

	2018	2017
	€	€
Τραπεζικές καταθέσεις και χρεώστες	<u>726.343</u>	<u>746.501</u>
	<u>726.343</u>	<u>746.501</u>

20. Έξοδα φορολογίας

	2018	2017
	€	€
Αμυντική εισφορά - τρέχοντος έτους	<u>6.033</u>	<u>23.931</u>
	<u>6.033</u>	<u>23.931</u>

Ο Οργανισμός υπόκειται σε έκτακτη αμυντική εισφορά για την άμυνα στα εισοδήματα από τόκους χρεωστών με συντελεστή 30%.

21. Λειτουργία ως δρώσα οικονομική μονάδα

Ο Οργανισμός υπέστη έλλειμα ύψους €1.553.714 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και κατά την ημερομηνία αυτή, οι υποχρεώσεις του Οργανισμού υπερβάναν τα περιουσιακά στοιχεία του κατά €19.044.562. Το έλλειμα αυτό προέκυψε ουσιαστικά λόγω των προβλέψεων του τρέχοντος έτους σε σχέση με τα προγράμματα Καθορισμένων Παροχών. Σύμφωνα με τον περί της ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμο, Αριθμός 64(Ι) του 2003, ο Οργανισμός λαμβάνει ετήσια χορηγία από τον Κρατικό προϋπολογισμό προς κάλυψη όλων των δαπανών λειτουργίας του Οργανισμού περιλαμβανομένων των οφελημάτων αφυπηρέτησης στα μέλη του προσωπικού και/ή στα εξαρτώμενα πρόσωπα και οικογένειες τους, όπως και των αποδοχών και άλλων ωφελημάτων του Επιτρόπου, Βοηθού Επιτρόπου, του προσωπικού και των μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Ο Οργανισμός βασίζεται στην οικονομική στήριξη από το Κράτος για τη συνέχιση της δραστηριότητάς του. Ο Επίτροπος θεωρεί ότι το έλλειμα αυτό θα καλυφθεί από τον Κρατικό προϋπολογισμό πριν ή όποτε προκύψει υποχρέωση για πληρωμή με βάση το εν λόγω Σχέδιο Συντάξεων.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

22. Νομικές υποθέσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

22.1 Νομικές υποθέσεις

ΠΟΑ εναντίον του Οργανισμού

Εκκρεμούν αγωγές της Παγκύπριας Οργάνωσης Αγελαδοτρόφων (ΠΟΑ) εναντίον του Οργανισμού, οι οποίες στρέφονται κατά της απόφασης του μετά από επανεξέταση να μην εγκρίνει το αίτημα των αιτητών για καταβολή διαφόρων ποσών προς τους ενάγοντες. Οι πιθανότητες επιτυχίας των αγωγών σύμφωνα με τους νομικούς συμβούλους του Οργανισμού είναι υπαρκτές. Σε περίπτωση επιτυχίας των αγωγών η οικονομική υποχρέωση του κυμαίνεται μεταξύ €1,6 εκ. και πέραν των €2 εκ. Η υπόθεση ορίστηκε για ακρόαση στις 7 Ιουνίου 2019.

Άλλες νομικές υποθέσεις εναντίον του Οργανισμού

Όσον αφορά άλλες επιδιωκόμενες απαιτήσεις, η επιτυχία αυτών δεν είναι πιθανόν να προκαλέσει στον Οργανισμό οποιαδήποτε σημαντική οικονομική υποχρέωση. Το συνολικό ποσό των απαιτήσεων αυτών κυμαίνεται περίπου στο ποσό των €642.568.

Η έκβαση των πιο πάνω υποθέσεων είναι αβέβαιη στο παρόν στάδιο.

22.2 Άλλες ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Οργανισμός δεν είχε άλλες ενδεχόμενες υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

23. Δεσμεύσεις

23.1 Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Οι μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις του Οργανισμού αφορούν ενοίκια πληρωτέα, όπως περιγράφεται πιο κάτω.

Το συνολικά έξοδα του έτους για λειτουργικές μισθώσεις ανήλθαν σε € 544.114 (2017: € 525.985).

Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών καταβολών μισθωμάτων σύμφωνα με τις μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις είναι ως εξής:

	2018	2017
	€	€
Εντός ενός έτους	509.855	431.602
Μεταξύ ενός και πέντε ετών	<u>1.824.638</u>	<u>1.435.024</u>
	<u>2.334.493</u>	<u>1.866.626</u>

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Περιγραφή σημαντικών όρων συμφωνίας

Ο Οργανισμός, τον Απρίλιο του 2011, ολοκλήρωσε τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την ενοικίαση των κεντρικών του γραφείων στη Λευκωσία για τη περίοδο που λήγει στις 30 Σεπτεμβρίου 2018. Με βάση τα δεδομένα που ίσχυαν και με στόχο την εξασφάλιση μακροπρόθεσμου συμβολαίου ενοικίασης προς αποφυγή των σχετικών εξόδων μιας πιθανής μεταστέγασης του, ο Οργανισμός, μέσω της συμφωνίας που έχει επιτύχει διαφύλαξε το δικαίωμα του, όπως με γραπτή ειδοποίηση προς τον ιδιοκτήτη που θα δίδεται τουλάχιστο 6 μήνες πριν από τη λήξη της περιόδου ενοικίασεως, να παρατείνει την ενοικίαση για πρόσθετες ετήσιες περιόδους μέχρι 5 έτη, κατ' επιλογή του Οργανισμού, με τη γραπτή συναίνεση του ιδιοκτήτη, την οποία δε θα αρνείται χωρίς εύλογη αιτία και προς τούτο ο ιδιοκτήτης θα κοινοποιεί στον Οργανισμό εγγράφως τη θέση του εντός 30 ημερών υπό τη λήψη της ειδοποίησης του Οργανισμού για παράταση.

Με βάση τροποποιητική συμφωνία ημερομηνίας 1 Νοεμβρίου 2018, η περίοδος ενοικίασης των κεντρικών γραφείων του Οργανισμού στη Λευκωσία, παρατείνεται για 5 έτη (μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2023), με δικαίωμα παράτασης για επιπλέον 5 έτη (μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2028).

Για την περίοδο από 1 Οκτωβρίου 2018 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2021, το ετήσιο ενοίκιο θα είναι €324.866. Για την περίοδο από 1 Οκτωβρίου 2021 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2023, το ετήσιο ενοίκιο θα είναι €354.104. Το ύψος του ενοικίου για τυχόν παράταση μετά τις 30 Σεπτεμβρίου 2023, θα συμφωνηθεί.

24. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις

24.1. Λογιστική αξία

Η λογιστική αξία κάθε κατηγορίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων όπως περιλαμβάνονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης είναι ως εξής:

		2018	2017
	Σημ.	€	€
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και εισπρακτέα	7, 8	<u>65.286.841</u>	<u>65.175.059</u>
		<u>65.286.841</u>	<u>65.175.059</u>
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις			
Σε αποσβεσμένο κόστος	11	<u>50.703.834</u>	<u>61.682.077</u>
		<u>50.703.834</u>	<u>61.682.077</u>

24.2. Δίκαιες αξίες

Οι δίκαιες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Οργανισμού που αποτιμούνται σε αποσβεσμένο κόστος είναι περίπου οι ίδιες όπως και οι λογιστικές τους αξίες

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

25. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Οργανισμός εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου, πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά μέσα που διαθέτει.

Ο Επίτροπος έχει τη συνολική ευθύνη για την υιοθέτηση και επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης των χρηματοοικονομικών κινδύνων του Οργανισμού.

Οι πολιτικές διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων του Οργανισμού υιοθετούνται για να εντοπίζονται και να αναλύονται οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει ο Οργανισμός, να θέτει κατάλληλα όρια κινδύνων και ελέγχων, να παρακολουθεί τους κινδύνους και να τηρεί τα όρια αυτά. Οι πολιτικές και τα συστήματα διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων αναθεωρούνται συχνά για να αντανακλούν τις αλλαγές στις οικονομικές συνθήκες και στις δραστηριότητες του Οργανισμού.

25.1 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς.

Κατά την ημερομηνία αναφοράς η ανάλυση των τοκοφόρων χρηματοοικονομικών μέσων ήταν:

	2018	2017
	€	€
<i>Χρηματοοικονομικά μέσα σταθερού επιτοκίου</i>		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	<u>12.885.431</u>	<u>17.050.353</u>
	<u>12.885.431</u>	<u>17.050.353</u>

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

25.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει όταν η αδυναμία των συμβαλλομένων μερών να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους θα μπορούσε να μειώσει το ποσό των μελλοντικών ταμειακών εισροών από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την ημερομηνία αναφοράς. Ο Οργανισμός παρακαλουθεί σε συνεχή βάση τη χρονολογική κατάσταση των εισπρακτέων. Επίσης, ο Οργανισμός εφαρμόζει διαδικασίες που περιορίζουν την έκθεση του σε πιστωτικό κίνδυνο σε σχέση με κάθε χρηματοδοτικό οργανισμό, λαμβάνοντας υπόψη μαζί με άλλους παράγοντες την πιστοληπτική διαβάθμιση των τραπεζών στις οποίες διατηρούνται οι καταθέσεις.

Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αντιπροσωπεύει τη μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οποιεσδήποτε εγγυήσεις έχουν ληφθεί, ήταν:

	2018 €	2017 €
Χρεώστες	2.168.589	2.787.320
Άλλα εισπρακτέα ποσά	25.087	6.983
Ευρωπαϊκά Γεωργικά Ταμεία	52.399.310	48.122.606
Τραπεζικά υπόλοιπα	<u>10.716.842</u>	<u>14.263.033</u>
	<u>65.309.828</u>	<u>65.179.942</u>

Τραπεζικά υπόλοιπα

Ο Οργανισμός εφαρμόζει διαδικασίες που περιορίζουν την έκθεση του σε πιστωτικό κίνδυνο σε σχέση με κάθε χρηματοδοτικό οργανισμό, λαμβάνοντας υπόψη μαζί με άλλους παράγοντες την πιστοληπτική διαβάθμιση των τραπεζών στις οποίες διατηρούνται οι καταθέσεις. Πληροφόρηση για την πιστωτική αξιοπιστία αυτών των τραπεζών παρέχεται στη σημείωση 8. Ο Οργανισμός εκτιμά ότι πιστωτικός κίνδυνος των τραπεζικών καταθέσεων, με βάση το ΔΛΠΑ 9, δεν είναι σημαντικός.

Εμπορικά εισπρακτέα

Ο Οργανισμός εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΛΠΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, τα εισπρακτέα ποσά έχουν ομαδοποιηθεί με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου και τις ημέρες καθυστέρησης. Ο Οργανισμός ορίζει τον κίνδυνο αθέτησης μετά την αρχική αναγνώριση ως το αργότερο 5 χρόνια αφού ένα χρηματοοικονομικό μέσο εμφανίσει καθυστέρηση.

25.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων δε συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δε συμπίπτουν, μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Ο Οργανισμός εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων περιουσιακών στοιχείων με υψηλή ρευστότητα.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Ο ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν την αναμενόμενη χρονολογική λήξη των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Οργανισμού. Οι πίνακες έχουν ετοιμαστεί με βάση τις συμβατικές μη-προεξοφλημένες ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και βάση της ενωρίτερης ημερομηνίας κατά την οποία ο Οργανισμός μπορεί να υποχρεωθεί να πληρώσει.

31 Δεκεμβρίου 2018	Συμβατικές					
	Λογιστική αξία	ταμειακές ροές	εντός 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	Πέραν των 5 ετών
	€	€	€	€	€	€
Ποσά πληρωτέα	50.703.834	50.703.834	50.703.834	-	-	-
	<u>50.703.834</u>	<u>50.703.834</u>	<u>50.703.834</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
31 Δεκεμβρίου 2017	Συμβατικές					
	Λογιστική αξία	ταμειακές ροές	εντός 1 έτους	1-2 έτη	2-5 έτη	Πέραν των 5 ετών
	€	€	€	€	€	€
Ποσά πληρωτέα	61.682.077	61.682.077	61.682.077	-	-	-
	<u>61.682.077</u>	<u>61.682.077</u>	<u>61.682.077</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

26. Διαχείριση άλλων κινδύνων

26.1 Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από αδυναμία των συστημάτων τεχνολογίας και ελέγχων του Οργανισμού καθώς και ο κίνδυνος που προέρχεται από ανθρώπινο λάθος και φυσικές καταστροφές. Τα συστήματα του Οργανισμού ελέγχονται, συντηρούνται και αναβαθμίζονται επί συνεχούς βάσεως.

26.2 Κίνδυνος συμμόρφωσης

Ο κίνδυνος συμμόρφωσης είναι ο κίνδυνος χρηματικής απώλειας, συμπεριλαμβανομένης και απώλειας από πρόστιμα και άλλες ποινές, που απορρέει από τη μη συμμόρφωση με τους Νόμους και κανονισμούς της Πολιτείας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο κίνδυνος αυτός περιορίζεται σε μεγάλο βαθμό μέσω της εποπτείας που ασκείται από τον Επίτροπο, αλλά και μέσω άλλων ασφαλιστικών δικλείδων που εφαρμόζει ο Οργανισμός.

26.3 Οικονομικό περιβάλλον

Το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο και διεθνώς ενδέχεται να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τις δραστηριότητες του Οργανισμού. Η Κυπριακή οικονομία έχει επηρεαστεί αρνητικά από την κρίση στον Κυπριακό τραπεζικό τομέα σε συνδυασμό με την περιορισμένη δυνατότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας να αντλήσει δανεισμό από διεθνείς χρηματαγορές. Ο τραπεζικός τομέας εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις που τίθενται από το υψηλό επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η διαθεσιμότητα πιστωτικών διευκολύνσεων παραμένει περιορισμένη.

Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Η αβέβαιη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο, όπως αυτή περιγράφεται πιο πάνω, θα μπορούσε να επηρεάσει:

1. την ικανότητα των χρεωστών του Οργανισμού να αποπληρώσουν τα οφειλόμενα προς τον Οργανισμό ποσά, και
2. τις προβλέψεις του Οργανισμού για τις αναμενόμενες ταμειακές ροές σχετικά με την αξιολόγηση απομείωσης για χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Ο Επίτροπος δεν είναι σε θέση να προβλέψει όλες τις εξελίξεις που θα μπορούσαν να έχουν αντίκτυπο στην κυπριακή οικονομία και, κατά συνέπεια, ποια επίδραση, αν υπάρχει, θα μπορούσαν να έχουν στη μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, τις ταμειακές ροές και την οικονομική κατάσταση του Οργανισμού.

Ο Επίτροπος εκτιμά ότι λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας και της επέκτασης των εργασιών του Οργανισμού στο παρόν επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον.

27. Γεγονότα μεταγενέστερα της λήξης του έτους

Δεν υπήρξαν σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της λήξης του έτους που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή σελίδες 1 μέχρι 4

Πρόσθετες πληροφορίες
στις οικονομικές καταστάσεις της
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΙΛΗΡΩΜΩΝ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΣΕ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018

	2018		2017		Ολικό	Κρατικά κονδύλια	Ευρωπαϊκά κονδύλια	Ολικό	Κρατικά κονδύλια	Ευρωπαϊκά κονδύλια	Ολικό
	Κρατικά κονδύλια	Ευρωπαϊκά κονδύλια	Κρατικά κονδύλια	Ευρωπαϊκά κονδύλια							
Σχέδιο εκταρικών επιδοτήσεων		€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Πρόσπινη ενίσχυση	3.957	30.053.660	30.057.617	418	34.152.216	34.152.634					
Ενίσχυση για νέους γεωργούς	-	14.727.043	14.727.043	-	16.822.126	16.822.126					
Ενισχύσεις που εμπίπτουν στο Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004-2006	-	522.390	522.390	-	498.879	498.879					
Ενισχύσεις που εμπίπτουν στο Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013	(7.132)	-	(7.132)	(259.195)	-	(259.195)					
Ενισχύσεις που εμπίπτουν στο Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020	14.927.779	18.433.482	33.361.261	10.970.555	12.431.077	23.401.632					
Επιστροφή Δημόσιονομικής Πειθαρχίας	-	351.060	351.060	-	416.459	416.459					
Πληρωθέντα και ανακτηθέντα ποσά - Πολυετείς κορώσεις	769.152	(856.879)	(87.727)	318.133	(307.011)	11.122					
Μέτρα προώθησης	857.744	1.429.575	2.287.319	557.865	929.779	1.487.644					
Χορήγηση γάλακτος στους μαθητές	-	23.418	23.418	-	167.559	167.559					
Μελισσοκομικά προγράμματα	84.349	84.350	168.699	86.695	86.695	173.390					
Προσωρινή έκτακτη ενίσχυση στους χοιροτρόφους	-	-	-	-	292.269	292.269					
Προγράμματα ενίσχυσης του αμπελοοινικού τομέα	-	4.770.550	4.770.550	-	3.565.992	3.565.992					
Σχολικά προγράμματα	-	458.984	458.984	-	-	-					
Σχέδιο προώθησης της κατακόλιωσης φρούτων σε σχολεία	20.332	-	20.332	94.902	241.608	336.510					
Ενίσχυση σε οργανώσεις / ομάδες παραγωγών	-	797.789	797.789	-	1.189.556	1.189.556					
Ενίσχυση σε μη μέλη οργάνωσης / ομάδας παραγωγών	-	555.002	555.002	-	638.966	638.966					
Ειδική στήριξη	-	-	-	-	879	879					
Εθελοντική συνδεδεμένη στήριξη	-	3.845.964	3.845.964	-	3.428.744	3.428.744					
Επιδότηση ανομβρίας - λιγοφόβια	(8)	-	(8)	4.085.080	-	4.085.080					
	<u>16.656.173</u>	<u>75.196.388</u>	<u>91.852.561</u>	<u>15.942.883</u>	<u>74.555.793</u>	<u>90.498.676</u>					

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΥΤΣΟΦΤΑ 20, 2000 ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΤΗΛ: 22 557777, ΦΑΞ: 22 557755
ΓΡΑΜΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΗ 77771999
[facebook.com/capo.gov.cy](https://www.facebook.com/capo.gov.cy)